

รายการอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2547. บทสรุป โครงการศึกษาวิจัยธุรกิจบริการสู่ตลาดโลก "ประเภทธุรกิจเสริมสวย". กรุงเทพฯ : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์
- กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. 2525. สมุดภาพวิวัฒนาการการแต่งกายสมัยกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร
- กองสัมมาอาชีวสงเคราะห์, กรมประชาสงเคราะห์. รายงานประจำปี 2540 เอกสารเผยแพร่กิจการ (อัดสำเนา)
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2549. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 – 9 [Online]. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แหล่งที่มา : http://www.Nesdb.go.th/plan/menu_new.html [1 สิงหาคม 2549]
- จิตติ ดิงศภัทย์, ศ. 2529. หลักวิชาชีพทางกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เฉลิมศึก ยุคล, พ.อ.หม่อมเจ้า. 2547. ๒๐๐ ปี แห่งวันพระบรมราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว [Online]. กรุงเทพฯ : กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก (เรียบเรียงเพื่อเทิดพระเกียรติในวาระที่วันพระบรมราชสมภพ เวียนมาบรรจบครบ 200 ปี ในวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ.2547 และเนื่องในวันวิทยาศาสตร์ไทยประจำปี พ.ศ.2547 วันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ.2547) แหล่งที่มา : <http://www.geocities.com/chmschl/200years-1.htm> [5 มกราคม 2550]
- ชวัลย์ สิริรินทร์. 2548. เดินตามผู้ใหญ่น่าไม่กั๊ก[Online]. ลอส แอนเจลิส : ไทยทาวน์ ยูเอสเอ นิวส์. แหล่งที่มา : <http://www.ThaitownUSA.com> [4 พฤศจิกายน 2548]
- ชัยณรงค์ ใจอ่อน. 2545. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจใช้บริการร้านเสริมสวย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาลินี โรจนีรานิช. 2550. การสร้างผู้ประกอบการในธุรกิจขนาดกลางและย่อมของนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจของทักษิณ กรณีศึกษาผู้ประกอบการในธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะศิลปศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2544. ประวัติการเมืองไทย 2475 – 2500. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ไชยเดช พรหมปาน. 10 มีนาคม 2549. นายกมลมาคมช่างผมและเสริมสวยไทย. สัมภาษณ์.
น้อย เชื้อวิวัฒน์. ม.ป.ป. หนังสือคู่มือชอยผมสูตรสำเร็จ. กรุงเทพฯ : สถาบันเสริมสวย
นานาชาติ เกตุวดี-แกนดิณี.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2535. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประยุทธ สิทธิพันธ์. 2524. พระราชประวัติชาวบ้าน. กรุงเทพฯ: บริษัทศันศาสตร์.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร และ คริส เบเคอร์. 2539. เศรษฐกิจการเมืองสมัยกรุงเทพฯ. เชียงใหม่:
สำนักพิมพ์ตรีสิวิน(ซิลค์เวอร์บุคส์).
- ผู้จัดการรายสัปดาห์. 2548. "Chalachol – Cut & Curl". ผู้จัดการรายสัปดาห์. ปีที่ 18 ฉบับที่
966 วันที่ 6 – 12 มิถุนายน 2548
- พินิตา อังจักรเพ็ญ. (2548). พระพุทธศาสนาในโลกธุรกิจ : การใช้พุทธธรรมใน
การทำธุรกิจ. บทสนทนาระหว่าง พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) กับนายลอเรนส์
แวน เดน มิวเซนเบิร์ก. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา
- พรณิภา ปวณะฤทธิ. 6 มีนาคม 2549. ประธานชมรมช่างผมไทย. สัมภาษณ์.
- พวงผกา คูโรวาท. 2540. ประวัติเครื่องแต่งกาย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สาขาวิชารัฐศาสตร์, 2533. เอกสารการสอนชุดวิชาเศรษฐกิจ
กับการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นาน
มีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- ดวงฤทธิ แคล้วปลอดทุกข์. 2547. ราชพัสดราภรณ์ฝ่ายใน สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชสมัยพระ
บาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กรุงเทพฯ : เอกสารประกอบการสัมมนาเฉลิม
พระเกียรติครบรอบ 150 ปี พระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
เรื่องตะวันตกในตะวันออก: สังคมไทยสมัยรัชกาลที่ห้าถึงปัจจุบัน. วันอังคารที่ 21
กันยายน 2547.
- วรพล พรหมิกบุตร. 2544. ยุทธศาสตร์การยึดอำนาจด้วยทุน. ใน สถาบันวิถีทรรศน์, ทุนนิยม
ฟองสบู่: ปรัชญาและทางออก, หน้า 45–85. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์
ลิซซิ่ง จำกัด (มหาชน).
- วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา. 23 เมษายน 2550. จดหมายที่ ศธ 0607.09/0130.
- วินิตา ดิถียนต์ รศ.ดร. 2544. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบิดาแห่งนิเทศศาสตร์
ไทย [Online]. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อภิปรายในงาน
เทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบิดาแห่งนิเทศศาสตร์ไทย 18

- ตุลาคม 2544 ณ หอประชุมใหญ่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) แหล่งที่มา:
<http://www.commarts.chula.ac.th/history/kingofart9.php> [6 มกราคม 2550]
- วุฒิชัย พูลศิลป์, ดร. 2534. **การปรับตัวของไทยและจีนในสมัยจักรวรรดินิยมใหม่**. กรุงเทพฯ:
 บริษัท เลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด
- วุฒิพงศ์ ถายะพิงค์. (2546). **สื่อสารอย่างไรให้ครองใจลูกค้า การสื่อสารเพื่อการ
 บริการที่เป็นเลิศ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิวิมล สันติราษฎร์ภักดี. 2546. **จากหลังชีวิตสี่แผ่นดิน ชีวิตจริงหลังจากนิยายของสาว
 ชาววัง ชาวบ้านและแพชั้นฝรั่ง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- ส. พลายน้อย. 2523. **ชาวต่างชาติในประวัติศาสตร์ไทย**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.
- สถาบันทรัพยากรมนุษย์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2544. **รายงานผลการวิจัยเรื่องการสร้าง
 และพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลางที่ประสบความสำเร็จ
 ของธุรกิจเอกชนไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สายทิพย์. 2545. **บันทึกวัฒนธรรม: บ้านพิพิธภัณฑท์เก็บวันนี้พุงนี้ก็เก่า**. นิตยสารหญิงไทย. ปีที่ 27
 ฉบับที่ 635. กรุงเทพฯ แหล่งที่มา <http://www.yingthai-mag.com> [26 สิงหาคม 2549].
 /detail.asp?ytcolumnid=1261&yttissueid=635&ytcocatid=2&ytauthorid=46
- สำนักส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 29 เมษายน 2547. **จดหมายที่ พณ
 0807/ว 1382**.
- สิโรตม์ ปัญญาภูวัฒน์. 2538. **ประวัติการไว้ทรงผมไทย**. จดหมาย. (เอกสารอัดสำเนา).
- สิโรตม์ ปัญญาภูวัฒน์. 1 กุมภาพันธ์ 2550. **เจ้าของห้องแต่งผมสิโรตม์**. สัมภาษณ์.
- สุรัชชัย ชัยปกรณ์. 10 มีนาคม 2549. **อุปนายกสมาคมช่างผมและเสริมสวยไทย**. สัมภาษณ์.
- อเนก นาวิกมูล. 2541. **แรกมีในสยาม เล่ม 1**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี
- อเนก นาวิกมูล. 2546. **ชีวิตไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พิมพ์คำ.
- อเนก นาวิกมูล. 2548. **เที่ยวท่องครรถ้องไทย เล่ม 2**. กรุงเทพฯ: บริษัท โรงพิมพ์เดือนตุลา
 จำกัด.
- อภิโชค แซ่ไคว้. 2524. **การแต่งกายไทย**. กรุงเทพฯ : บริษัทคอมแพคท์พรีนซ์ จำกัด
- อรชุน นาคะสุคนธ์. 2548. **เรื่องของ.....ผม**. กรุงเทพฯ : เมโทรไลฟ์ วันที่ 21 มกราคม 2548
 แหล่งที่มา <http://www.manage.co.th/metrolife> [4 พฤศจิกายน 2548]
- อรพินท์ สฟโชคชัย. 2541. **สังคมเสถียรภาพและกลไกประชารัฐที่ดี**. รายงานที่ตีพิมพ์ออนไลน์ ฉบับที่ 20
 มกราคม 2541 [Online]. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
 แหล่งที่มา <http://www.info.tdri.or.th/library/quarterly/white-pp/wb20.htm>
 [6 ธันวาคม 2549]

- Anthony O'Hara, Philip. 2001. *Encyclopedia of Political Economy*. London and New York: Routledge.
- Augello M.M. 1990. *Joseph Alois Schumpeter. A Reference Guide*. Berlin: Springer Verlag.
- De Vecchi, N. 1995. *Entrepreneurs, Institutions and Economic Change: The Economic Thought of J.A. Schumpeter (1905-1925)*. Alderliot: Edward Elgar.
- Dennis, K. 1970. "Schumpeter on Competition," MA thesis, University of Manitoba.
- Dennis, K. 1970 *Competition in the History of Economic Thought*. New York: Arno Press.
- Egidi, M. 1981. *Schumpeter. Il Capitalismo in Trasformazione Morfologica*, Milan
- Freeman, C. 1994. The Economics of Technical Change. *Cambridge Journal of Economics* 18(5) : 463-514
- Lazonick, William. 1991. *Business Organization and the Myth of the Market Economy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Schumpeter, J.A. 1911. *Theorie der Wirtschaftlichen Entwicklung*, Leipzig: Duncker & Humblot; trans. Redver Opie as *The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest, and the Business Cycle*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1934.
- Schumpeter, J.A. 1911. *The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest, and the Business Cycle*. New York: Oxford University Press, 1934.
- Schumpeter, J.A. 1927. "Die Sozialen Klassen in Ethnisch Homogenen Milieu," *Archiv für Sozialwissenschaft* 57: 1-67; trans. As "Social classes in an Ethnically Homogeneous Environment," in R. Swedberg(ed.), *The Economics and Sociology of Capitalism*. Princeton, NJ: Princeton University Press, 1991.
- Schumpeter, J.A. 1939. *Business Cycle: A Theoretical, Historical, and Statistical Analysis of the Capitalist Process*, New York: McGraw-Hill.
- Schumpeter, J.A. 1942. *Capitalism, Socialism and Democracy*, New York: Harper & Brothers.

- Schumpeter, J.A. 1989. **Essays on Entrepreneurs, Innovations, Business Cycles and the Evolution of Capitalism**, ed. R.V. Clemence, New Brunswick, NJ: Transaction Publishers.
- Schumpeter, J.A. 1996. **Trattato della moneta: capitoli inediti**, ed. R. Swedberg, Princeton, NJ: Princeton University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

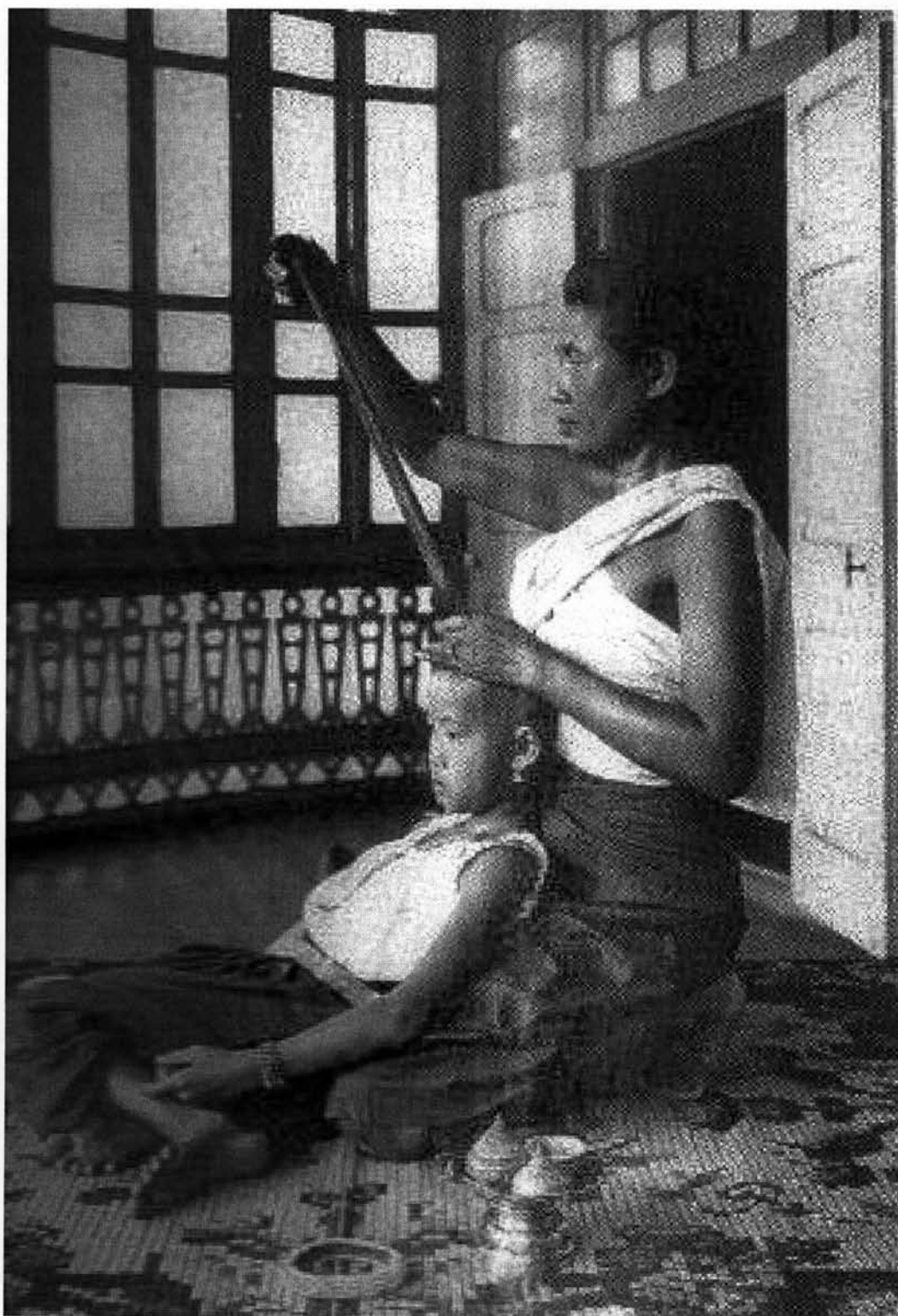

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์ พระภูษาและฉลองพระองค์
ครุยคลุมอย่างกษัตริย์ประเทศตะวันตก ทรงไม่ไว้เกศามหาดไทย

สมเด็จพระบรมราชาธิบดีจักรพรรดิ (พระองค์เจ้าชุมสาย) พระโอรสพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงไว้พระยศในแบบยุคหลังที่เริ่มไวยาว แบบผสมฝรั่ง

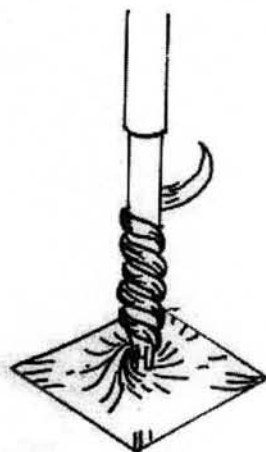
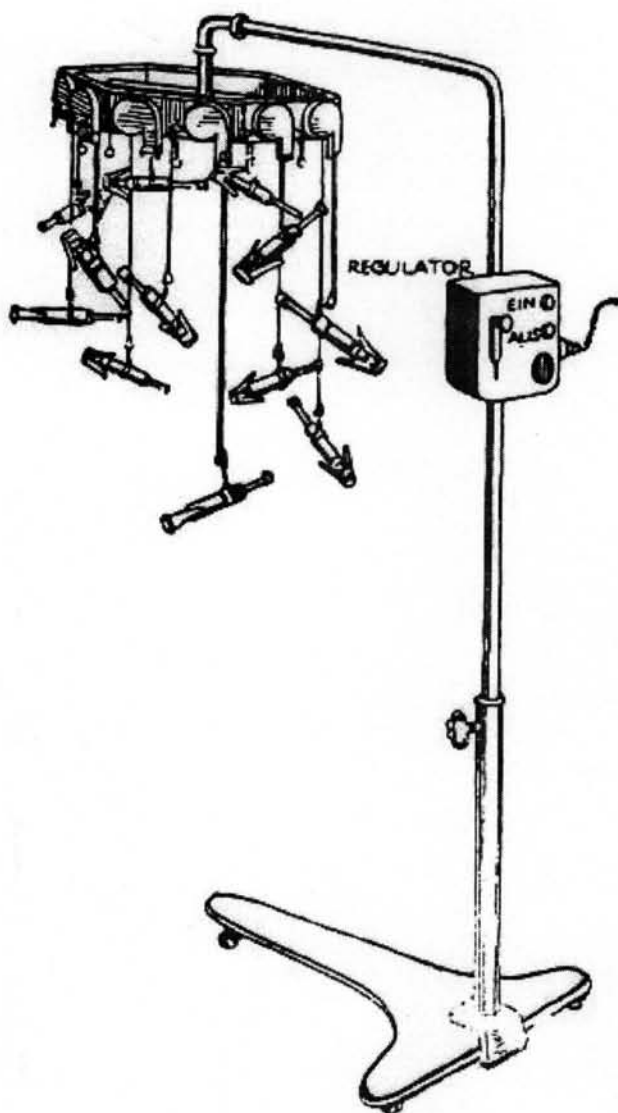

แสดงให้เห็นการทำผมหูกในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ในภาพมีอุปกรณ์ในการจัดแต่ง
ทรงผม นั่นคือ การใช้น้ำมันตานีรูดที่ผมเพื่อที่จะเกล้าจุกให้กับเด็ก

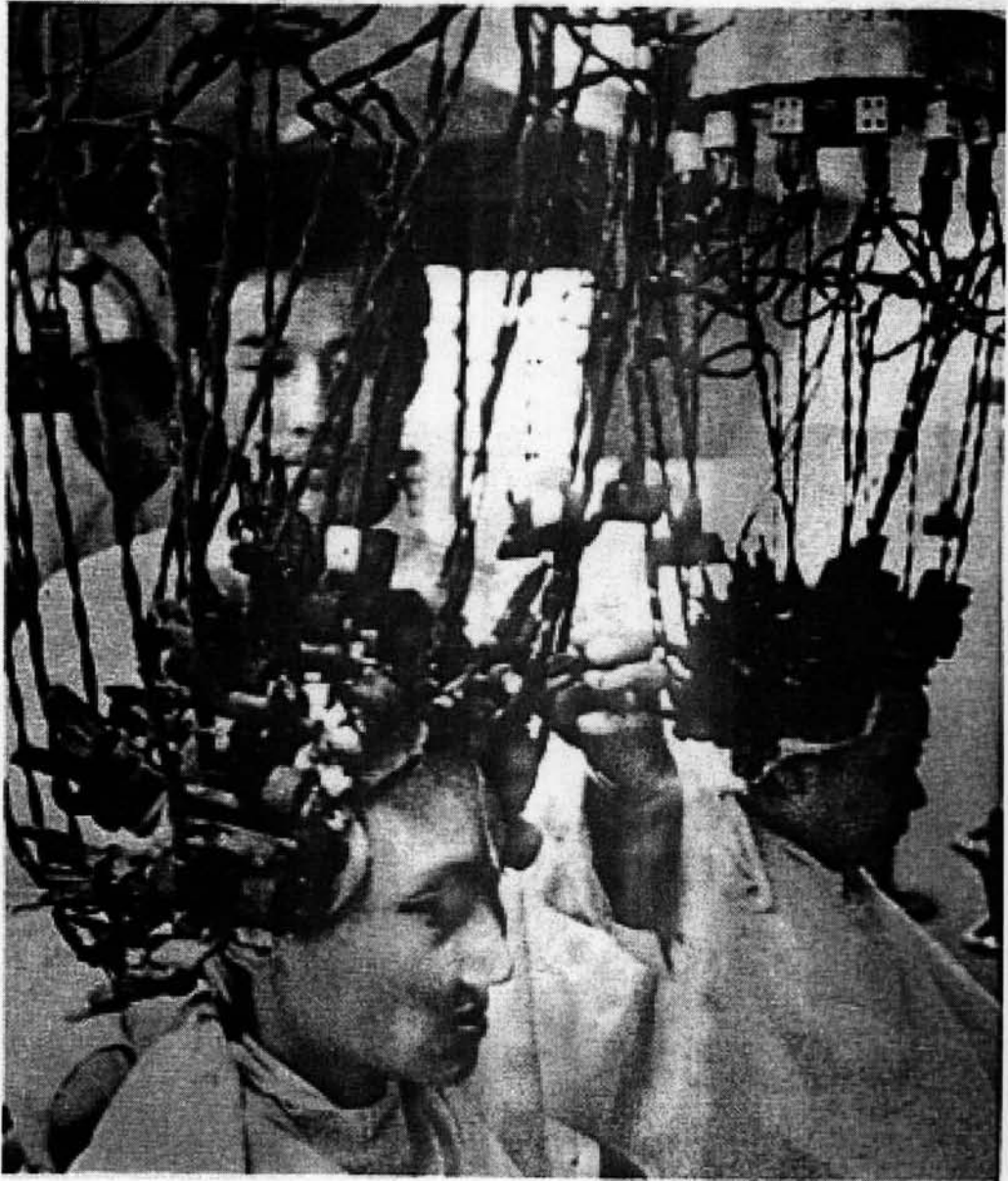

ภาพที่ 8 แสดงการตัดผมในสมัยรัตนโกสินทร์

เป็นการตัดผมเด็กโดยใช้กรรไกรโบราณ จากภาพมีข้อสังเกตได้ว่า ในสมัยก่อนน่าจะมีการตัดผมให้กันภายในครอบครัว เป็นแบบผู้ใหญ่ตัดให้เด็ก แม่ตัดให้ลูก มากเสียกว่าการให้ลูกมากมาตัดผมให้ ซึ่งก็ลำบากในสมัยนั้นคงยังไม่เป็นที่นิยมแต่อย่างใด

ภาพร่างเครื่องตัดผม(เครื่องตัดร้อน) และแกนตัด เครื่องตัดผม ในสมัยก่อน ที่น้ำยาตัดผมมีปฏิกิริยาต่อความร้อน จึงต้องใช้กระแสไฟจากเครื่องนี้

การตัดผมในสมัยก่อน ต้องใช้อุปกรณ์ คือเครื่องตัดผมที่มีความยุ่งยากมากกว่าในยุค
ปัจจุบันที่มีน้ำยาตัดแบบพ่นเย็น คือไม่ต้องใช้อุปกรณ์ให้ความร้อน

ภาคผนวก ข

ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 ข้อที่ 1-32

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า ในปัจจุบันนี้ได้มีคนต่างด้าวประกอบธุรกิจอยู่ในราชอาณาจักรเป็นจำนวนมาก และทวีขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับประชาชนชาวไทยมีความสามารถทั้งในด้านวิชาการและกำลังเงินที่จะประกอบธุรกิจสาขาต่าง ๆ ได้มากขึ้น สมควรกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเพื่อรักษาดุลอำนาจทางการค้าและเศรษฐกิจของประเทศและเพื่อให้การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นส่วนรวม หัวหน้า คณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ 1 บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้ใช้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน

ข้อ 2 ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ไม่ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวที่เข้ามาประกอบธุรกิจในราชอาณาจักรโดย ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไทยเป็นการเฉพาะกาลหรือโดยความตกลงที่รัฐบาลไทยทำกับรัฐบาลต่างประเทศ

ข้อ 3 ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

"คนต่างด้าว" หมายความว่า บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย และให้รวมตลอดถึง

(1) นิติบุคคลซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนจดทะเบียนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยคนต่างด้าว หรือนิติบุคคลซึ่งมีคนต่างด้าวลงหุ้นมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

(2) นิติบุคคลซึ่งมีคนต่างด้าวถือหุ้น เป็นหุ้นส่วน หรือเป็นสมาชิกตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือผู้เป็นสมาชิก ไม่ว่าคนต่างด้าวนั้นจะลงทุนเท่าใดหรือไม่

(3) ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียน ซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการเป็นคนต่างด้าว

เพื่อประโยชน์แห่งคำนิยามนี้ ให้ถือว่าหุ้นของบริษัทจำกัดที่มีใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือเป็นหุ้นของคนต่างด้าว เว้นแต่จะได้มีกฎกระทรวงกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

"ธุรกิจ" หมายความว่า การประกอบกิจการในทางเกษตรกรรมอุตสาหกรรม หัตถกรรม พาณิชยกรรม การบริการ หรือกิจการอย่างอื่นเป็นการค้า

"ใบอนุญาต" หมายความว่า หนังสือรับรองด้วย

"ผู้รับใบอนุญาต" หมายความว่า คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

"นายทะเบียน" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมทะเบียนการค้า

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ 4 (1) ภายใต้บังคับ ข้อ 7 ทวิ ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้

(1) ธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ก. หรือบัญชี ข. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับนี้ เว้นแต่จะได้มีพระราชกฤษฎีกาอนุญาต พระราชกฤษฎีกาอาจกำหนดเงื่อนไขประการใดก็ได้

(2) ธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ค. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี และการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบัญชี ค. ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ข้อ 5 คนต่างด้าวซึ่งประสงค์จะประกอบธุรกิจประเภทใดที่กำหนดไว้ในบัญชี ค. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่ออธิบดีและในกรณีที่เหมาะสมควรให้ออกใบอนุญาต อธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขตามที่บัญญัติไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามความใน ข้อ 8 ก็ได้ การขอและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ข้อ 6 ในกรณีที่คนต่างด้าวได้รับการส่งเสริมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ให้ประกอบธุรกิจประเภทที่กำหนดไว้ในบัญชี ค. ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมนั้นแจ้งต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับบัตรส่งเสริม เมื่อได้รับการแจ้งและอธิบดีได้ออกหนังสือรับรองให้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ผู้นั้นประกอบกิจการนั้นได้

ข้อ 7 คนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(2) มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(3) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ บุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(4) ไม่เคยต้องโทษปรับตามคำพิพากษาหรือถูกเปรียบเทียบให้ปรับในความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

(5) ไม่เคยต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาในความผิดฐานยกยอกข้อโกง ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

- (6) ไม่เคยต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าขาออก และกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- (7) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (8) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้หรือตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าขาออก หรือกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ในระยะเวลาสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

ในกรณีนี้บุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาต ถ้ากรรมการ ผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจการของนิติบุคคลนั้นเป็นคนต่างด้าว ต้องมีคุณสมบัติตาม (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) และ (8)

ข้อ 7 ทวิ (1) คนต่างด้าวดังต่อไปนี้จะประกอบธุรกิจได้เฉพาะธุรกิจใดในท้องที่ใดที่รัฐมนตรี กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศดังกล่าวรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดไว้ก็ได้ตามที่เห็นสมควร

(1) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศ ซึ่งได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบธุรกิจ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศ หรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

(2) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร

(3) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 หรือตามกฎหมายอื่น

(4) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 หรือตามกฎหมายอื่น

คนต่างด้าวจะประกอบธุรกิจที่รัฐมนตรีกำหนดตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาตและระยะเวลาการอนุญาตตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

คำสั่งไม่อนุญาตตามวรรคสอง ผู้ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้และให้นำความใน ข้อ 12 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 7 ตี (2) ห้ามมิให้คนต่างด้าวตาม ข้อ 7 ทวิ เข้าเป็นหุ้นส่วนหรือเป็นผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือ บริษัทที่ประกอบธุรกิจที่รัฐมนตรีมิได้กำหนดให้คนต่างด้าวนั้นประกอบได้ตาม ข้อ 7 ทวิ หรือที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ ที่รัฐมนตรีมิได้กำหนดให้คนต่างด้าวนั้นประกอบได้ตาม ข้อ 7 ทวิ รวมอยู่กับวัตถุประสงค์อื่นด้วย

ข้อ 8 รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขที่จะให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

- (1) อัตราส่วนเงินทุนกับเงินกู้ที่จะใช้ในการประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต
- (2) เงินที่ผู้รับใบอนุญาตจะต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อใช้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต
- (3) อัตราส่วนเงินทุนของคนไทยกับคนต่างด้าวในการประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต
- (4) อัตราส่วนของจำนวนกรรมการคนไทยกับคนต่างด้าว หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินธุรกิจที่ได้รับอนุญาตซึ่งจะต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร

ข้อ 9 ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาต หรือคนต่างด้าวซึ่งถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนในนิติบุคคลตาม ข้อ 3 เข้าเป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใดอื่นเกินหนึ่งในสามของจำนวนหุ้นของบริษัท หรือเกินหนึ่งในสามของทุนของห้างหุ้นส่วนนั้น หรือชื่อกิจการนั้น ๆ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี ในการอนุญาตนั้น อธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ก็ได้

ข้อ 10 เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใด

- (1) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตาม ข้อ 5
- (2) ขาดคุณสมบัติตาม ข้อ 7
- (3) ผ่าฝืนข้อห้ามตาม ข้อ 9
- (4) ผ่าฝืนและกระทำความผิดตาม ข้อ 28 และ ข้อ 29

อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ครั้งละไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันมีคำสั่งหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ผู้ใดได้รับหนังสือรับรองเพื่อประกอบธุรกิจ หากต่อมาขาดคุณสมบัติตาม ข้อ 7 (2) ถึง (8) หรือกระทำการฝ่าฝืน ข้อ 9 หรือ ข้อ 28 อธิบดีอาจสั่งให้พักการประกอบธุรกิจที่ออกหนังสือรับรองให้ หรือจะถอนหนังสือรับรองเสียก็ได้ในกรณีถอนหนังสือรับรอง ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไป

ข้อ 11 ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ ณ สำนักงานในที่เปิดเผย

ถ้าใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญหรือสูญหาย ให้ยื่นคำขอรับใบแทนต่อนายทะเบียนภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบการชำรุดหรือสูญหาย

การขอและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ข้อ 12 ในกรณีที่ไม้ออกใบอนุญาตตาม ข้อ 5 หรือไม่อนุญาตตาม ข้อ 9 ใบอนุญาต หรือหนังสือรับรองถูกสั่งพักใช้หรือถูกเพิกถอนตาม ข้อ 10 ผู้ยื่นคำขอหรือผู้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการภายในหกสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง ไม่ออกใบอนุญาต หรือวันทราบคำสั่งให้พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต การอุทธรณ์ในกรณีใบอนุญาตถูกสั่งพักใช้หรือถูกเพิกถอนไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งอธิบดี เว้นแต่คณะกรรมการจะสั่งทุเลาให้คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ข้อ 13 ใบอนุญาตตาม ข้อ 5 ข้อ 6 หรือ ข้อ 30 ให้ใช้ได้ตลอดไปเว้นแต่ใบอนุญาตที่ออกให้แก่ผู้รับใบอนุญาต เพื่อประกอบธุรกิจเฉพาะกาลเพื่อการใดให้ใช้ได้เท่าระยะเวลาที่อนุญาตให้ประกอบกิจการนั้น

ข้อ 14 เมื่อผู้รับใบอนุญาตเลิกประกอบธุรกิจหรือย้ายสำนักงานหรือสถานที่ประกอบธุรกิจ ให้แจ้งการเลิก หรือการย้ายต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกหรือย้ายนั้นตามแบบและวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ข้อ 15 ผู้ใดขอตรวจหรือขอคัดสำเนาเอกสาร หรือขอให้นายทะเบียนคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสารพร้อมทั้งรับรอง หรือขอให้ออกหนังสือรับรองข้อความในทะเบียนที่นายทะเบียนเก็บรักษา เมื่อได้รับอนุญาตจากทะเบียนแล้ว ให้ผู้นั้นเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อ 16 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว" ประกอบด้วยปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อธิบดีกรมแรงงาน อธิบดีกรมการค้าภายใน และอธิบดีกรมทะเบียนการค้า เป็นกรรมการ

คณะกรรมการจะแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งหรือบุคคลอื่นเป็นเลขานุการคณะกรรมการก็ได้

ข้อ 17 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และให้มีหน้าที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นแก่รัฐมนตรีในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การกำหนดประเภทธุรกิจที่จะผ่อนผันให้คนต่างด้าวประกอบกิจการได้ตาม ข้อ 4
- (2) การกำหนดประเภทธุรกิจที่จะเพิ่มหรือลดตาม ข้อ 5
- (3) การกำหนดเงื่อนไขในกฎกระทรวงที่จะออกตาม ข้อ 8
- (4) เรื่องอื่น ๆ ที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 18 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง

ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 19 ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการ ตลอดจนเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็นได้

ข้อ 20 ในการปฏิบัติการตามหน้าที่นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ

(1) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่งเอกสารหรือหลักฐาน

(2) เข้าไปในสถานที่ที่คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในระหว่างเวลาทำการในเวลากลางวันเพื่อตรวจสอบ ให้การเป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และในการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกเอกสารหรือ หลักฐานใด ๆ จากบุคคลที่อยู่ในสถานที่ดังกล่าวได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (1) และ (2) ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวอำนวยความสะดวกตามสมควร

ข้อ 21 พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

ข้อ 22 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญา

ข้อ 23 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามหรือเรียก หรือไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ตาม ข้อ 20 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามพันบาท

ข้อ 24 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม ข้อ 11 วรรคหนึ่งหรือวรรคสองหรือ ข้อ 14 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ 25 ความผิดตาม ข้อ 23 และ ข้อ 24 ให้อธิบดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่อธิบดีกำหนดภายในสามสิบวัน คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

ข้อ 26 (1) คนต่างด้าวผู้ใดประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืน ข้อ 4 หรือ ข้อ 7 ทวิวรรคหนึ่ง หรือ มิได้รับใบอนุญาตตาม ข้อ 5 หรือ ข้อ 7 ทวิ วรรคสอง หรือมิได้รับหนังสือรับรองตาม ข้อ 6 หรือมิได้รับหนังสือรับรองหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดตาม ข้อ 30 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจนั้นเสีย

ข้อ 26 ทวิ (1) คนต่างด้าวผู้ใดฝ่าฝืน ข้อ 7 ตริ หรือ ข้อ 9 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเลิกการเป็นหุ้นส่วน หรือเป็นผู้ถือหุ้นหรือสั่งเลิกกิจการที่คนต่างด้าวชื่อไว้วันนั้นเสีย แล้วแต่กรณี

ข้อ 27 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดถูกสั่งพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต และหมดสิทธิอุทธรณ์ หรือรัฐมนตรีวินิจฉัยเป็นที่สุดให้เพิกถอนใบอนุญาต ยังคงประกอบธุรกิจนั้นต่อไปอีก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจนั้นเสีย

ข้อ 28 คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ อยู่แล้ว หรือผู้มีสัญชาติไทยประกอบธุรกิจอันเป็นของคนต่างด้าวซึ่งมิได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ หรือคนต่างด้าวนั้นเป็นเจ้าของร่วม โดยแสดงออกว่าเป็นธุรกิจของตนแต่ผู้เดียว เพื่อให้คนต่างด้าวนั้นหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนบทแห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจนั้นเสีย

ข้อ 29 ผู้มีสัญชาติไทยผู้ใดถือหุ้นในฐานะเป็นตัวแทนของคนต่างด้าวในห้างหุ้นส่วนที่เป็นนิติบุคคลหรือบริษัทจำกัด เพื่อให้นิติบุคคลนั้นประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือคนต่างด้าวซึ่งให้ผู้มีสัญชาติไทยกระทำการดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจนั้นเสีย

ข้อ 30 คนต่างด้าวซึ่งประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ อยู่แล้วในวันที่ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้ต่อเมื่อได้รับหนังสือรับรองจากอธิบดี ซึ่งต้องอยู่ภายในเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (1) ธุรกิจตามบัญชี ก. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้อีกสองปีนับแต่วันที่ประกาศ ของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ
- (2) ธุรกิจตามบัญชี ข. และ ค. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้โดยไม่มีกำหนดเวลา แต่ห้ามมิให้ผู้รับหนังสือรับรองเพิ่มปริมาณการผลิตหรือการจำหน่ายของธุรกิจนั้นในรอบปีบัญชีต่อ ๆ ไป เกินกว่าร้อยละสามสิบของปริมาณการผลิตหรือการจำหน่ายของธุรกิจนั้นตามที่ปรากฏหลักฐานทางบัญชีในรอบปีบัญชี พ.ศ. 2515 หรือตั้งสาขาของธุรกิจนั้นเพิ่มขึ้นจากที่ปรากฏหลักฐานในวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

คนต่างด้าวดังกล่าวในวรรคหนึ่งจะขอหนังสือรับรองได้ จะต้องได้ประกอบธุรกิจนั้นมาโดยมีรายได้ติดต่อกันตาม ปกติวิสัยของธุรกิจนั้นเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเป็นระยะเวลาไม่ถึงหนึ่งปี แต่อธิบดีเห็นว่าได้ประกอบธุรกิจนั้นมาเป็นหลักฐานเพียงพอแล้ว การขอหนังสือรับรองผู้ประกอบธุรกิจจะต้องยื่นคำขอตามแบบ ที่อธิบดีกำหนดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ถ้าผู้ประกอบธุรกิจมิได้ยื่นคำขอภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นไม่ประสงค์จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไป

ข้อ 31 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม

ไม่เกินอัตราท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ข้อ 32 (1) ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ประกาศ ณ วันที่ 24 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2515 จอมพล ถ. กิตติขจร หัวหน้าคณะปฏิวัติ อัตราค่าธรรมเนียม (1) ใบอนุญาต (ก) สำหรับนิติบุคคลพันธะห้าบาทของทุนจดทะเบียน แต่ไม่เกิน 10,000 บาท เศษของพันบาทให้คิดเท่ากับหนึ่งพันบาท (ข) สำหรับบุคคลธรรมดา 1,000 บาท (ค) ใบอนุญาตเฉพาะกาลตาม ข้อ 13 ให้เรียกเก็บกึ่งอัตราที่กำหนดไว้ใน (ก) หรือ (ข) แล้วแต่กรณี (2) ใบแทนใบอนุญาต 100 บาท (3) การตรวจหรือคัดสำเนาเอกสาร รายละเอียด 50 บาท (4) การขอให้คัดสำเนาหรือขอให้ถ่ายเอกสารพร้อมทั้งคำรับรอง หน้าละ 50 บาท (5) การออกหนังสือรับรองข้อความในทะเบียน เรื่องละ 50 บาท

บัญชีท้ายประกาศของคณะปฏิวัติ

บัญชี ก.

หมวด 1 การประกอบธุรกิจทางเกษตรกรรม

- (1) การทำนา
- (2) การทำนาเกลือรวมทั้งการทำเกลือสินเธาว์ นอกจากเกลือหิน

หมวด 2 การประกอบธุรกิจทางพาณิชยกรรม

- (1) การค้าภายในเกี่ยวกับผลิตผลทางเกษตรพื้นเมือง
- (2) การค้าที่ดิน

หมวด 3 การประกอบธุรกิจบริการ

- (1) ทางบัญชี
- (2) ทางกฎหมาย
- (3) ทางสถาปัตยกรรม
- (4) โฆษณา
- (5) นายหน้าหรือตัวแทน
- (6) ขายทอดตลาด
- (7) ตัดผม แต่งผมและเสริมสวย

หมวด 4 การประกอบธุรกิจอื่น ๆ

- (1) การก่อสร้างอาคาร

บัญชี ข.

หมวด 1 การประกอบธุรกิจทางเกษตรกรรม

- (1) การทำไร่
- (2) การทำสวน
- (3) การเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งการเลี้ยงไหม
- (4) การทำป่าไม้
- (5) การทำการประมง

หมวด 2 การประกอบธุรกิจทางอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

- (1) การสีข้าว
- (2) การผลิตแป้งจากข้าวและพืชไร่
- (3) การผลิตน้ำตาล
- (4) การผลิตเครื่องดื่มน้ำที่มีและไม่มีแอลกอฮอล์เจือปน
- (5) การผลิตน้ำแข็ง
- (6) การผลิตยา
- (7) กิจการห้องเย็น
- (8) การแปรรูปไม้
- (9) การผลิตเครื่องทอง เครื่องเงิน เครื่องถม หรือเครื่องทองลงหิน
- (10) การทำหรือหล่อพระพุทธรูปและการทำบาตร
- (11) การผลิตเครื่องมือแกะสลัก
- (12) การผลิตเครื่องเงิน
- (13) การผลิตไม้ขีดไฟทุกชนิด
- (14) การผลิตปูนขาว ปูนซีเมนต์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซีเมนต์
- (15) การระเบิดหรือย่อยหิน
- (16) การผลิตไม้อัด แผ่นไม้วีเนียร์ ชิปบอร์ด หรือ ฮาร์ดบอร์ด
- (17) การผลิตเครื่องนุ่งห่ม หรือรองเท้านอกจากการผลิตเพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ
- (18) การทำกิจการโรงพิมพ์
- (19) การทำกิจการหนังสือพิมพ์
- (20) การสาวไหม ทอผ้าไหม หรือการพิมพ์ลวดลายผ้าไหม
- (21) การผลิตผลิตภัณฑ์ด้วยผ้าไหม เส้นไหม หรือรังไหม

หมวด 3 การประกอบธุรกิจทางพาณิชย์กรรม

- (1) การค้าปลีกสินค้าทุกชนิดนอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค.
- (2) การค้าสินแร่ นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค.
- (3) การขายอาหารหรือเครื่องดื่มนานทุกชนิด นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค.

(4) การค้าของเก่า วัตถุโบราณ หรือศิลปวัตถุ

หมวด4 การประกอบธุรกิจบริการ

- (1) นำเที่ยว
- (2) กิจกรรมโรงแรม เว้นแต่บริการจัดการโรงแรมตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานบริการ
- (3) ถ่ายรูป ล้างและอัดรูป
- (4) ซักรีดเสื้อผ้า
- (5) รับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้า

หมวด5 การประกอบธุรกิจอื่น ๆ

- (1) การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ

บัญชี ค.

หมวด1 การประกอบธุรกิจทางพาณิชยกรรม

- (1) การค้าส่งสินค้าทุกชนิดในประเทศ นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ก.
- (2) การค้าสินค้าส่งออกทุกชนิด
- (3) การค้าปลีกสินค้าเครื่องจักร เครื่องกล และเครื่องมือ
- (4) การขายอาหารหรือเครื่องดื่มที่เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว

หมวด2 การประกอบธุรกิจทางอุตสาหกรรม และหัตถกรรม

- (1) การผลิตอาหารสัตว์
- (2) การสกัดน้ำมันพืช
- (3) การผลิตสิ่งถักทอ รวมทั้งการปั่นด้าย การย้อมสี และการพิมพ์ลวดลาย
- (4) การผลิตภาชนะซึ่งทำด้วยแก้วรวมทั้งหลอดไฟฟ้า
- (5) การผลิตถ้วยชามจาน
- (6) การผลิตกระดาษเขียนและกระดาษพิมพ์
- (7) การทำเกลือหิน
- (8) การทำเหมือง

หมวด3 การประกอบธุรกิจบริการ

- (1) นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ก. และบัญชี ข.

หมวด4 การประกอบธุรกิจอื่น ๆ

- (1) การก่อสร้างอย่างอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ก.

ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 พ.ศ. 2521

บทเฉพาะกาล

มาตรา 7 คนต่างด้าวตาม ข้อ 7 ทวิ ซึ่งประกอบธุรกิจโดยอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตาม ข้อ 7 ทวิ

เมื่อมีประกาศของรัฐมนตรีตาม ข้อ 7 ทวิ แล้ว ในกรณีที่ธุรกิจซึ่งคนต่างด้าวดังกล่าวประกอบอยู่เป็นธุรกิจที่รัฐมนตรีได้ประกาศให้ประกอบได้ ให้ประกอบธุรกิจนั้นได้ต่อไปแต่ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ ประกาศของรัฐมนตรีดังกล่าวมีผลใช้บังคับ ในกรณีที่ธุรกิจที่คนต่างด้าวดังกล่าวประกอบอยู่นั้นมิใช่เป็นธุรกิจที่รัฐมนตรีได้ประกาศให้ประกอบได้ ให้ประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้อีกหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ เมื่อได้รับหนังสือรับรองจากอธิบดีแล้วและธุรกิจนั้นมิใช่เป็นธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ก. ทำยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542

**ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.ให้ไว้ ณ วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542
เป็นปีที่ 54 ในรัชกาลปัจจุบัน**

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าโดยที่เป็นการสมควร ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม ของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515
- (2) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 พ.ศ. 2521
- (3) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"คนต่างด้าว" หมายความว่า

- (1) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- (2) นิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย
- (3) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย และมีลักษณะดังต่อไปนี้
  - (ก) นิติบุคคลซึ่งมีหุ้นอันเป็นหุ้นตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือ นิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (1) หรือ (2) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น
  - (ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียน ซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการเป็นบุคคลตาม (1)
- (4) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีหุ้นอันเป็นหุ้นตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยบุคคล ตาม (1) (2) หรือ (3) หรือนิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (1) (2) หรือ (3) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุน ทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

เพื่อประโยชน์แห่งคำนิยามนี้ให้ถือว่าหุ้นของบริษัทจำกัดที่มีใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือเป็นหุ้นของคนต่างด้าว เว้นแต่จะได้มีกฎกระทรวงกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

"**ทุน**" หมายความว่า ทุนจดทะเบียนของบริษัทจำกัด หรือทุนชำระแล้วของบริษัทมหาชนจำกัด หรือเงินที่ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือสมาชิกรับมาลงหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลนั้น

"**ทุนขั้นต่ำ**" หมายความว่า ทุนของคนต่างด้าวในกรณีที่คนต่างด้าวเป็นนิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย และในกรณีที่คนต่างด้าวเป็นนิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทยหรือเป็นบุคคลธรรมดาให้หมายถึง เงินตราต่างประเทศที่คนต่างด้าวนำมาใช้เมื่อเริ่มต้นประกอบธุรกิจในประเทศไทย

"**ธุรกิจ**" หมายความว่า การประกอบกิจการในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม หัตถกรรม พาณิชยกรรม การบริการ หรือกิจการอย่างอื่น อันเป็นการค้า

"**ใบอนุญาต**" หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ

"**ผู้รับใบอนุญาต**" หมายความว่า คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาต

"**หนังสือรับรอง**" หมายความว่า หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจ

"**ผู้รับหนังสือรับรอง**" หมายความว่า คนต่างด้าวที่ได้รับหนังสือรับรอง

"**คณะกรรมการ**" หมายความว่า คณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

"**พนักงานเจ้าหน้าที่**" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"**นายทะเบียน**" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

"**อธิบดี**" หมายความว่า อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

"**รัฐมนตรี**" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 การอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงผลดีและผลเสีย ต่อความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือ ศีลธรรมอันดีของประชาชน ศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณีของประเทศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพลังงานและการรักษาสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค ขนาดของกิจการ การจ้างแรงงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา

มาตรา 6 คนต่างด้าวต่อไปนี้ ห้ามประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร

- (1) คนต่างด้าวที่ผูกเนรเทศหรือรอการเนรเทศตามกฎหมาย
- (2) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายอื่น

มาตรา 7 คนต่างด้าวต่อไปนี้ จะประกอบธุรกิจได้เมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี และจะประกอบธุรกิจได้เฉพาะประเภท ธุรกิจและในท้องที่ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยการอนุมัติของ

คณะรัฐมนตรี โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศดังกล่าวรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไข อย่างไรก็ดีก็ได้ตามที่เห็นสมควร

- (1) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วย สัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น
- (2) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตาม กฎหมายอื่น

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และระยะเวลาการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดใน กฎกระทรวงในกรณีที่ยกข้อยกเว้นไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง ประกอบธุรกิจ คนต่างด้าวนั้นมีสิทธิอุทธรณ์ ต่อรัฐมนตรีได้ และให้นำความในมาตรา 20 วรรค หนึ่ง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 8 ภายใต้บังคับมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 10 และมาตรา 12

- (1) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วย เหตุผลพิเศษตามที่กำหนดไว้ในบัญชีหนึ่ง
- (2) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของ ประเทศ ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อ ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และทัศนคติพื้นบ้าน หรือธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดไว้ใน บัญชีสองเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี
- (3) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการ ประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสาม เว้นแต่จะได้รับอนุญาต จากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา 9 การปรับปรุงหรือแก้ไขประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ทำเป็นพระราช กฤษฎีกา เว้นแต่ธุรกิจตามบัญชีหนึ่ง หรือตามบัญชีสอง หมวด 1 ให้ทำเป็นพระราชบัญญัติให้ คณะกรรมการพิจารณาทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้อย่างน้อยครั้งหนึ่งใน ทุกกรอบระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่ วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้วให้ความเห็นเสนอ รัฐมนตรี คนต่างด้าวที่ประกอบธุรกิจที่มีได้กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้อยู่ก่อนการ ปรับปรุงหรือแก้ไขประเภทธุรกิจตามวรรคหนึ่ง หากต่อมาธุรกิจนั้นเป็นธุรกิจที่ต้องขออนุญาตตาม พระราชบัญญัตินี้ และคนต่างด้าวนั้นประสงค์จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไป ให้ดำเนินการ แจ้งต่อ อธิบดีเพื่อขอหนังสือรับรองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในมาตรา 11 ในระหว่างระยะเวลา ที่ปฏิบัติตามวรรคสามและยังมิได้รับหนังสือรับรอง มิให้ถือว่าคนต่างด้าวนั้นเป็นผู้ประกอบธุรกิจ โดยมีได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 10 บทบัญญัติมาตรา 5 มาตรา 8 มาตรา 15 มาตรา 17 และมาตรา 18 ไม่ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวที่ประกอบธุรกิจตามบัญชีท้าย พระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับอนุญาตจากรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นการเฉพาะกาล

คนต่างด้าวที่ประกอบธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้โดยสนธิสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือมีความผูกพันตามพันธกรณี ให้ได้ รับยกเว้นจากการบังคับใช้บทบัญญัติแห่งมาตราต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง และให้เป็นไปตามบทบัญญัติและเงื่อนไขของสนธิสัญญานั้น ซึ่งอาจรวมถึงการให้สิทธิคนไทยและวิสาหกิจของคนไทยเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศสัญชาติของคนต่างด้าวนั้นเป็นการต่างตอบแทนด้วย

มาตรา 11 คนต่างด้าวตามมาตรา 10 หากประสงค์จะประกอบธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้แจ้งต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อขอหนังสือรับรอง และให้อธิบดีออกหนังสือรับรองให้คนต่างด้าวนั้นโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากคนต่างด้าว เว้นแต่อธิบดีเห็นว่าการแจ้งมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือกรณีไม่เป็นไปตามมาตรา 10 ให้อธิบดีแจ้งแก่คนต่างด้าวนั้นทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากคนต่างด้าว หนังสือรับรองต้องระบุเงื่อนไขตามที่รัฐบาลกำหนดหรือตามที่กำหนดในสนธิสัญญาด้วย

มาตรา 12 ในกรณีที่ธุรกิจของคนต่างด้าวซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือให้ประกอบอุตสาหกรรมหรือประกอบการค้าเพื่อส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือตาม กฎหมายอื่นเป็นธุรกิจตามบัญชีสองหรือบัญชีสามท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้คนต่างด้าวดังกล่าวแจ้งต่ออธิบดีเพื่อขอหนังสือรับรอง เมื่ออธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายตรวจสอบความถูกต้องของบัตรส่งเสริมการลงทุนหรือหนังสืออนุญาตดังกล่าวแล้ว ให้อธิบดีออกหนังสือรับรองโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการรับบัตรส่งเสริมการลงทุนหรือหนังสืออนุญาต แล้ว แต่กรณีในกรณีนี้ให้คนต่างด้าวดังกล่าวนั้น ได้รับยกเว้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่มาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 39 มาตรา 40 และมาตรา 42 ตลอดระยะเวลาที่ธุรกิจนั้นได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือได้รับอนุญาตให้ประกอบอุตสาหกรรมหรือ ประกอบการค้าเพื่อส่งออก แล้วแต่กรณี การออกหนังสือรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

มาตรา 13 ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดเรื่องการถือหุ้น การเป็นหุ้นส่วนหรือการลงทุนของคนต่างด้าว การอนุญาตหรือการห้ามคนต่างด้าวในการประกอบธุรกิจบางประเภท หรือกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวไว้เป็นประการใด ให้ใช้บังคับตามกฎหมายดังกล่าว และมีให้นำความในพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับในส่วนที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

มาตรา 14 ทูตชั้นต่ำที่คนต่างด้าวใช้ในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจในประเทศไทย ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ต้อง ไม่น้อยกว่าสองล้านบาท ในกรณีการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในวรรคแรกเป็นธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาตตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ทูตชั้นต่ำที่กำหนด ในกฎกระทรวงสำหรับแต่ละธุรกิจต้องไม่น้อยกว่าสามล้านบาทกฎกระทรวงที่ออกตามบทบัญญัติมาตรานี้ อาจกำหนดระยะเวลาทูตชั้นต่ำที่ต้องนำหรือส่งเข้ามาในประเทศไทยไว้ด้วยก็ได้ ความ ในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับกับกรณีที่คนต่างด้าวนำเงินหรือทรัพย์สินอันเกิดจากรายได้ที่ได้มาจากการประกอบธุรกิจเดิมที่เริ่มดำเนินการมาก่อน แล้วในประเทศไทยไปเริ่มประกอบธุรกิจรายอื่น หรือนำไปลงทุนหรือลงทุนในกิจการหรือในนิติบุคคลอื่น

มาตรา 15 คนต่างด้าวจะประกอบธุรกิจตามบัญชีสองได้จะต้องมีคนไทยหรือนิติบุคคลที่มีชื่อคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัตินี้ถือหุ้น อยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละสี่สิบของทุนของคนต่างด้าวที่เป็นนิติบุคคลนั้น เว้นแต่จะมีเหตุสมควร รัฐมนตรีโดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี อาจผ่อนผันสัดส่วนในเรื่องดังกล่าวให้น้อยลงได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้า และต้องมีกรรมการที่เป็นคนไทยไม่น้อยกว่าสองในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมด

มาตรา 16 คนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตได้ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (2) มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
- (3) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) ไม่เคยต้องโทษตามคำพิพากษาหรือถูกเปรียบเทียบปรับในความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- (6) ไม่เคยต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาในความผิดฐานฉ้อโกง โกงเจ้าหนี้ ยักยอก ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญาหรือในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนหรือในความ ผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- (7) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 ในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาตในกรณีนี้

บุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาต กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้นที่เป็นคนต่างด้าวต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวในวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา 17 ในการขออนุญาตประกอบธุรกิจ ให้คนต่างด้าวยื่นคำขออนุญาตประกอบธุรกิจต่อรัฐมนตรีหรืออธิบดีตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้คณะรัฐมนตรีในกรณีธุรกิจตามบัญชีสองหรืออธิบดีในกรณีธุรกิจตามบัญชีสามพิจารณาอนุมัติ หรืออนุญาตแล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ยื่นคำขอ ในกรณีการพิจารณาอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีเหตุจำเป็น ซึ่งคณะรัฐมนตรีไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวได้ ให้ขยายระยะเวลาการพิจารณาออกไปอีกได้ตามความจำเป็น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันครบกำหนดเวลาดังกล่าว

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้การอนุมัติหรืออธิบดีอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รัฐมนตรีหรืออธิบดีออกใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติหรืออธิบดีอนุญาต

ในการอนุญาต รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 18 สำหรับกรณีธุรกิจตามบัญชีสอง หรืออธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 18 สำหรับ กรณีธุรกิจตามบัญชีสาม ก็ได้

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีไม่อนุมัติให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจตามบัญชีสอง ให้รัฐมนตรีแจ้งการไม่อนุมัติให้คนต่างด้าวนั้นทราบเป็น หนังสือภายในสามสิบวัน และให้ระบุเหตุที่ไม่ให้การอนุมัตินั้นไว้โดยชัดแจ้ง

ในกรณีที่อธิบดีไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจตามบัญชีสาม ให้อธิบดีแจ้งการไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นทราบเป็นหนังสือภายในสิบห้าวันและให้ระบุเหตุที่ไม่ให้การอนุญาตนั้นไว้โดยชัดแจ้ง คนต่างด้าวนั้นมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตต่อรัฐมนตรีได้ และให้นำความในมาตรา 20 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 18 รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขหนึ่งเงื่อนไขใดให้คนต่างด้าว ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) อัตราส่วนทุนกับเงินกู้ที่จะใช้ในการประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต
- (2) จำนวนกรรมการที่เป็นคนต่างด้าวซึ่งจะต้องมีภูมิลำเนาหรือที่อยู่ในราชอาณาจักร
- (3) จำนวนและระยะเวลาการดำรงไว้ซึ่งทุนขั้นต่ำภายในประเทศ
- (4) เทคโนโลยีหรือทรัพย์สิน
- (5) เงื่อนไขอื่นที่จำเป็น

มาตรา 19 เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับหนังสือรับรองผู้ใด

- (1) ผ่าฝืนเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 7 วรรคหนึ่ง
- (2) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา 11 วรรคสอง หรือ มาตรา 17 วรรคสาม
- (3) ผ่าฝืนมาตรา 15
- (4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16
- (5) กระทำความผิดตามมาตรา 35

ในกรณีตาม (1) (2) และ (3) ให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับหนังสือรับรองปฏิบัติตามเงื่อนไขตามมาตรา 7 วรรคหนึ่ง มาตรา 11 วรรคสอง หรือมาตรา 17 วรรคสาม หรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา 15 แล้วแต่กรณี ภายในเวลาที่อธิบดีเห็นสมควร ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองไม่ปฏิบัติตามที่อธิบดีมีหนังสือแจ้งดังกล่าวโดยไม่มีเหตุสมควร ให้อธิบดีมีอำนาจ สั่งพักการใช้ใบอนุญาตชั่วคราวหรือสั่งระงับการประกอบธุรกิจชั่วคราวได้ในระยะเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันมีคำสั่ง เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วคนต่างด้าวยังมีได้ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ให้อธิบดีพิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองดังกล่าว หรือเสนอรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาตแล้วแต่กรณี

ในกรณีตาม (4) และ (5) ให้อธิบดีพิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือเสนอรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

มาตรา 20 ในกรณีที่อธิบดีสั่งพักการใช้ใบอนุญาตชั่วคราวหรือสั่งระงับการประกอบธุรกิจชั่วคราวหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือ หนังสือรับรอง ตามมาตรา 19 วรรคสอง ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับหนังสือรับรองมีสิทธิอุทธรณ์โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อรัฐมนตรี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

การอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งอธิบดี เว้นแต่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจะสั่งทุเลาให้ รัฐมนตรีต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา 21 ภายใต้บังคับมาตรา 7 มาตรา 19 และมาตรา 20 ใบอนุญาตให้ใช้ได้ตลอดไปจนกว่าผู้รับใบอนุญาตจะเลิกประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต สำหรับหนังสือรับรองให้ใช้ได้เท่าระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามที่สนธิสัญญากำหนดให้ประกอบธุรกิจนั้นหรือตลอดระยะเวลาที่ธุรกิจนั้นได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือได้รับอนุญาตให้ประกอบอุตสาหกรรม หรือประกอบการค้าเพื่อการส่งออก แล้วแต่กรณี เว้นแต่ผู้ได้รับหนังสือรับรองเลิกประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตก่อนครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวก็ให้หนังสือรับรองใช้ได้เพียงนั้น ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับหนังสือรับรองต้องแสดงใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองดังกล่าวไว้ ณ สถานที่ประกอบธุรกิจของตนในที่เปิดเผยถ้าใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองชำรุดหรือสูญหาย ให้

ยื่นคำขอรับใบแทนต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบการ ชำรุดหรือสูญหาย การขอ และการออกใบแทนใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด แต่ระยะเวลาในการออกใบแทนต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ และให้ถือว่าใบแทน นั้นเป็นเอกสารที่ใช้แทนใบอนุญาตหรือหนังสือ รับรองได้จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือ รับรองใหม่

มาตรา 22 เมื่อผู้รับใบอนุญาต ผู้รับหนังสือรับรองเลิกประกอบธุรกิจ หรือย้ายสำนักงาน หรือ สถานที่ประกอบธุรกิจ ให้แจ้งการเลิก หรือย้ายต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เลิกหรือ วันย้ายนั้นตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 23 ให้มีคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ประกอบด้วยปลัดกระทรวง พาณิชย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนกระทรวง กลาโหม ผู้แทน กระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทน กระทรวงคมนาคม ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ผู้แทน กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทน กระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครอง ผู้บริโภค ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภา อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทน สมาคมธนาคารไทยและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีก ไม่เกินห้าคนเป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นกรรมการและเลขานุการ

ผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในด้านเศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การค้า การลงทุน การบริหารธุรกิจ หรือการ อุตสาหกรรม และต้องไม่เป็นที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ผู้แทนตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่เป็นผู้แทนของส่วนราชการ ผู้แทนนั้นจะต้องมีตำแหน่งไม่ ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า และในกรณีที่เป็นผู้แทนของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนของ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทนของสมาคมธนาคารไทย ผู้แทนนั้นจะต้องมีตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่ากรรมการของสภาหรือสมาคมนั้น

มาตรา 24 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีในกรณีที่กรรมการพ้นจาก ตำแหน่งก่อนครบวาระ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่ง แต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับ แต่งตั้งดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่ม ขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา 25 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 24 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) รัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย ไม่สุจริตหรือบกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
- (7) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 23 วรรคสอง

มาตรา 26 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ให้คำปรึกษา เสนอแนะ หรือให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีในเรื่องการตราพระราชกฤษฎีกา และการออกกฎกระทรวง ตามพระราชบัญญัตินี้หรือการกำหนดประเภทธุรกิจและท้องที่ประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามมาตรา 7 หรือการ ขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีตามมาตรา 8 (2)
- (2) ศึกษารวบรวม และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในราชอาณาจักร รวมถึงผลกระทบ และความเหมาะสมในเรื่องดังกล่าวเสนอต่อรัฐมนตรีเป็นครั้งคราว แต่ต้องไม่น้อยกว่าปีละหนึ่งครั้ง
- (3) ให้คำปรึกษา เสนอแนะ หรือให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีในเรื่องอื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา 27 การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 28 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา 27 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา 29 ให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ปฏิบัติงานตามมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- (2) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในราชอาณาจักร เพื่อประโยชน์ในการศึกษา รวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานเสนอต่อรัฐมนตรี
- (3) ปฏิบัติงานธุรการทั่วไปของคณะกรรมการ

มาตรา 30 ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

- (1) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่มีความจำเป็นต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริง
- (2) เข้าไปในสถานที่ที่คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้โดย ต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากอธิบดีก่อน เว้นแต่กรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็นอย่างยิ่ง ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ ที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากบุคคลที่อยู่ในสถานที่ดังกล่าวได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (2) ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการข่มขู่หรือเป็นการตรวจค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา และต้องมีหนังสือบอกกล่าวแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันทำการ เว้นแต่กรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็นอย่างยิ่ง และเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่แล้ว ให้รายงานรัฐมนตรีทราบผลการปฏิบัติหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรโดยเร็ว

มาตรา 31 ผู้ใดขอตรวจหรือขอคัดสำเนาเอกสารหรือขอให้นายทะเบียนคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร พร้อมทั้งคำรับรองหรือขอให้ออกหนังสือรับรองข้อความที่นายทะเบียนเก็บรักษาไว้ให้นายทะเบียนดำเนินการอนุญาตโดยเร็ว เว้นแต่เอกสารนั้นมีลักษณะต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่น โดยผู้ขอต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 32 พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับ

มาตรา 33 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อธิบดี นายทะเบียน และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวล กฎหมายอาญา

มาตรา 34 คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองผู้ใดถูกสั่งพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือถูกสั่งระงับการประกอบธุรกิจตาม หนังสือรับรองและหมดสิทธิอุทธรณ์ หรือ รัฐมนตรีมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือให้ระงับการประกอบธุรกิจแล้ว แต่คนต่างด้าวนั้นยังคงประกอบธุรกิจนั้นต่อไป ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาทหรือ ทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา 35 คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจใดตามพระราชบัญญัตินี้ หากร่วมทำธุรกิจอันเป็นของคนต่างด้าวรายอื่นซึ่งมิได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัตินี้ หรือประกอบธุรกิจที่คนต่างด้าวรายอื่นนั้นเป็นเจ้าของร่วมโดยแสดงออกว่าเป็นธุรกิจของตนแต่ผู้เดียว เพื่อให้คนต่างด้าวรายอื่นนั้นหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเลิกการร่วมทำธุรกิจหรือการประกอบธุรกิจนั้นเสีย หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ต้องระวางโทษปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา 36 ผู้มีสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่มีใช่คนต่างด้าวตามพระราชบัญญัตินี้ให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนหรือร่วมประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว อันเป็นธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ โดยคนต่างด้าวนั้นมิได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจดังกล่าว หรือร่วมประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวโดยแสดงออกว่าเป็นธุรกิจของตนแต่ผู้เดียวหรือถือหุ้นแทนคนต่างด้าวในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลใด ๆ เพื่อให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจโดยหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งคนต่างด้าวซึ่งยินยอมให้ผู้มีสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่มีใช่คนต่างด้าวตามพระราชบัญญัตินี้กระทำการดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้เลิกการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุน หรือสั่งให้เลิกการร่วมประกอบธุรกิจ หรือสั่งให้เลิกการถือหุ้นหรือการเป็นหุ้นส่วนนั้นเสียแล้วแต่กรณี หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต้องระวางโทษปรับวันละหนึ่งหมื่นบาท ถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา 37 คนต่างด้าวผู้ใดประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนมาตรา 6 มาตรา 7 หรือมาตรา 8 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจ หรือเลิกกิจการ หรือสั่งเลิกการเป็นผู้ถือหุ้น หรือเป็นหุ้นส่วน แล้วแต่กรณี หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต้องระวางโทษปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา 38 คนต่างด้าวผู้ใดประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนตามมาตรา 14 หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขตามมาตรา 18 (3) ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาทและปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา 39 ผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 วรรคสองหรือวรรคสาม หรือฝ่าฝืนมาตรา 22 ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 40 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน เมื่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามหรือเรียกตรวจสอบหรือไม่ให้ความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 30 โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 41 ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา 34 มาตรา 35 มาตรา 36 หรือมาตรา 37 กรรมการ หุ้นส่วน หรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลซึ่งรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำความผิดนั้น หรือมิได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้น ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 42 ในกรณีความผิดตามมาตรา 39 และมาตรา 40 ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายได้เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันเปรียบเทียบให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

มาตรา 43 บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ และคำสั่ง ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศและคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 44 คนต่างด้าวซึ่งได้รับสิทธิหรือได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ได้รับสิทธิหรือได้รับอนุญาตในการประกอบธุรกิจนั้นต่อไปตามเงื่อนไขและระยะเวลาของการได้รับสิทธิหรือได้รับอนุญาตดังกล่าว

มาตรา 45 คนต่างด้าวซึ่งประกอบธุรกิจประเภทที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้อยู่แล้ว ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งธุรกิจดังกล่าวเป็นธุรกิจที่ไม่ได้กำหนดไว้ในบัญชีท้ายประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 หากประสงค์จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไป ให้ดำเนินการแจ้งต่ออธิบดีเพื่อขอหนังสือรับรองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในมาตรา 11 ทั้งนี้ ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในระหว่างที่ยังไม่ได้รับหนังสือรับรองมิให้ถือว่าคนต่างด้าวนั้นเป็นผู้ประกอบธุรกิจโดยมิได้ รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 46 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

บัญชีหนึ่ง

ธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษ

- (1) การทำกิจการหนังสือพิมพ์ การทำกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์
- (2) การทำนา ทำไร่ หรือทำสวน
- (3) การเลี้ยงสัตว์
- (4) การทำป่าไม้และการแปรรูปไม้จากป่าธรรมชาติ
- (5) การทำการประมงเฉพาะการจับสัตว์น้ำในน่านน้ำไทยและในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย
- (6) การสกัดสมุนไพรไทย
- (7) การค้าและการขายทอดตลาดโบราณวัตถุของไทย หรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ
- (8) การทำหรือหล่อพระพุทธรูปและการทำบาตร
- (9) การค้าที่ดิน

บัญชีสอง

ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศหรือมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ทัศนกรรมพื้นบ้าน หรือทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

หมวด 1 ธุรกิจในที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศ

- (1) การผลิต การจำหน่าย และการซ่อมบำรุง
  - (ก) อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ดินปืน วัตถุระเบิด
  - (ข) ส่วนประกอบของอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด
  - (ค) อาวุธยุทโธปกรณ์ เรือ อากาศยาน หรือยานพาหนะทางการทหาร
  - (ง) อุปกรณ์หรือส่วนประกอบของอุปกรณ์สงครามทุกประเภท
- (2) การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ รวมถึงกิจการการบินในประเทศ

หมวด 2 ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และทัศนกรรมพื้นบ้าน

- (1) การค้าของเก่า หรือศิลปวัตถุ ซึ่งเป็นงานศิลปกรรม ทัศนกรรมของไทย
- (2) การผลิตเครื่องไม้แกะสลัก
- (3) การเลี้ยงไหม การผลิตเส้นไหมไทย การทอผ้าไหมไทย หรือการพิมพ์ลวดลายผ้าไหมไทย
- (4) การผลิตเครื่องดนตรีไทย

- (5) การผลิตเครื่องทอง เครื่องเงิน เครื่องถม เครื่องทองลงหิน หรือเครื่องเงิน
- (6) การผลิตด้วยขามหรือเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นศิลปวัฒนธรรมไทย

หมวด 3 ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม

- (1) การผลิตน้ำตาลจากอ้อย
- (2) การทำนาเกลือ รวมทั้งการทำเกลือสินเธาว์
- (3) การทำเกลือหิน
- (4) การทำเหมือง รวมทั้งการระเบิดหรือย่อยหิน
- (5) การแปรรูปไม้เพื่อทำเครื่องเรือนและเครื่องใช้สอย

บัญชีสาม

ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว

- (1) การสีข้าว และการผลิตแป้งจากข้าวและพืชไร่
- (2) การทำการประมง เฉพาะการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- (3) การทำป่าไม้จากป่าปลูก
- (4) การผลิตไม้อัด แผ่นไม้วีเนียร์ ชิปบอร์ด หรือฮาร์ดบอร์ด
- (5) การผลิตปูนขาว
- (6) การทำกิจการบริการทางบัญชี
- (7) การทำกิจการบริการทางกฎหมาย
- (8) การทำกิจการบริการทางสถาปัตยกรรม
- (9) การทำกิจการบริการทางวิศวกรรม
- (10) การก่อสร้าง ยกเว้น
  - (ก) การก่อสร้างสิ่งซึ่งเป็นการให้บริการพื้นฐานแก่ประชาชน ด้านการสาธารณสุขโรค หรือ การคมนาคมที่ต้องใช้เครื่องมือเครื่องจักร เทคโนโลยีหรือความชำนาญในการก่อสร้างเป็นพิเศษ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่ห้าร้อยล้านบาทขึ้นไป
  - (ข) การก่อสร้างประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (11) การทำกิจการนายหน้าหรือตัวแทน ยกเว้น
  - (ก) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์หรือการบริการที่เกี่ยวกับการซื้อขายล่วงหน้าซึ่งสินค้าเกษตรหรือตราสารทางการเงินหรือหลักทรัพย์
  - (ข) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหรือจัดหาสินค้าหรือบริการที่จำเป็นต่อการผลิตหรือการให้บริการของวิสาหกิจในเครือเดียวกัน
  - (ค) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขาย จัดซื้อหรือจัดจำหน่ายหรือจัดหาตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อการจำหน่ายซึ่งสินค้าที่ผลิตในประเทศหรือนำเข้ามาจาก

ต่างประเทศ อันมีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป

(ง) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(12) การขายทอดตลาด ยกเว้น

(ก) การขายทอดตลาดที่มีลักษณะเป็นการประมูลซื้อขายระหว่างประเทศที่มีใ้การประมูลซื้อ ขายของเก่า วัตถุโบราณ หรือศิลปวัตถุซึ่งเป็นงานศิลปกรรม ทัศนกรรม หรือโบราณวัตถุของไทย หรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ

(ข) การขายทอดตลาดประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(13) การค้าภายในเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตทางเกษตรพื้นเมืองที่ยังไม่มีกฎหมายห้ามไว้

(14) การค้าปลีกสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำรวมทั้งสิ้นน้อยกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท หรือที่มีทุนขั้นต่ำของแต่ละร้านค้าน้อยกว่ายี่สิบล้านบาท

(15) การค้าส่งสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำของแต่ละร้านค้าน้อยกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท

(16) การทำกิจการโฆษณา

(17) การทำกิจการโรงแรม เว้นแต่บริการจัดการโรงแรม

(18) การนำเที่ยว

(19) การขายอาหารหรือเครื่องดื่ม

(20) การทำกิจการเพาะขยายหรือปรับปรุงพันธุ์พืช

(21) การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมายเหตุ: - เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ออกใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และมีหลักการบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศ ในปัจจุบันสมควรปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวเสียใหม่ เพื่อส่งเสริมให้มีการแข่งขันในการประกอบธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับประเทศไทยโดยส่วนรวม ทั้งยังเป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543

เป็นปีที่ 55 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 39 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ.2543"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"วิชาชีพสถาปัตยกรรม" หมายความว่า วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ใช้ศาสตร์และศิลป์สร้างสรรค์สถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมในสาขาสถาปัตยกรรมหลัก สาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง สาขาภูมิสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ และสาขาสถาปัตยกรรมอื่นๆ ที่กำหนดในกฎกระทรวง

"วิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม" หมายความว่า วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่กำหนดในกฎกระทรวง

"ใบอนุญาต" หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมตามพระราชบัญญัตินี้

"ผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม" หมายความว่า บุคคลผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมจากสถาปนิก

"สมาชิก" หมายความว่า สมาชิกสภาสถาปนิก

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการสถาปนิก

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการสถาปนิก

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาสถาปนิก

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า บุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

สภาสถาปนิก

มาตรา 6 ให้มีสภาสถาปนิก มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้สภาสถาปนิกเป็นนิติบุคคล

มาตรา 7 สภาสถาปนิกมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม
- (2) ส่งเสริมความสามัคคีและไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของสมาชิก
- (3) ส่งเสริมสวัสดิการและผดุงเกียรติของสมาชิก
- (4) ควบคุมความประพฤติและดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมให้ถูกต้องตามมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม
- (5) ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้บริการทางด้านวิชาการต่าง ๆ แก่ประชาชน และองค์กรอื่นในเรื่องที่เกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีทางสถาปัตยกรรม
- (6) ให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและปัญหาด้านสถาปัตยกรรมรวมทั้งด้านเทคโนโลยี
- (7) เป็นตัวแทนของผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทย
- (8) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 8 สถาปนิกมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
- (2) พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- (3) รับรองปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม

- (4) รับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
- (5) เสนอแนะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนดและการเลิกสาขาวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
- (6) ออกข้อบังคับสภาสถาปนิกว่าด้วย
  - (ก) การกำหนดลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 12 (6)
  - (ข) การรับสมัครเป็นสมาชิก ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก
  - (ค) การเลือกและการเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา 32
  - (ง) การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต และการรับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
  - (จ) คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของผู้ตรวจตามมาตรา 20 วรรคสอง
  - (ฉ) หลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาตแต่ละระดับตามมาตรา 46
  - (ช) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 49
  - (ซ) จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม และการประพฤติผิดจรรยาอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
  - (ฌ) มาตรฐานในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม
  - (ญ) การประชุมของที่ประชุมใหญ่สภาสถาปนิก
  - (ฎ) การใดๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับสภาสถาปนิกนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

- (7) ดำเนินการให้เป็นไปตามสภาสถาปนิก
  - มาตรา 9 สถาปนิกอาจมีรายได้ดังนี้
    - (1) จดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้
    - (2) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
    - (3) ผลประโยชน์จากการจัดการทรัพย์สินและการดำเนินกิจการของสภาสถาปนิก
    - (4) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้ให้แก่สภาสถาปนิก
    - (5) ดอกผลของเงินและทรัพย์สินตาม (1) (2) (3) และ (4)

มาตรา 10 ให้รัฐมนตรีดำรงตำแหน่งสภานายกพิเศษแห่งสถาปนิกและมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด 2

สมาชิก

มาตรา 11 สมาชิกสภาสถาปนิกมีสามประเภทดังนี้

- (1) สมาชิกสามัญ
- (2) สมาชิกวิสามัญ
- (3) สมาชิกกิตติมศักดิ์

มาตรา 12 สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์
- (2) มีสัญชาติไทย
- (3) มีความรู้ในวิชาชีพสถาปัตยกรรมโดยได้รับปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรในวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่สภาสถาปนิกรับรอง
- (4) ไม่เป็นผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก
- (5) ไม่เคยต้องโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีที่เป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก
- (6) ไม่เป็นผู้มีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือไม่เป็นโรคที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

สมาชิกวิสามัญต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมและคุณสมบัติไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งที่ประชุมใหญ่สภาสถาปนิกแต่งตั้ง

มาตรา 13 สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสามัญมีดังต่อไปนี้

- (1) แสดงความคิดเห็นในการประชุมสภาสถาปนิก
- (2) ออกเสียงลงคะแนนในการประชุมใหญ่สภาสถาปนิก
- (3) แสดงความคิดเห็นและซักถามเป็นหนังสือเกี่ยวกับกิจการของสภาสถาปนิกต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา และกรณีที่สมาชิกร่วมกันตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจการของสถาปนิก คณะกรรมการต้องพิจารณา และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เสนอทราบโดยมิชักช้า
- (4) เลือก รับเลือกตั้ง หรือรับแต่งตั้งเป็นกรรมการ
- (5) ชำระค่าจดทะเบียนสมาชิกและค่าบำรุงตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก
- (6) ผดุงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพและปฏิบัติตนตามพระราชบัญญัตินี้

สมาชิกวิสามัญ หรือสมาชิกกิตติมศักดิ์ให้มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ตาม (2) และ (4)

มาตรา 14 สมาชิกภาพของสมาชิกย่อมสิ้นสุดเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) คณะกรรมการมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ เพราะขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ สำหรับกรณีสมาชิกสามัญและสมาชิกวิสามัญ แล้วแต่กรณี
- (4) ที่ประชุมใหญ่สภาสถาปนิกมีมติเพิกถอนการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์
- (5) ไม่ชำระค่าจดทะเบียนสมาชิกหรือค่าบำรุง โดยไม่มีเหตุอันสมควรตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก
- (6) สภาสถาปนิกมีมติเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๖๔

มาตรา 15 ให้มีการประชุมสมาชิกเป็นการประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้ง

การประชุมใหญ่คราวอื่นนอกจากนี้เรียกว่า การประชุมใหญ่วิสามัญ

มาตรา 16 ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมใหญ่ตามที่จำเป็น

สมาชิกสามัญอาจขอให้ประชุมใหญ่วิสามัญได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก ในการนี้คณะกรรมการต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำร้องขอ

มาตรา 17 ในการประชุมใหญ่สภาสถาปนิก ถ้าสมาชิกสามัญมาประชุมไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยคนและการประชุมใหญ่นั้น ได้เรียกร้องตามคำร้องขอของสมาชิกก็ให้งดประชุม แต่ถ้าเป็นการประชุมใหญ่ที่สมาชิกมิได้เป็นผู้ร้องขอให้เลื่อนการประชุมนั้นออกไป โดยให้นายกสภาสถาปนิกเรียกประชุมใหญ่อีกครั้งภายในสี่สิบห้าวัน

มาตรา 18 ในการประชุมใหญ่สภาสถาปนิกให้นายกสภาสถาปนิกเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่นายกสภาสถาปนิกไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้อุปนายกสภาสถาปนิกเป็นผู้ทำการแทนตามมาตรา 34 เป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกสภาสถาปนิกและอุปนายกสภาสถาปนิกไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้สมาชิกที่มาประชุมเลือกสมาชิกคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา 19 ในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี กิจการอันพึงกระทำได้แก่

- (๑) ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานประจำปีของคณะกรรมการ
- (๒) พิจารณาและอนุมัติงบดุลประจำปีของสภาสถาปนิก
- (๓) ตั้งผู้สอบบัญชีและข้อกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี

มาตรา 20 ให้มีผู้ตรวจคนหนึ่งหรือหลายคนตามที่ประชุมใหญ่สภาสถาปนิกแต่งตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก

คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากการดำรงตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

ผู้ตรวจมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการแล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สภาสถาปนิก

มาตรา 21 ในการตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการ ให้ผู้ตรวจสอบมีอำนาจเข้าไปตรวจในสถานที่ทำการงานต่างๆ ของสถาปนิกในระหว่างเวลาทำงานได้ และให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกช่วยเหลือ ให้ให้คำชี้แจงแก่ผู้ตรวจตามควรแก่กรณี

มาตรา 22 กรรมการ อนุกรรมการ เจ้าหน้าที่สภาสถาปนิก ลูกจ้าง และตัวแทนของสภาสถาปนิกมีหน้าที่ส่งเอกสารหลักฐานต่างๆ ซึ่งตนเก็บรักษาหรืออยู่ในอำนาจของตนให้แก่ผู้ตรวจ และให้คำชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆ ในกิจการของสภาสถาปนิก ทั้งนี้เมื่อผู้ตรวจขอร้อง

มาตรา 23 ในกรณีที่พบว่าคณะกรรมการมิได้ดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานประจำปีหรือดำเนินงานไปในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือขัดต่อวัตถุประสงค์ของสภาสถาปนิก ให้ผู้ตรวจแจ้งให้ที่ประชุมใหญ่สภาสถาปนิกหรือสมาชิกสามัญตามที่ตนเห็นสมควรเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

หมวด 3

คณะกรรมการ

มาตรา 24 ให้มีคณะกรรมการสภาสถาปนิกประกอบด้วย

(1) กรรมการซึ่งสมาชิกสามัญเลือกตั้งขึ้นจากสมาชิกสามัญและมีได้ดำรงตำแหน่งคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญา จำนวนสิบคน

(2) กรรมการซึ่งสมาชิกสามัญเลือกตั้งขึ้นจากสมาชิกสามัญ และดำรงตำแหน่งคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญา จำนวนห้าคน

(3) กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากสมาชิกสามัญโดยการเสนอชื่อของรัฐมนตรีจำนวนห้าคน

ในการเลือกตั้งและแต่งตั้งกรรมการตามวรรคหนึ่งให้คำนึงถึงสัดส่วนของสมาชิกสามัญจากสาขาสถาปัตยกรรมควบคุมต่างๆ ในสัดส่วนที่เหมาะสม

มาตรา 25 เมื่อได้มีการแต่งตั้งกรรมการและทราบผลการเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา ๒๔ แล้วให้สภานายกพิเศษกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการภายในสามสิบวัน และให้ถือว่าวันประชุมดังกล่าวเป็นวันเริ่มวาระของการเริ่มอยู่ในตำแหน่งกรรมการ

มาตรา 26 ให้กรรมการเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งสภาสถาปนิก อุปนายกสภาสถาปนิกคนหนึ่ง และอุปนายกสภาสถาปนิกคนที่สองตำแหน่งละหนึ่งคน

ให้นายกสภาสถาปนิกเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ หรืออัยการ ตำแหน่งละหนึ่งคน และอาจเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งอื่นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ให้นายกสภาสถาปนิก อุปนายกสภาสถาปนิกคนหนึ่ง และอุปนายกสภาสถาปนิกคนที่สอง ให้ดำรงตำแหน่งตามวาระของกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้ง

เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาปนิกพ้นจากหน้าที่ ให้เลขาธิการ หรืออัยการ และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามวรรคสองพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา 27 กรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตระดับสามัญสถาปนิกแล้วไม่น้อยกว่าสิบปีหรือระดับวุฒิสถาปนิก

(2) ไม่เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต

(3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

มาตรา 28 กรรมการให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งจะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา 29 นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา 14

(2) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 27

(3) ลาออก

(4) สภาสถาปนิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกที่ประชุม

(5) ตำแหน่งกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งว่างลงรวมกันเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งทั้งหมดและวาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน

(6) รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 69

มาตรา 30 เมื่อตำแหน่งกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งว่างลงก่อนครบวาระให้คณะกรรมการเลือกสมาชิกผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา 27 และมาตรา 24 (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี เป็นกรรมการแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการนั้นว่างลง แต่ถ้าวาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันคณะกรรมการจะให้มีการเลือกกรรมการแทนหรือไม่ก็ได้

ในกรณีตำแหน่งกรรมการตามวรรคหนึ่งว่างลงรวมกันเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งทั้งหมดและวาระของกรรมการเหลืออยู่ตั้งแต่เก้าสิบวันขึ้นไปให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งกรรมการขึ้นแทนตำแหน่งกรรมการที่ว่าง

ให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกหรือเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 31 เมื่อตำแหน่งกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา 24 (3) ว่างลงก่อนครบวาระให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการนั้นว่างลงแต่ถ้าวาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะมีการแต่งตั้งแทนหรือไม่ก็ได้

ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 32 การเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา 24 (1) และ (2) การเลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามมาตรา 26 และการเลือกหรือการเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา 30 ให้เป็นไปตามสภาพนิคม

มาตรา 33 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) บริหารและดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และข้อบังคับของสภาพนิคม
- (2) สอดส่องดูแลและดำเนินการทางกฎหมายกับผู้กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้
- (3) ออกระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการใด ๆ ตามที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่ที่ประชุมใหญ่สภาพนิคมมอบหมาย
- (4) กำหนดแผนการดำเนินและงบประมาณของสภาพนิคม
- (5) วินิจฉัยชี้ขาดอุทธรณ์ ซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ

จรรยาบรรณตามมาตรา 62

มาตรา 34 นายกสภาพนิคม อุปนายกสภาพนิคมคนที่หนึ่ง อุปนายกสภาพนิคมคนที่สอง เลขานุการ และเหรัญญิกมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) นายกสภาพนิคมมีอำนาจหน้าที่

- (ก) เป็นผู้แทนสภาพนิคมในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก
- (ข) เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการ และที่ประชุมใหญ่สภาพนิคม
- (ค) ดำเนินกิจการของสภาพนิคมให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ

(2) อุปนายกสภาพนิคมคนที่หนึ่งเป็นผู้ช่วยนายกสภาพนิคมในกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของนายกสภาพนิคม ตามที่นายกสภาพนิคมมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนนายกสภาพนิคม เมื่อนายกสภาพนิคมไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(3) อุปนายกสภาพนิคมคนที่สองเป็นผู้ช่วยนายกสภาพนิคมในกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของนายกสภาพนิคม ตามที่นายกสภาพนิคมมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทน

นายกสภาสถาปนิก เมื่อนายกสภาสถาปนิก และอุปนายกสภาสถาปนิกคนใดคนหนึ่งไม่อยู่ หรือไม่ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

(4) เลขานุการมีอำนาจหน้าที่

(ก) ควบคุมบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่สภาสถาปนิกทุกระดับ

(ข) เป็นเลขานุการในที่ประชุมคณะกรรมการ และที่ประชุมใหญ่สภาสถาปนิก

(ค) ดำเนินการตามที่นายกสภาสถาปนิกมอบหมาย

(5) ทรัพย์สินที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการบัญชี การเงิน และการงบประมาณของสภาสถาปนิก

นายกสภาสถาปนิกอาจมอบหมายให้อุปนายก กรรมการ เลขานุการ ทรัพย์สิน หรือ เจ้าหน้าที่ของสภาสถาปนิกกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนได้ตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

หมวด 4

การดำเนินการของคณะกรรมการ

มาตรา 35 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้นายกสภาสถาปนิกเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่นายกสภาสถาปนิกไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้อุปนายกสภาสถาปนิกผู้ทำการแทนตามมาตรา 34 เป็นประธานในที่ประชุมถ้านายกสภาสถาปนิกหรืออุปนายกสภาสถาปนิกไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในกรณีให้สมาชิกพ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา 14 (3) มติของที่ประชุมให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่มาประชุม

มาตรา 36 สภานายกพิเศษจะเข้าร่วมการประชุม และชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ หรือจะส่งความเห็นเป็นหนังสือไปยังสภาสถาปนิกในเรื่องใดๆ ก็ได้

มาตรา 37 ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการจัดทำแผนการดำเนินงานและงบประมาณประจำปีเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สภาสถาปนิก เมื่อที่ประชุมมีมติเห็นชอบแล้วจึงจะดำเนินการได้

ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีแสดงผลงานของคณะกรรมการในปีที่ล่วงมา คำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบาย พร้อมด้วยงบดุลและบัญชีรายได้และรายจ่ายประจำปีซึ่งผู้สอบบัญชีตาม

กฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชีรับรองเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สภาสถาปนิกภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน

มาตรา 38 คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการ

การประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการ

มาตรา 39 ให้มีสำนักงานสภาสถาปนิกทำหน้าที่ธุรการต่าง ๆ ให้แก่คณะกรรมการและสภาสถาปนิก

มาตรา 40 ให้นายกสภาสถาปนิกแต่งตั้งหัวหน้าสำนักงานสภาสถาปนิกตามมติของคณะกรรมการจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์
- (3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย บุคคลวิกลจริต หรือคนไร้ความสามารถหรือเหมือนไร้ความสามารถ
- (4) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (5) คุณสมบัติอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 41 การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การกำหนดค่าจ้าง และเงื่อนไขอื่นในการทำงานในหน้าที่หัวหน้าสำนักงานสภาสถาปนิกให้เป็นไปตามแบบสัญญาจ้างที่สภาสถาปนิกกำหนด

มาตรา 42 หัวหน้าสำนักงานสภาสถาปนิกมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) ควบคุมรับผิดชอบงานธุรการทั่วไปของสภาสถาปนิก
- (2) ดูแลรักษาทะเบียนสมาชิก ทะเบียนผู้ได้รับใบอนุญาต และทะเบียนอื่นๆ ของสภาสถาปนิก
- (3) ควบคุมดูแลทรัพย์สินของสภาสถาปนิก
- (4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือเลขาธิการมอบหมาย

หมวด 5

ข้อบังคับสภาสถาปนิก

มาตรา 43 ร่างข้อบังคับสภาสถาปนิกจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะกรรมการหรือสมาชิกสามัญ

การเสนอร่างข้อบังคับสภาสถาปนิกของสมาชิกสามัญจะกระทำได้เมื่อมีสมาชิกสามัญจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนรับรอง

ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมใหญ่สภาสถาปนิกเพื่อพิจารณาร่างข้อบังคับสภาสถาปนิกที่มีการเสนอตามความเหมาะสมแก่กรณี พิจารณาร่างข้อบังคับสภาสถาปนิกจะเสนอเป็นวาระจรรยาไม่ได้แต่ต้องกำหนดเป็นวาระในหนังสือนัดประชุมให้ชัดเจนและแนบร่างข้อบังคับสภาสถาปนิกที่เสนอไปพร้อมกันด้วย

มาตรา 44 เมื่อที่ประชุมใหญ่สภาสถาปนิกมีมติให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับสภาสถาปนิกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกสามัญที่เข้าประชุมให้นายกสภาสถาปนิกเสนอร่างข้อบังคับสภาสถาปนิกต่อสภานายกพิเศษโดยไม่ชักช้า สภานายกพิเศษอาจยับยั้งร่างข้อบังคับนั้นได้แต่ต้องแสดงเหตุผลโดยแจ้งชัด ในกรณีที่มิได้ยับยั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับที่นายกสภาสถาปนิกเสนอให้ถือว่าสภานายกพิเศษให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับนั้น

ถ้าสภานายกพิเศษยับยั้งร่างข้อบังคับใด ให้คณะกรรมการประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการยับยั้ง ในการประชุมครั้งหลังนี้ถ้ามีเสียงยืนยันมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งคณะ ให้ถือว่าร่างข้อบังคับนั้นได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษแล้ว

หมวด 6

การควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม

มาตรา 45 ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนพร้อมจะประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมสาขาใด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตในสาขานั้นจากสภาสถาปนิก

มาตรา 46 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมแต่ละสาขาที่ 4 ระดับคือ

- (1) วุฒิสถาปนิก
- (2) สามัญสถาปนิก
- (3) ภาคิสถาปนิก
- (4) ภาคิสถาปนิกพิเศษ

หลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมแต่ละระดับ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

มาตรา 47 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้คำหรือข้อความที่แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ทั้งนี้รวมถึง การใช้ จ้างวาน หรือยินยอมให้

ผู้อื่นกระทำได้กล่าวให้แก่ตน เว้นแต่ผู้ได้รับวุฒิมิบัติหรือหนังสืออนุมัติเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ ในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมสาขา นั้น ๆ จากสภาสถาปนิกหรือสถาบันที่สภาสถาปนิก รับรอง หรือผู้ได้รับใบอนุญาต ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

มาตรา 48 การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอน ใบอนุญาตและการรับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ให้ เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

มาตรา 49 ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดใน ข้อบังคับสภาสถาปนิก

ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องเป็นสมาชิกสามัญหรือสมาชิกวิสามัญของสภา สถาปนิกและถ้าขาดจากสมาชิกภาพเมื่อใดให้ใบอนุญาตของผู้นั้นสิ้นสุดลง

ผู้ขอรับใบอนุญาตที่เป็นนิติบุคคลไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลซึ่งมีทุนเป็นของคนต่างด้าว จำนวนเท่าใดนิติบุคคลนั้นอย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร

(2) ผู้เป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท หรือสมาชิกในคณะผู้บริหารของนิติ บุคคลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งหรือหุ้นส่วนผู้จัดการของหุ้นส่วน กรรมการผู้จัดการของบริษัทหรือ ผู้มีอำนาจบริหารแต่ผู้เดียวของนิติบุคคลเป็นผู้ซึ่งได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 50 ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม ตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

มาตรา 51 บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายหรือพบการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ สถาปัตยกรรมของผู้ได้รับใบอนุญาต มีสิทธิกล่าวหาผู้ได้รับอนุญาตผู้นั้น โดยทำเรื่องยื่นต่อสภา สถาปนิก

กรรมการหรือบุคคลอื่นมีสิทธิกล่าวโทษผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ว่าผิด จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมโดยแจ้งเรื่องต่อสภาสถาปนิก

สิทธิการกล่าวหาตามวรรคหนึ่งหรือสิทธิการกล่าวโทษตามวรรคสองสิ้นสุดลงเมื่อพ้นหนึ่ง ปีนับแต่วันที่ผู้ได้รับความเสียหายหรือผู้กล่าวโทษรู้เรื่องผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม ควบคุมดังกล่าวและรู้ตัวผู้ประพฤติผิด

การถอนเรื่องการกล่าวหาหรือการกล่าวโทษที่ได้ยื่นไว้แล้วนั้น ไม่เป็นเหตุให้ระงับการ ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 52 เมื่อสภาสถาปนิกได้รับเรื่องการกล่าวหาหรือการกล่าวโทษ ตามมาตรา 51 ให้ เลขานุการเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณโดยไม่ชักช้า

มาตรา 53 ให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประกอบด้วยประธานกรรมการจรรยาบรรณ คนหนึ่งและกรรมการจรรยาบรรณตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด แต่ไม่น้อยกว่าสามคน

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณตามมติของที่ประชุมใหญ่สภาสถาปนิก จากสมาชิก ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี
- (2) ไม่เคยถูกลงโทษฐานประพฤติผิดจรรยาบรรณ

มาตรา 54 กรรมการจรรยาบรรณให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับ แต่งตั้งตำแหน่งใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ให้กรรมการจรรยาบรรณที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะ มีการแต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณใหม่

มาตรา 55 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการจรรยาบรรณพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ลาออก
- (2) สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา 14
- (3) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 53 วรรคสอง
- (4) สภาสถาปนิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิก

ที่มาประชุม

มาตรา 56 เมื่อตำแหน่งกรรมการจรรยาบรรณว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการ ดำเนินการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระของกรรมการจรรยาบรรณเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบ วันคณะกรรมการจะดำเนินการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือไม่ก็ได้

ให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่ เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 57 คณะกรรมการจรรยาบรรณมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัย กรณีที่มีการ กล่าวหาว่าผู้ได้รับอนุญาตประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม

วิธีพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการจรรยาบรรณ ให้เป็นไปตามระเบียบของ คณะกรรมการ

มาตรา 58 คณะกรรมการจรรยาบรรณจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือ ปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งแทนคณะกรรมการจรรยาบรรณได้

การปฏิบัติการของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของ คณะกรรมการ

มาตรา 59 ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการจรรยาบรรณ และคณะกรรมการซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณแต่งตั้งให้กรรมการจรรยาบรรณและอนุกรรมการ มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา แต่ถ้าเป็นการมีคำสั่งต่อบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ได้รับอนุญาตจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษหรือผู้ซึ่งสภานายกพิเศษมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณหรืออนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 60 ให้ประธานกรรมการจรรยาบรรณมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษพร้อมทั้งส่งสำเนาเรื่องที่กล่าวหาหรือกล่าวโทษให้ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกกล่าวหาหรือถูกกล่าวโทษล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนเริ่มพิจารณา

ผู้ถูกกล่าวหาหรือถูกกล่าวโทษมีสิทธิทำคำชี้แจงหรือนำพยานหลักฐานใด ๆ ส่งให้คณะกรรมการจรรยาบรรณหรือคณะกรรมการซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณแต่งตั้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับแจ้งจากประธานกรรมการจรรยาบรรณ หรือภายในเวลาที่คณะกรรมการจรรยาบรรณกำหนด

มาตรา 61 คณะกรรมการจรรยาบรรณมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ยกข้อกล่าวหา
- (2) ตักเตือน
- (3) ภาคทัณฑ์
- (4) พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินห้าปี
- (5) เพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา 62 ผู้ได้รับอนุญาตซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา 61 (2) (3) (4) หรือ (5) อาจอุทธรณ์คำวินิจฉัยชี้ขาดต่อคณะกรรมการได้ภายในสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัย

การอุทธรณ์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับสภาสถาปนิก

คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการให้ทำเป็นคำสั่งสภาสถาปนิกพร้อมด้วยเหตุผลของการวินิจฉัยชี้ขาดและให้ถือเป็นที่สุด

มาตรา 63 ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ใดประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมหรือแสดงด้วยวิธีใดๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีสิทธิหรือพร้อมจะประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมนับแต่วันที่ทราบคำสั่งสภาสถาปนิกที่สั่งพักใช้ใบอนุญาตนั้น

มาตรา 64 ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนตามมาตรา 63 ให้สภาสถาปนิกมีมติเพิกถอนใบอนุญาตของผู้นั้นนับแต่วันที่ศาลพิพากษาถึงที่สุด

มาตรา 65 ผู้ได้รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะยื่นขอรับใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นห้าปีนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ในกรณีที่ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล ให้มีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตของผู้เป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท ผู้บริหารของนิติบุคคลและพนักงานหรือลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือนิติบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำอันเป็นเหตุให้ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือนิติบุคคลนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาต และห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวเป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนกรรมการของบริษัท ผู้บริหารของนิติบุคคล ซึ่งได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะพ้นห้าปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด 7

การกำกับดูแล

มาตรา 66 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) กำกับดูแลการดำเนินงานของสภาสถาปนิกและการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม

(2) สั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาสถาปนิกและการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม

(3) สั่งเป็นหนังสือให้กรรมการชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสถาปนิก และจะให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของคณะกรรมการก็ได้

(4) สั่งเป็นหนังสือให้สภาสถาปนิกระงับหรือแก้ไขการกระทำใด ๆ ที่ปรากฏขัดต่อวัตถุประสงค์ของสภาสถาปนิก กฎหมาย หรือข้อบังคับสภาสถาปนิก

มาตรา 67 เพื่อปฏิบัติการตามคำสั่งของรัฐมนตรีตามมาตรา 66 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา และมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานในสำนักงานของสภาสถาปนิก หรือในสถานที่ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมได้ในระหว่างเวลาทำการ หรือให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องชี้แจงแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่ร้องขอ ทั้งนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 68 ในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวสำนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 69 เมื่อปรากฏว่าสภาสถาปนิกไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรีตามมาตรา 66 หรือมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการ นายกสภาสถาปนิก หรือกรรมการคนหนึ่งคนใดกระทำการอันผิดวัตถุประสงค์ของสภาสถาปนิก หรือกระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงแก่สภาสถาปนิกให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการ นายกสภาสถาปนิกหรือกรรมการคนนั้นพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่รัฐมนตรีจะมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งสมาชิกสามัญจำนวนห้าคนเป็นคณะกรรมการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนต้องรีบทำการสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยเร็วแล้วเสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ

คำสั่งของรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด

มาตรา 70 ในกรณีที่รัฐมนตรีมีคำสั่งตามมาตรา 69 ให้กรรมการทั้งคณะของสภาสถาปนิกพ้นจากตำแหน่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกสามัญของสภาสถาปนิกเท่ากับจำนวนกรรมการที่จะมีได้ตามมาตรา 24 เป็นกรรมการชั่วคราวแทนการที่พ้นจากตำแหน่งในวันเดียวกันกับวันที่รัฐมนตรีมีคำสั่งให้กรรมการพ้นจากตำแหน่ง

ให้กรรมการชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการเพียงเท่าที่จำเป็น และดำเนินการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีมีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการชั่วคราว เพื่อให้มีการเลือกตั้งและแต่งตั้งกรรมการใหม่ตามมาตรา 24

เมื่อกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่แล้วให้กรรมการชั่วคราวซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง

หมวด 8

บทกำหนดโทษ

มาตรา 71 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 45 หรือมาตรา 63 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 72 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 47 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 73 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการจรรยาบรรณหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา 59 หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 67 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 74 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคลให้หุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท ผู้แทนของนิติบุคคล หรือผู้ซึ่งมีส่วนในการกระทำความผิดดังกล่าวมีความผิดในฐานะเป็นผู้ร่วมกระทำความผิด ผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดแล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในการกระทำความผิดนั้น และสำหรับนิติบุคคลต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบเท่าของอัตราโทษปรับสำหรับความผิดนั้นด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา 75 ให้คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508 ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีคณะกรรมการตามมาตรา 24 และให้มีอำนาจออกข้อบังคับสภาสถาปนิกตามมาตรา 8 (6) เท่าที่จำเป็น เพื่อใช้ในการชั่วคราว ข้อบังคับดังกล่าวให้มีผลใช้บังคับจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับนั้น ทั้งนี้ โดยไม่ให้นำมาตรา 43 และมาตรา 44 มาใช้บังคับ

ให้สำนักงาน ก.ส. ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508 ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานสภาสถาปนิกตามมาตรา 39 และให้นายทะเบียน ก.ส. ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508 ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสำนักงานสภาสถาปนิกตามมาตรา 42 เป็นการชั่วคราวไปจนกว่าสำนักงานสภาสถาปนิกจะมีบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันเริ่มวาระของการอยู่ในตำแหน่งคณะกรรมการตามมาตรา ๒๕

ในวาระแรกมิให้นำความในมาตรา 27 (1) มาใช้บังคับแก่สภาสถาปนิกสาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง สาขาภูมิสถาปัตยกรรม และสาขาสถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ ที่มีวุฒิและผลงานไม่น้อยกว่า 10 ปี ตามเงื่อนไขที่ ก.ส. ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508 กำหนด

การเลือกตั้งและแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา 24 ให้กระทำไปแล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 76 ให้ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ประเภทภาคีสถาปนิก สามัญสถาปนิก และวุฒิสถาปนิกตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508 อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นสมาชิกสามัญของสภาสถาปนิกตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ประเภทใบอนุญาตพิเศษตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508 อยู่แล้ว ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นสมาชิกวิสามัญของสภาสถาปนิกตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามใบอนุญาตหรือพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้วแต่กำหนดระยะเวลาใดจะยาวกว่า ให้สมาชิกภาพของสมาชิกตามวรรคหนึ่งและวรรคสองเป็นอันสิ้นสุดลง เว้นแต่จะสมัครและได้เป็นสมาชิกของสภาสถาปนิกตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ถือว่าปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรที่คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508 ได้รับรองแล้วเป็นปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรที่สภาสถาปนิกให้การรับรองตามมาตรา 8 (3)

มาตรา 77 ให้ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมประเภทวุฒิสถาปนิก สามัญสถาปนิก ภาควิศวสถาปนิก หรือใบอนุญาตพิเศษตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508 และใบอนุญาตนั้นยังคงใช้ได้ในวันที่พระราชบัญญัติที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมระดับวุฒิสถาปนิก สามัญสถาปนิกภาควิศวสถาปนิกพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

เพื่อประโยชน์ตามมาตรา 27 (1) ให้ถือว่ากำหนดเวลาที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมประเภทสามัญสถาปนิก ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508 เป็นกำหนดเวลาที่ได้รับใบอนุญาตระดับสามัญสถาปนิกตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 78 คำขอรับใบอนุญาตซึ่งได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ โดยให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้พิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ถือว่าผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตามความในวรรคก่อนเป็นสมาชิกสามัญหรือสมาชิกวิสามัญของสภาสถาปนิกตามความในมาตรา 76 โดยอนุโลม

มาตรา 79 ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. 2508 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 80 ให้ถือว่าการกระทำผิดมรรยาทหรือข้อกำหนดและเงื่อนไข ในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508 ซึ่งได้กระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่มี การดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508 เป็นการประพฤติดิจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ และการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีการดำเนินการกับผู้กระทำผิดมรรยาท หรือข้อกำหนดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าการดำเนินการ

ดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่วิทยาการด้านสถาปัตยกรรมมีการพัฒนาในเนื้อหาและวัตถุประสงค์แตกต่างจากเดิมจนครอบคลุมการสร้างสรรคสถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมให้มีประโยชน์ใช้สอย ความงาม และมั่นคง เพื่อสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ เอกลักษณ์ วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ ทำให้มีภาระที่ต้องควบคุมดูแลมากกว่าเดิม สมควรให้ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมรวมตัวกันตั้งองค์กรวิชาชีพเพื่อช่วยรัฐในการควบคุมดูแลมาตรฐานความรู้และการประกอบวิชาชีพให้สามารถดำเนินการควบคุมได้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และจากนโยบายเปิดเสรีในการค้าและบริการในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทำให้ต้องเร่งการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการประกอบวิชาชีพให้พร้อมกับการแข่งขันกับต่างประเทศ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้รับบริการร้านทำผม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้รับบริการร้านทำผม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อให้ผลวิจัยเป็นไปอย่างถูกต้อง และข้อมูลที่นำเสนอจะได้ตรงกับความต้องการของผู้รับบริการร้านทำผมอย่างแท้จริง โดยผู้วิจัยจะไม่เปิดเผยข้อมูลที่เป็นลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) เพศ

ชาย หญิง

2) อายุ

ต่ำกว่า 20 ปี 20 – 25 ปี 26 – 30 ปี
 31 – 35 ปี 26 – 40 ปี 41 ปีขึ้นไป

3) ระดับการศึกษาสูงสุด

ต่ำกว่ามัธยมปลาย มัธยมปลาย / ปวช. ปวส.
 ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

4) อาชีพ

รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท
 ธุรกิจส่วนตัว รับจ้างอิสระ
 อื่น ๆ (ระบุ).....

5) ระดับรายได้ส่วนตัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน (เงินเดือนรวมรายรายได้อื่น ๆ)

ต่ำกว่า 7,000 7,000 – 9,000 9,001 – 10,000
 10,001 – 15,000 15,001 – 20,000 20,000 ขึ้นไป

6) ความถี่ในการเข้าทำผม

มากกว่าอาทิตย์ละครั้ง อาทิตย์ละครั้ง 2 อาทิตย์ต่อครั้ง
 1 เดือนต่อครั้ง 2 เดือนต่อครั้ง 3 เดือนต่อครั้ง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้รับบริการในร้านทำผม

ความต้องการด้านต่าง ๆ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในร้าน					
1. บรรยากาศภายในร้านตัดผม					
- มีเพลงฟัง -----					
- มีที่นั่งรอ -----					
- มีหนังสือให้อ่าน -----					
- มีโทรทัศน์ให้ชม -----					
- มีกลิ่นหอม -----					
- การตกแต่งร้านให้สวยงาม -----					
2. ความสะอาดภายในร้าน -----					
3. เครื่องมือที่ทันสมัย -----					
4. ผลิตภัณฑ์ที่ไว้ใจได้ -----					
ด้านบริการ					
1. ความรวดเร็วในการบริการ -----					
2. การบริการอย่างมีระบบ -----					
3. การต้อนรับลูกค้าเมื่อแรกเข้า -----					
4. การบริการเสริมสวยที่ครบวงจร -----					
5. ฝีมือของช่างทำผม -----					
6. ความเข้าใจความต้องการของลูกค้า -----					
7. บุคลิกภาพของผู้ให้บริการ (ช่างทำผม) -----					
8. ความพร้อมของเครื่องมือที่ทันสมัย -----					
9. ราคาที่เหมาะสม -----					

**** ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาตอบแบบสอบถาม****

ภาคผนวก ง

ทักษะฝีมืออาชีพ

ช่างผมที่ดีควรต้องมีการศึกษาหาความรู้ และฝึกฝนให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการทำผม จนกลายเป็นผู้มีความรู้ความสามารถระดับช่างผมมืออาชีพ จึงขอเสนอขั้นตอนการทำผมจากประสบการณ์อาชีพช่างผม เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับช่างผมที่ดีต่อไป

1. การสระผม

เป็นการเตรียมพร้อมที่จะทำผมในขั้นอื่นต่อไป การสระผมเป็นการทำความสะอาดเส้นผม เพื่อชำระล้างสิ่งสกปรกออกจากหนังศีรษะและเส้นผม แต่ผลพลอยได้จากการสระผมที่ดี กลับให้ประโยชน์มาก คือ การสระผมอย่างถูกวิธีช่วยให้หนังศีรษะยืดหยุ่นได้ดี การไหลวนของเลือดถูกกระตุ้นให้ทำงานสะดวกขึ้น และเมื่อเลือดไหลเวียนดีก็สามารถไปเลี้ยงรากผมอย่างสม่ำเสมอ เซลล์ต่างๆ ภายใต้อผิวหนังก็เจริญเติบโตเป็นปกติ

1.1 กรรมวิธีในการสระผม

หลังจากที่เลือกใช้น้ำสระผมที่เหมาะสมกับเส้นผมแล้ว ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ใช้น้ำอุ่นสระผม น้ำอุ่นจะทำความสะอาดเส้นผม และหนังศีรษะได้ดีกว่าน้ำเย็น น้ำอุ่นสามารถกำจัดความมันของเส้นผมได้แน่นอนกว่า แต่ไม่ควรใช้น้ำร้อนมากจะทำให้ผมแห้ง
2. การสระครั้งแรก เทน้ำยาสระผมลงบนเส้นผม ขยี้ศีรษะโดยการกางนิ้วออก แล้วใช้ปลายนิ้วขยี้ (อย่าให้เล็บไม่ว่าจะคันแค่ไหน เพราะจะทำให้เกิดรังแคแล้ว ยังเป็นตัวนำเชื้อโรคเข้าสู่ผิวหนังได้ง่ายด้วย) เมื่อขยี้จนทั่วศีรษะแล้วจึงล้างออกด้วยน้ำให้สะอาด
3. การสระครั้งที่สอง เทน้ำยาสระผมเหมือนเดิม แต่ใช้ปริมาณให้น้อยลง ขยี้ให้ทั่วอีก 1 เทียว แล้วจึงนวดศีรษะ โดยเริ่มจากท้ายทอย วนไปจนถึงกลางกะหม่อม แล้วจึงวนถึงขมับทั้งสอง วนกลับมาด้านหลัง ล้างออกด้วยน้ำสะอาด
4. สระครั้งที่สาม ในกรณีที่ผมสกปรกจริง ๆ
5. หลังการสระผมจะใช้ครีมนวด ควรนวดเฉพาะปลายผม ไม่ไสบนศีรษะเหมือนเวลาสระการ นวดที่ปลายผมเพื่อให้หัวง่าย หรือเมื่อมีผมแห้งก็ใช้นวดปลายเพื่อกันผมแตก ยกเว้นกรณีผมมันก็ควรหลีกเลี่ยงการใช้ครีมนวด และล้างออกด้วยน้ำสะอาด
6. เช็ดผมให้แห้งอย่างละมุนละม่อม แล้วจึงเริ่มจัดทรงผมตามที่ต้องการ

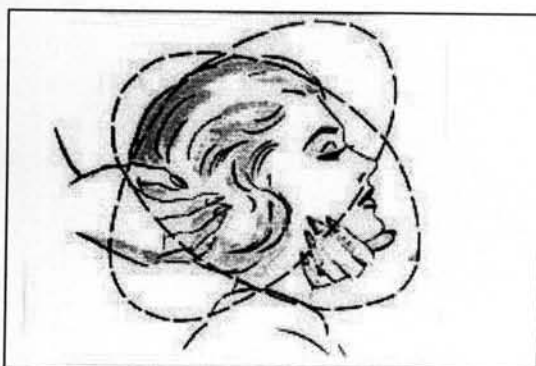
1.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการสระผม

1. ทำให้เส้นผมและหนังศีรษะสะอาด มีกลิ่นหอม เป็นมันสลวย มีประกาย และยืดหยุ่นดีขึ้น
2. เส้นผมจะเจริญเติบโตไวขึ้น
3. ขจัดปัญหาต่าง ๆ เช่น รังแค ผมหัน ผมแห้ง ผมแตกปลาย
4. ผ่อนคลายความตึงเครียด
5. สร้างความมั่นใจให้ตัวคุณมากขึ้น

1.3 โทษและอันตรายที่เกิดจากการสระผมอย่างไม่ถูกวิธีและบ่อยครั้งเกินไป

1. ผมแห้งจัดจนเกินไป สังเกตได้ว่าสีผมจะแดงขึ้น
2. หนังศีรษะแห้งเกินไป ทำให้เกิดรังแค
3. การสระอย่างรุนแรงโดยใช้เล็บเกา ทำให้ผมร่วงมาก มีรังแค ผิวน้ำหนักอักเสบ
4. เส้นผมอ่อนแอ จัดทรงยาก
5. เส้นผมที่ถูกสระมากไป จะผลิตกระแสไฟฟ้าสถิตได้ง่าย
6. ผมอาจแตกปลาย หากสระผมยาวแล้วทำไว้ชั้ยไปชั้ยมา

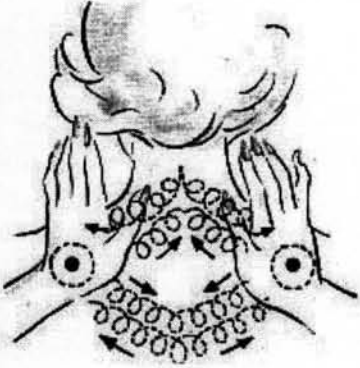

1.4 การนวดศีรษะเพื่อชุบชีวิตเส้นผม

1. จังหวะผ่อนคลายความตึงเครียด มือซ้ายจับได้คางไว้ มือขวาวางบนฐานของกะโหลกศีรษะ เลื่อนมือขวาวนไปรอบศีรษะ แล้วกลับเป็นมือขวา จับได้คาง มือซ้ายวน

	<p>2. จังหวะเลื่อนนิ้ว ด้วยการวางนิ้วทั้งแปด บนด้านหลังศีรษะ แล้วเลื่อนนิ้วทั้งแปดขึ้น โดยการออกแรงเล็กน้อย จนถึงส่วนบนสุดของศีรษะ ทำดังนี้ 4 ครั้ง</p>
	<p>3. จังหวะเลื่อนและหมุน เหมือนกับจังหวะที่สอง เพียงแต่ว่า เมื่อเลื่อนนิ้วมาจนเกือบถึงส่วนบนสุดของศีรษะให้วนนิ้วไปจนสุดส่วนบนศีรษะ ทำดังนี้ 4 ครั้ง</p>
	<p>4. จังหวะนวดหน้าผาก มือซ้ายประคองศีรษะไว้ วางนิ้วและนิ้วชี้ของมือขวาที่หน้าผาก แล้วออกแรงนวด เลื่อนนิ้วทั้งสองจนผ่านเส้นตีนผมของศีรษะขึ้นไป 1 นิ้ว</p>
	<p>5. จังหวะเลื่อนศีรษะ วางมือทั้งสองบนจุดสุดของด้านข้างของศีรษะ เลื่อนมือทั้งสองข้างไปพร้อม ๆ กัน จากเหนือใบหูไปด้านหน้า แล้วกลับไปด้านหลังวนอยู่เช่นนี้ 4 รอบ</p>

	<p>6. จังหวะนวดตีนผม วางนิ้วทั้ง 8 นิ้ว บนเส้นขอบของหนังศีรษะที่หน้าผาก กดลง ยกขึ้นวนนิ้วไปจนถึงขมับทั้งสองข้าง</p>
	<p>7. จังหวะนวดส่วนบนของศีรษะ นวดในลักษณะเดียวกับการนวดตีนผม แต่ให้นวดบนส่วนบนของศีรษะแทน</p>
	<p>8. จังหวะนวดหนังศีรษะด้านหลังวางนิ้วทั้ง 10 บนด้านหลังของศีรษะด้านละมือ เริ่มจากใต้ใบหูวนนิ้วขึ้นไปเรื่อยจนถึงจุดยอดของศีรษะและกลับมาเริ่มใหม่</p>
	<p>9. วางมือซ้ายบนหน้าผาก มือขวาวางใต้หู วนมือตามลูกศรชี้จากหูข้างหนึ่งไปอีกข้างหนึ่ง</p>

	<p>10. จังหวะนวดหลัง วางมือซ้ายบนหน้าผาก มือขวาวางจากต้นคอรวนมือไปหาหัวไหล่ กลับมาต้นคอ</p>
	<p>11. จังหวะนวดหัวไหล่ วางฝ่ามือทั้งสองที่ต้นคอรวนเฟ้นจากต้นคอไปหาบ่า จากบ่าลงสู่หลัง และจากหลังกลับไปบ่า จากบ่าไปต้นคอรวนเวียนไปสั้กพัก</p>
	<p>12. การนวดต้นคอ เริ่มจาก หัวไหล่รวนมือเรื่อยขึ้นไป จนจรดตีนผม ท้ายทอย จากตีนผมกลับมาหาหัวไหล่ ทั้ง 2 ข้างทำเช่นเดียวกัน</p>

2 หลักการม้วนผม

งานหลักของช่างผม คือ การเป่าผมและเซ็ตผม การเตรียมตัวเป็นช่างต้องรู้จักพื้นฐานของความสัมพันธ์กับการม้วนทุกชนิด ตั้งแต่ม้วนโรลล์ ม้วนกันหอย ม้วนแกนดัด ม้วนแปรง สำหรับเป่าผม และม้วนผมด้วยเหล็กרון

มุมที่โยกเส้นผมในการม้วนนั้นมีความสำคัญ และให้ผลที่แตกต่างกัน ดังนี้คือ

1. **มุมป้าน** หรือการโยกผมด้านตรงกันข้ามกับที่ต้องการม้วนผมไป คือ จาก 90° ขึ้นไปยิ่งมากเท่าไรยิ่งดีที่สุด สำหรับการม้วนผมทุกชนิด เมื่อต้องการม้วนติดโคน เพื่อให้ได้โคนที่ไม่แบนและไม่พอง เส้นผมจะถูกยกโคนขึ้นซึ่งสามารถช่วยรูปศีรษะได้ แต่ไม่ทำให้ศีรษะโตขึ้น

2. **มุมฉาก** หรือการโยกผมตั้งแต่โคนผม เป็นมุม 90° กับหนังศีรษะ เป็นวิธีที่ไม่สนับสนุนอย่างยิ่งในการทำงานทุกชนิด เพราะมีแต่จะทำให้เส้นผมพองออก มากกว่าโคนเพียงอย่างเดียว ศีรษะจะโตเกินไป และข้อสำคัญ คือ ผมปัดจะไม่สวย เพราะจะสะบัดแต่ปลาย แต่โคนตั้งตรง

3. **มุมแหลม** หรือการโยกผมเป็นมุมต่ำกว่า 90° กับหนังศีรษะ วิธีนี้ผมจะแบนไม่ได้รูป เราจะใช้วิธีนี้เฉพาะกม้วยแต่ปลาย (หากต้องการโคนสวย เรามักใช้การไต่ผมยกโคนอีกที) เพราะไม่เช่นนั้น เส้นผมจะแบนราบกับรูปศีรษะเกินไป

นอกจากนี้ ยังมีข้อพึงระวังดังต่อไปนี้

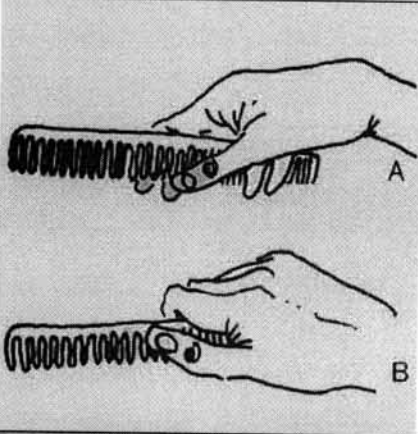

1. ไม่ว่าจะการม้วนผมใด ๆ ที่สำคัญที่สุดเรื่องการโยกผมด้านตรงข้ามไม่ว่าด้านบน ด้านข้าง หรือด้านหลัง
2. ปลายผมทุกปลายต้องอยู่ตรงกลางโรลล์ แกนดัด แรงกลม กันหอย และแม้กระทั่งเหล็กרון ไม่บิดออก
3. เส้นผมทุกเส้นต้องเป็นเส้นตรงเรียบเวลาหวีผมและตลอดเวลาที่ม้วนอยู่
4. ข้อผมแต่ละข้อต้องเป็นเส้นตรงที่เรียบร้อย และมีความกว้างเท่ากันทุกข้อ
5. ม้วนผมแต่ละข้อตามทิศทาง และตามทรงที่ต้องการ
6. ผมที่ดักขึ้นมาต้องมีความกว้างของข้อไม่เกินขนาดของโรลล์ แกนดัด ฯลฯ เพื่อความหยิกที่เท่ากัน
7. ขนาดของแปรงกลม กันหอย แกนดัด โรลล์และเหล็กרון ต้องเปลี่ยนไปตามความหยิกที่ต้องการ
8. หากมีการติดตัวหนีบ หรือรัดยางต้องระวังอย่าให้โคนหักหรือเป็นรอยเด็ดขาด

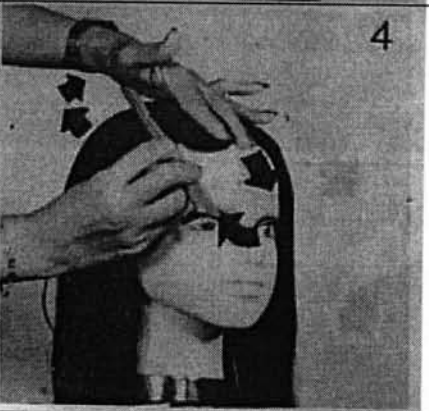

2.1 การจัดผมลอนสามารถประดิษฐ์ได้ 5 วิธี คือ

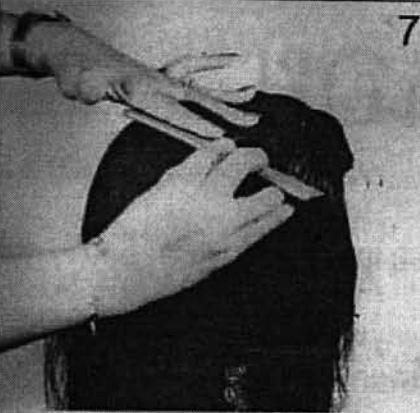
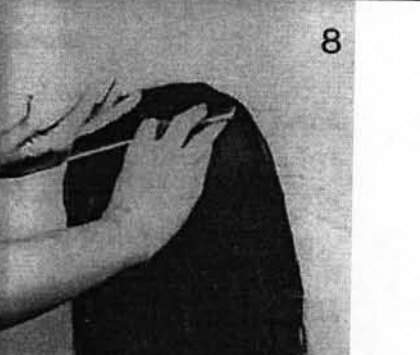
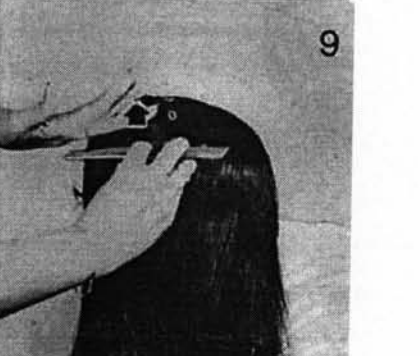
1. การจับลอนเปียก

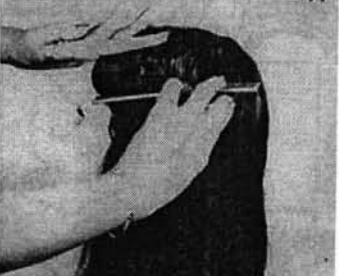

เป็นวิธีที่เร็วที่สุด โดยสามารถเห็นข้อผิดพลาดของลอนได้ทันที จึงสามารถแก้ไขได้ทันทีที่
ก่อนนำไปอบลอนที่เกิดจากการจับลอนเปียกจะสวย ผมบางทรงจะจับลอนเปียกสวย ผมบางทรงจะ
จับลอนเปียกแล้วนำไปอบ จากนั้นนำมาแปรงเพื่อให้ดูลอนสวยไม่แข็งจนเกินไป แต่บางครั้งนิยมใส
น้ำเซ็ทตั้ง เพื่อให้ผมแข็งอยู่ตัวแล้วจึงจับลอน เมื่อผมแห้งจะไม่แปรงปล่อยให้ลอนแข็งเป็นลอนอย่างนั้น
วิธีหลังนี้ผมจะมองดูแข็งไปหน่อย

ขั้นตอนการจับลอนเปียก

	<p>การจับหวีควรวัดแบบ A ภาพ B เป็นวิธีที่ผิด</p>
	<p>1. เมื่อแสกกลางหรือข้างเสร็จแล้ว วางหวีบนเส้นผม เป็นรูปสามเหลี่ยม เนื่องจากเราต้องการลอนแรกเป็นรูปสามเหลี่ยม (หากลอนแรกไม่เป็นรูปสามเหลี่ยม ลอนที่สองจะกว้างเกินไป)</p>

		<p>2. หวีผมโดยไม่นอนหวีลงให้เป็นรูปโค้ง ตามลูกศรชี้ โดยการดันหวีไปด้านหลัง ดังภาพที่ 1 ไม่ยกหวีขึ้น หรือไม่เปลี่ยนท่า การถือหวีวางนิ้วกลางข้างซ้าย ประคองผมที่หวีไว้ ดึงผมเทหาตัวเล็กน้อย</p>
	3	<p>3. แล้วดึงหวีออกข้างนอก โดยไม่เปลี่ยนท่ามือที่ถือหวีเลย</p>
	4	<p>4. วางนิ้วชี้หนีบสันลอนไว้ แล้วไม่เปลี่ยนท่าการถือหวี ยังคงวางหวีขนานไปกับตัวไม่ยกหวีขึ้น ดึงหวีออกตรง ๆ ในขณะที่หวียังเกี่ยวผมอยู่ ดึงเข้าหาตัว และดันกลับไปข้างหลัง จะเกิดเป็นส่วนโค้งอีกอันหนึ่งขึ้น ซึ่งเมื่อส่วนโค้งทั้งสองต่อกัน ก็จะกลายเป็นตัวเอส (S) หนึ่งตัว หรือลอน</p>
	5	<p>5. ดันหวีขึ้นตรง ๆ จะเกิดเป็นสัน แล้วใช้นิ้วชี้และนิ้วกลางซ้ายหนีบไว้ให้แน่น แล้วหวีเตรียมสำหรับลอนต่อไปด้วยการดันหวีเข้า ลากลงและดึงออก</p>

	6	<p>6. เมื่อได้ลอนแรกแล้ว พยายามสร้างให้ลอนต่าง ๆ เท่ากัน หวีผมให้เกิดเป็นส่วนโค้ง เข้าและออกเสียก่อน แล้ววางนิ้วกลางมือซ้าย บนส่วนโค้งแถวที่สองหวีวางด้านล่าง ตรงช่วงสันของลอนพอดี ดันหวีขึ้น</p>
	7	<p>7. หนีบหวีและผมไว้ แล้วค่อยถอนหวีออก แต่นิ้วยังคงหนีบเอาไว้</p>
	8	8 และ 9
	9	<p>8 และ 9 หวีลอนเตรียมไว้ แล้วจับสันตามวิธีเดิม จนวนมาถึงด้านข้างซ้าย</p>

 <p>10</p>		<p>10. นิ้วกลางมือซ้ายวางบนส่วนโค้งของผมแถวที่ 2 ในขณะที่มือที่จับหวีดันผมให้โค้งออกด้านหน้า</p>
 <p>11</p>		<p>11. ดันผมออกด้านนอกแล้วหนีบสันผมไว้ ลากผมโค้งเป็นครึ่งวงกลม ดันกลับและยกขึ้น จะได้ส่วนโค้งของผมแถวที่ 3</p>
 <p>12</p>		<p>12. ทำตั้งแต่ข้อ 1 - 11 จนตลอดทั้งศีรษะก็จะได้ผมลอนที่สวยงามที่ 12</p>
		

2. การม้วนกันหอยจับลอน

ลอนที่ได้จะใหญ่หรือเล็กขึ้นอยู่กับขนาดกันหอย เป็นวิธีที่ได้ลอนชัดที่สุด และแน่นที่สุด แต่ตีระเค่อนข้างแบนที่สุดแต่ว่ากันหอยแน่นขนาดไหนด้วยหากม้วนหลวมลอนที่ได้ก็ไม่ชัดและสลายตัวไวไปด้วย วิธีม้วนกันหอยนี้ยากกว่าการจับลอนเปียกมาก ด้วยเหตุว่ามีข้อควรระวังมาก และคุณไม่เห็นจุดบกพร่องจนกว่าผมแห้ง แต่ดังที่บอกว่าการลอนที่ได้จะสวยกว่าทนกว่า จึงมีผู้นิยมมากกว่า

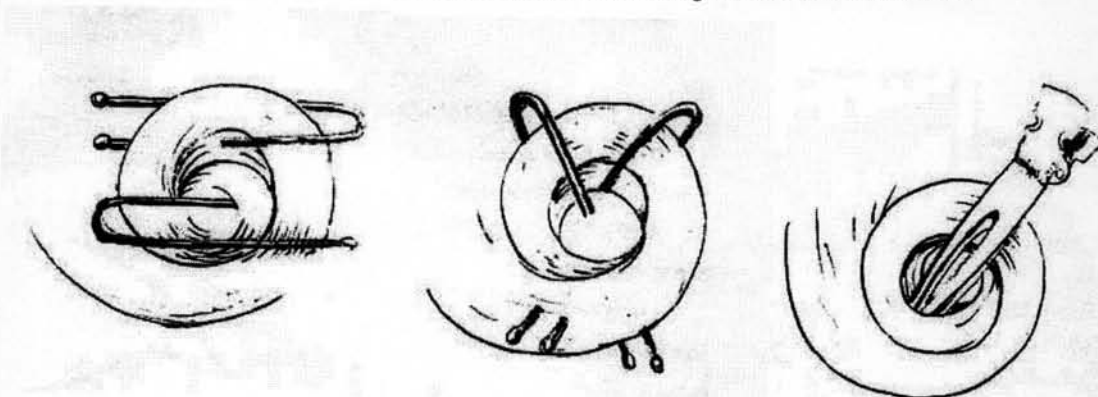
การม้วนกันหอย คือ การม้วนวิธีหนึ่งในหลายวิธี จุดประสงค์ของการม้วนกันหอยคือ

1. เมื่อต้องการลอนที่แน่นกว่าการจับลอนเปียก
2. ม้วนแทนโรลล์ในกรณีที่ผมสั้น หรือไม่ต้องการผมหยิก โดยการม้วนตัวโต
3. ม้วนแทนแกนดัดในกรณีเดียวกัน
4. ม้วนในขณะที่เป่าผม ในกรณีที่ผมไม่ค่อยมีเชื้อ

ภาพลักษณะการม้วนกันหอย

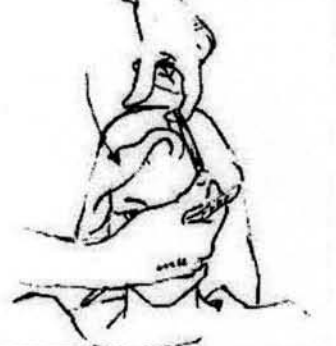

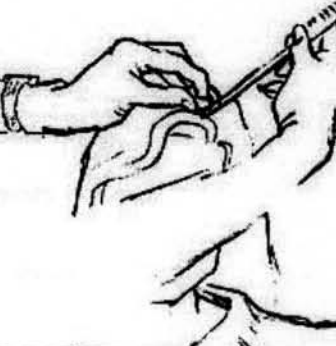
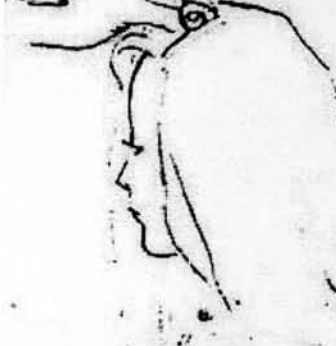
การม้วนกันหอยทำได้หลายวิธีและลักษณะแตกต่างกันดังนี้ คือ

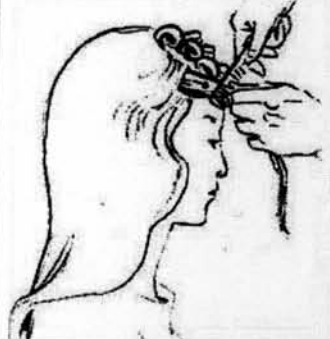

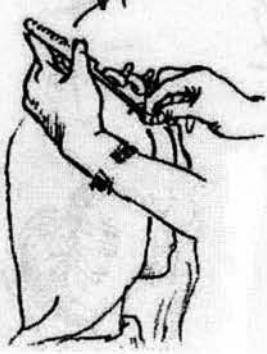
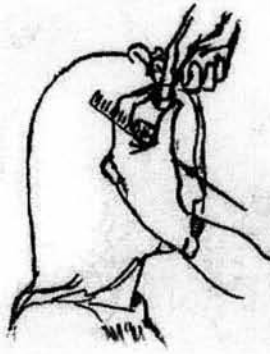
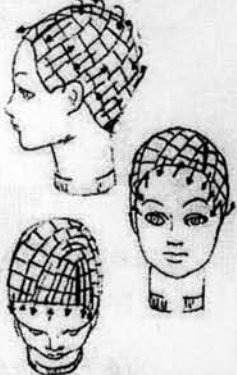
1. ม้วนกันหอยตั้ง ในกรณีเราไม่ต้องการให้ผมแบนติดศีรษะมากเกินไป และในกรณีที่ม้วนทั้งโรลล์ หรือแกนดัดและกันหอยบนศีรษะเดียวกัน เราจะม้วนกันหอยที่อยู่ติดกับโรลล์ หรือแกนดัด เป็นกันหอยตั้งเพื่อไม่ให้เกิดความแตกต่างมากเกินไประหว่างผมที่แบน เพราะม้วนกันหอย และผมที่ถูกยกโคนด้วยโรลล์หรือแกนดัด
2. กันหอยนอน ในกรณีที่ต้องการผมที่แนบกับศีรษะ เช่น ข้างหู หรือในกรณีที่ม้วนกันหอยจับลอนยกเว้นข้อแรก จะเป็นกันหอยตั้ง
3. ม้วนกันหอยติดโคน เมื่อต้องการลอนที่แน่นและเท่ากัน
4. ม้วนกันหอยห่างโคน ในกรณีที่ต้องการลอนแรกใหญ่กว่าและลอนที่เหลือเล็ก

การม้วนกันหอย

วิธีการม้วนก่อนหอย

		
1. สร้างลอนแรกด้วยการจับลอนเปียก เป็นรูปสามเหลี่ยม	2. แบ่งผมลอนแรก เป็นสามช่อ หรือ 2 ช่อ เท่าๆกัน	3. เริ่มจากช่อในสุด หวีให้โค้งเหมือนลอน
		
4. มือขวาจับปลายช่อ มือซ้ายนิ้วชี้สอดเข้าใต้ช่อ ชิดโคนผมพอดี	5. มือซ้ายนิ้วชี้คางเหนียวผมไว้ที่เดิม มือขวา ดึงปลายมาด้านหน้า	6. นิ้วหัวแม่มือ ของมือซ้ายช่วยนิ้วชี้ในการยึดช่อไว้ ในขณะที่มือขวาวนปลายผมรอบนิ้ว
		
7. เมื่อสุดปลายแล้ว เก็บปลายช่อไว้ในกันหอย ใช้หวีหางสอดใต้กันหอยที่ยังจับไว้	8. เลื่อนหวีออกจากตัวในขณะเดียวกัน กดมือลงเล็กน้อย	9. วางกันหอยตัวแรกให้ตั้งแต่เอียงประมาณ 45 องศา

		
<p>10. ทั้งสองซอที่เหลือ สร้างเป็นกัน หอยในลักษณะเดียวกันติดตัวหนีบ หนีบก้อนหอยกับโคนไว้ด้วยกัน</p>	<p>11. หวีลอนที่สอง เพื่อดูจังหวะของ ลอน</p>	<p>12. แบ่งซอผมเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส ที่มีความกว้างเท่ากับกันหอยตัว ที่3 หวีเข้าหาตัว</p>
		
<p>13. มือขวาสอดที่ใต้ซอผม มือซ้าย จับปลายไว้</p>	<p>14. วนปลายผม รอบนิ้วชี้มือขวาจน สุดปลาย</p>	<p>15. สอดหวีหางเข้าใต้กันหอย</p>
		
<p>16. ดันหวีหางออกจากตัว เป็นเส้น โค้ง กดมือขวาลง จนกันหอยติดกับ หนังศีรษะ</p>	<p>17. ดึงหวีหางออกมือนิ้วชี้จับกันหอย ก่อนจะดึงนิ้วมือขวาออกจากกันหอย บิดนิ้วมือไปตามทิศทางของกันหอย</p>	<p>18. ติดตัวหนีบไปทางเดียวกับกัน หอย ยึดกันหอยกับโคนผมไว้</p>

19. ขอบที่ตักขึ้นมาม้วนกันหอยทุกข้อ ต้องเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส

20. เมื่อม้วนเสร็จทั้งศีรษะ

3. การม้วนโรลล์จับลอน

ลอนที่ได้จะใหญ่ตามขนาดของโรลล์ ลอนที่ได้จะสวยและชัด วิธีนี้มีผู้นิยมมากที่สุด เพราะทำงานได้ไวกว่าการม้วนกันหอย และสวยกว่าด้วย

การม้วนโรลล์ เป็นวิธีการม้วนวิธีหนึ่ง ในหลายวิธี นับว่าเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมมาก และเป็นงานหลักที่ต้องทำทุกวัน เรามักม้วนโรลล์ในกรณี

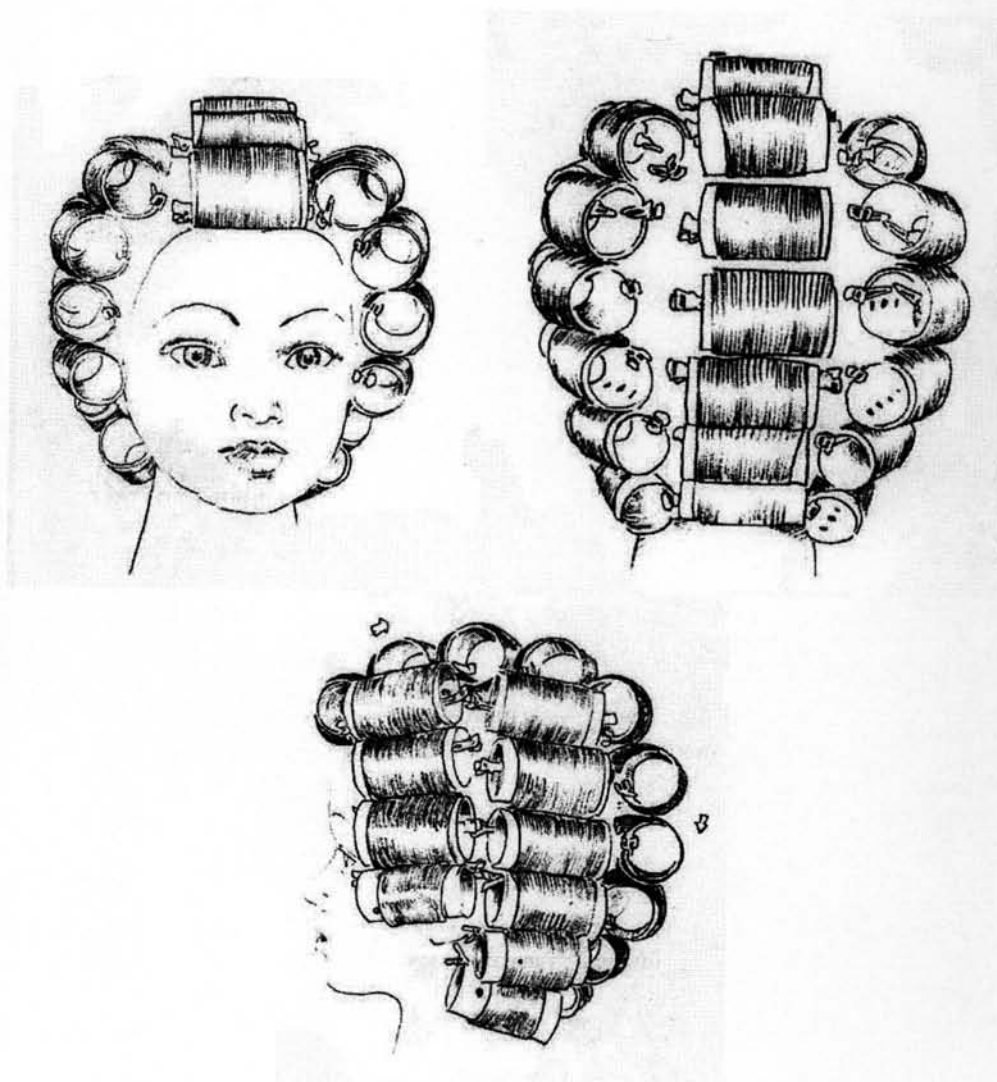
1. ต้องการถนอมอายุเส้นผม เพราะไม่ต้องการเป่าผมด้วยเครื่องเป่าผม
2. ในกรณีต้องการเกล้าผม
3. เพื่อต้องการลอนที่กว้างกว่า และนุ่มกว่า
4. เมื่อต้องการเซ็ทผมประเภทเส้นเล็ก ไม่มีเซ็ท
5. เมื่อต้องการได้ทรงผมที่คงทนกว่า

ขั้นตอนการม้วนโรลล์

การฝึกฝนให้ชินต่อการม้วน จะช่วยให้การม้วนของคุณคล่องขึ้น โปรดคำนึงถึงหลักการม้วน ด้วย การม้วนโรลล์ 8 แบบ จะสามารถช่วยให้ช่างผมที่มีการฝึกฝน สามารถม้วนผมได้อย่างรวดเร็ว และสวยงาม

การม้วนโรลล์แบบธรรมดา

การม้วนผมแบบนี้สำหรับม้วนผมที่ต้องการจะเกล้า หรือ ผมประเภทที่บิดไปด้านหลังเปิดหน้า หากเป็นผมสั้นก็ใช้โรลล์อันเล็ก หากเป็นผมยาว โรลล์ก็ใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ ส่วนด้านข้าง หากต้องการผมเป็นลอนลงมา ก็ให้ม้วนลงดังในภาพ หากต้องการให้ผมบิดไปด้านหลัง ก็ควรจะม้วนบิดไปทางด้านหลังด้วย

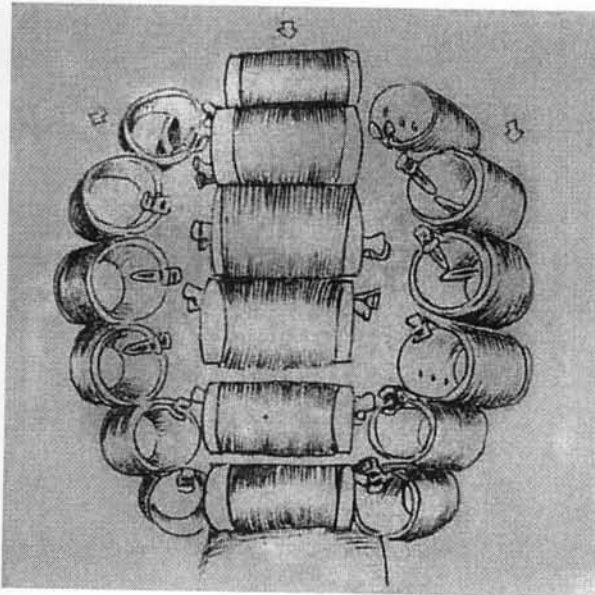
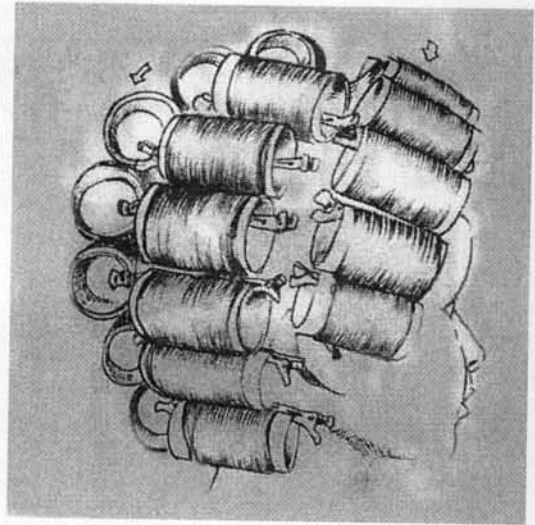
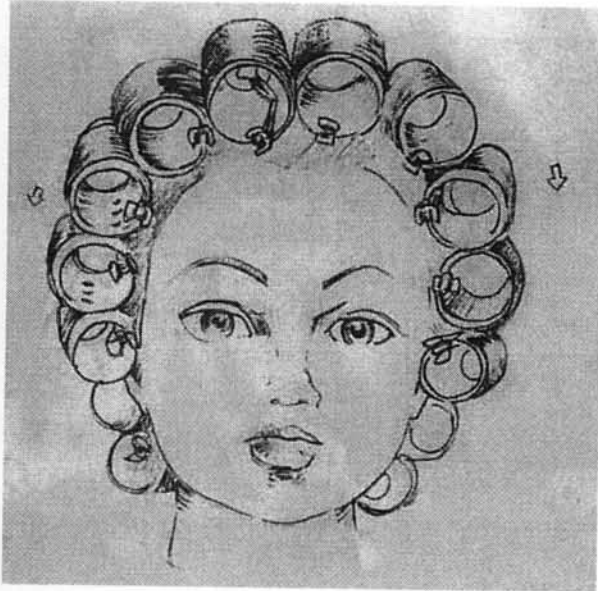

แสดงวิธีการม้วนโรลล์แบบธรรมดา

การม้วนโรลล์แบบแสกกลาง

เมื่อต้องการแสกกลาง แบบที่เป็นคลื่นลงมาก็ให้ม้วนด้านหลังคว่ำลง หากต้องการผมปิดให้ม้วนปิดไปด้านหลัง ม้วนลักษณะนี้ใช้ได้ทั้งต้องการเซ็ทและเกล้า

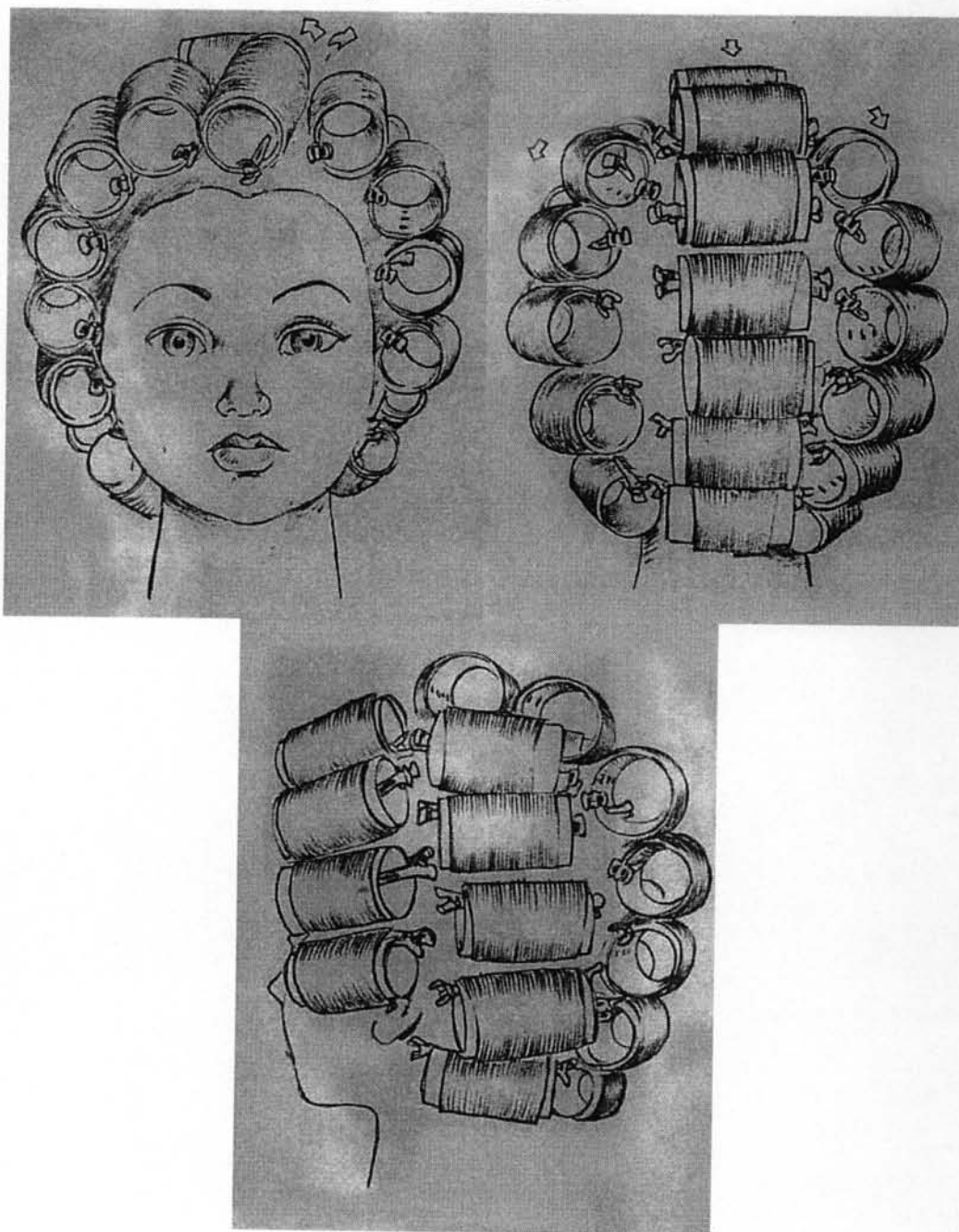
แสดงวิธีการม้วนโรลล์แบบแสกกลาง

แสดงทรงผมที่เกิดจากการม้วนโรลล์แบบแสกกลาง

การม้วนโรลล์แบบแสกข้าง

สำหรับผมแสกข้าง ถ้าเป็นผมสั้นก็ใช้โรลล์ขนาดเล็ก ผมยาวโรลล์ขนาดใหญ่ ตามลำดับ และโรลล์เล็กหากต้องการผมหยิกมาก โรลล์ใหญ่สำหรับผมหยิกน้อย

แสดงวิธีการม้วนโรลล์แบบแสกข้าง

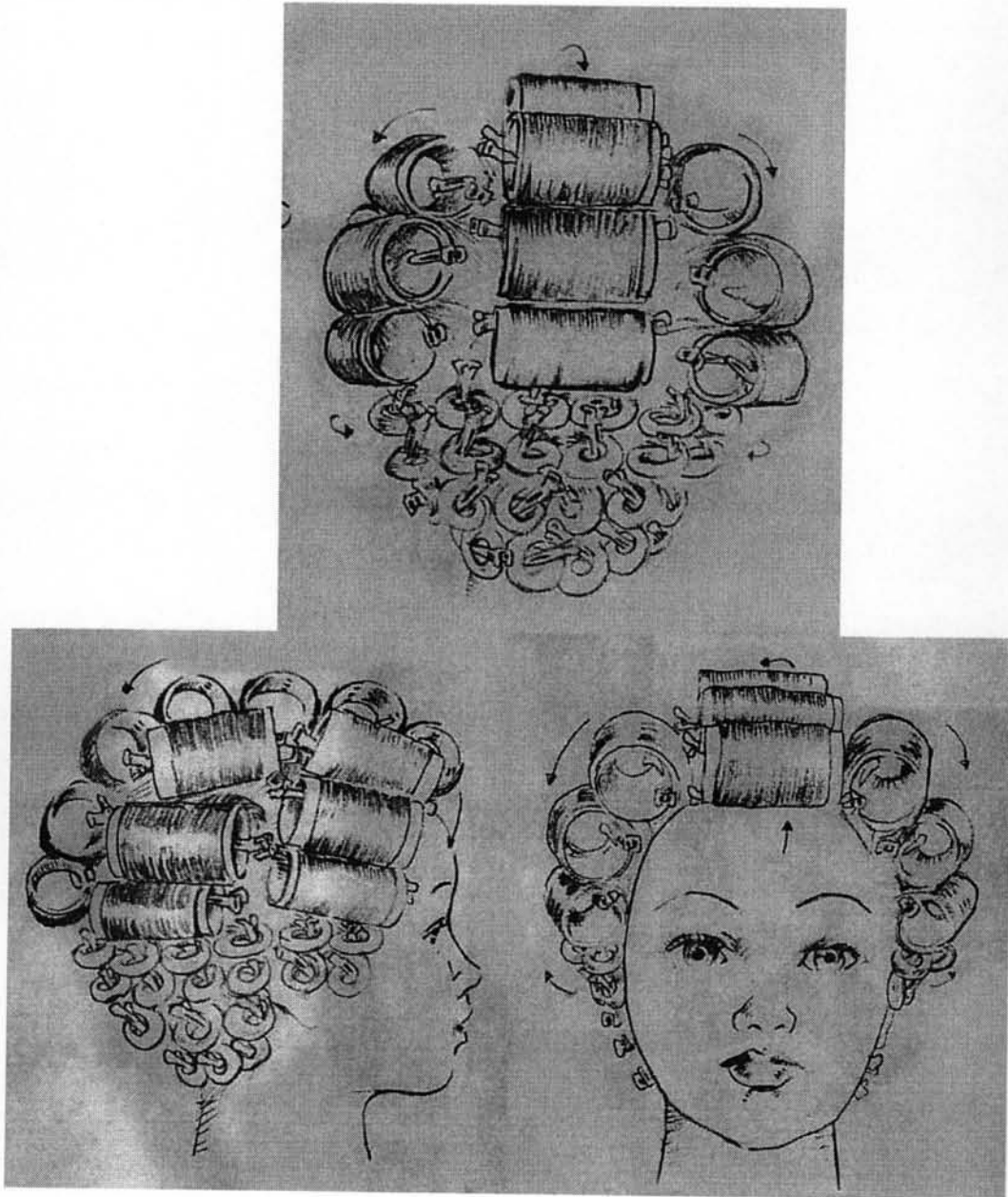

แสดงทรงผมที่เกิดจากการม้วนโรลล์แบบแสกข้าง

การม้วนโรลล์แบบท้ายทอยก้นหอย

สำหรับม้วนผมสั้น ประเภทผมบ๊อบหรือเสย ที่มีผมด้านท้ายทอย และข้างหูสั้นมาก ไม่สามารถม้วนโรลล์ได้ ก้นหอยที่อยู่ต่อกับโรลล์พอดี ต้องวางให้ตั้งไว้ก่อน เพื่อไม่ให้เกิดความแตกต่างกันจนเกินไป ผมที่ม้วนด้วยก้นหอยจะดูแนบศีรษะถ้าม้วนนอน ซึ่งตรงข้ามกับโรลล์ โคนผมจะถูกยกขึ้นมา ดังนั้นก้นหอยตั้งจะช่วยทำให้ดูกลมกลืนกัน

แสดงวิธีการม้วนโรลล์แบบท้ายทอยก้นหอย

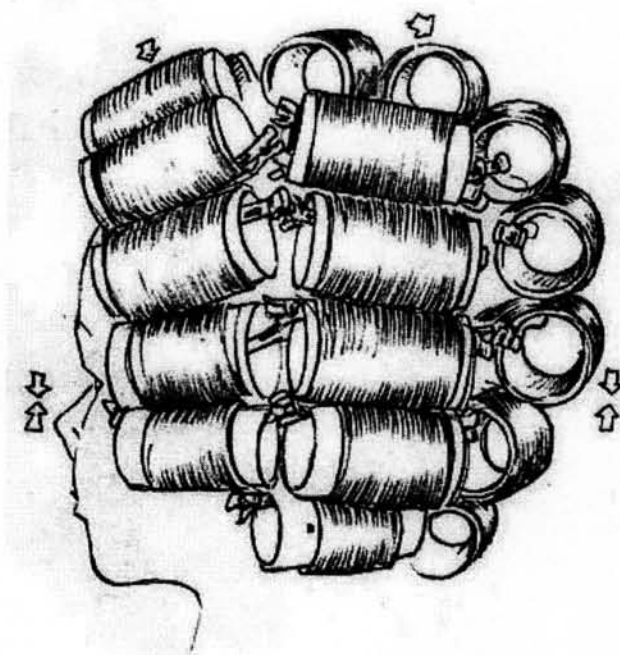
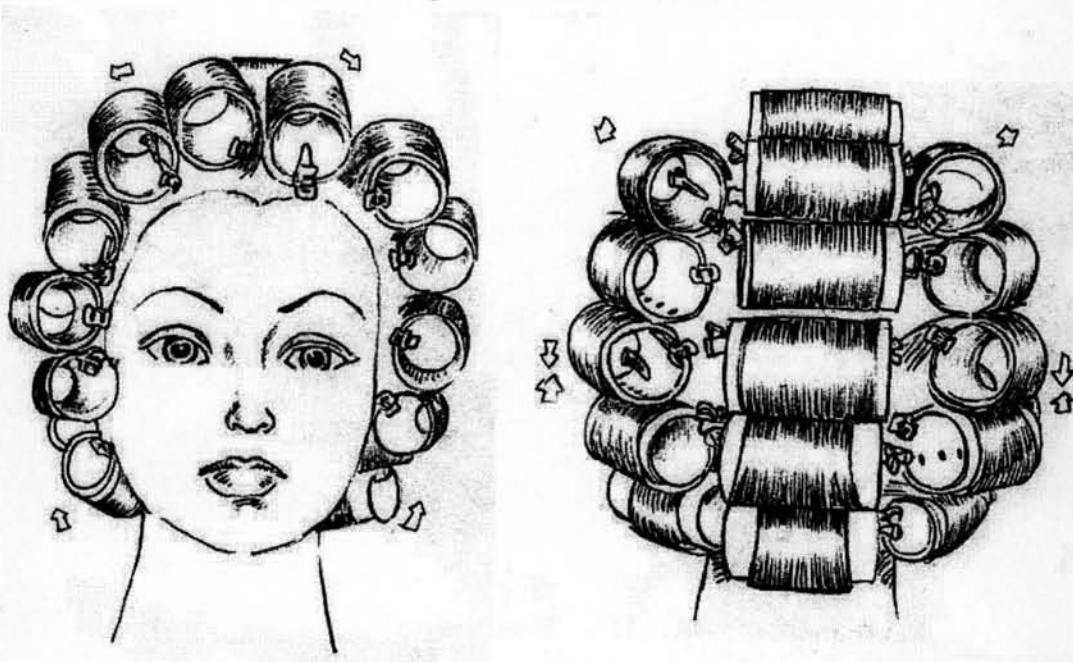

แสดงทรงผมที่เกิดจากการม้วนโรลส์ก้อนหอย

การม้วนโรลล์แบบสวน

สำหรับผมประเภทพาราห์สัน หรือบ็อบสัน หรือแม้แต่ผมประเภทวงมาลัยยาวก็ใช้ม้วนได้เช่นกัน หากต้องการให้ส่วนที่สวนออกดูมีสปริงแน่นสวย ให้ม้วนด้วยโรลล์เล็ก

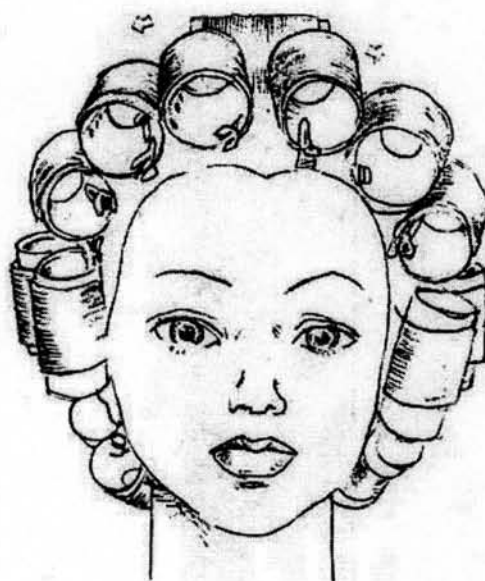
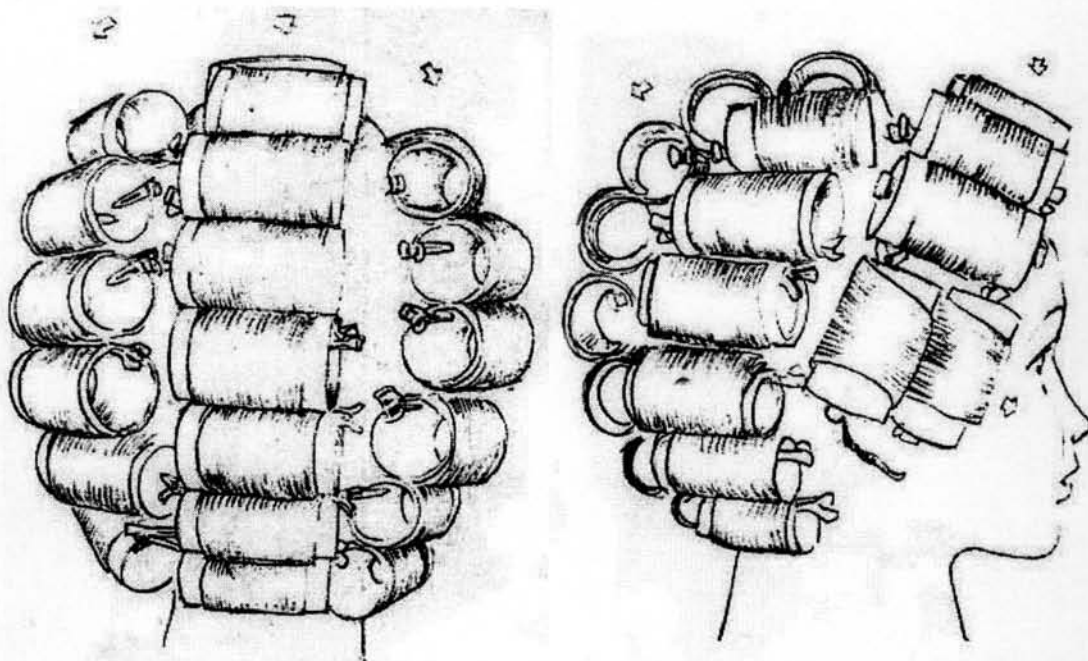
แสดงวิธีการม้วนโรลล์แบบสวน

แสดงทรงผมที่เกิดจากการม้วนโรลล์แบบสวอน

การม้วนโรลล์แบบบ๊อบ

ที่นิยมลอน ผมจะดูสวยกว่า บ๊อบตรง ๆ สร้างความเป็นผู้หญิงมากขึ้น

แสดงทรงผมที่เกิดจากการม้วนโรลล์แบบบ๊อบ

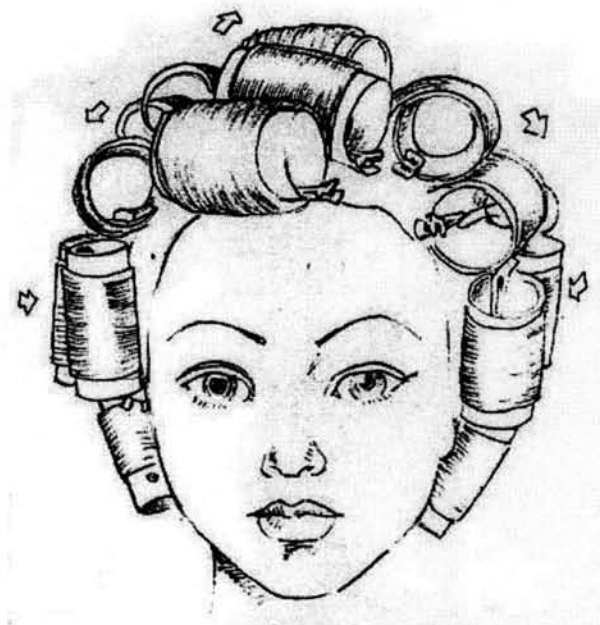
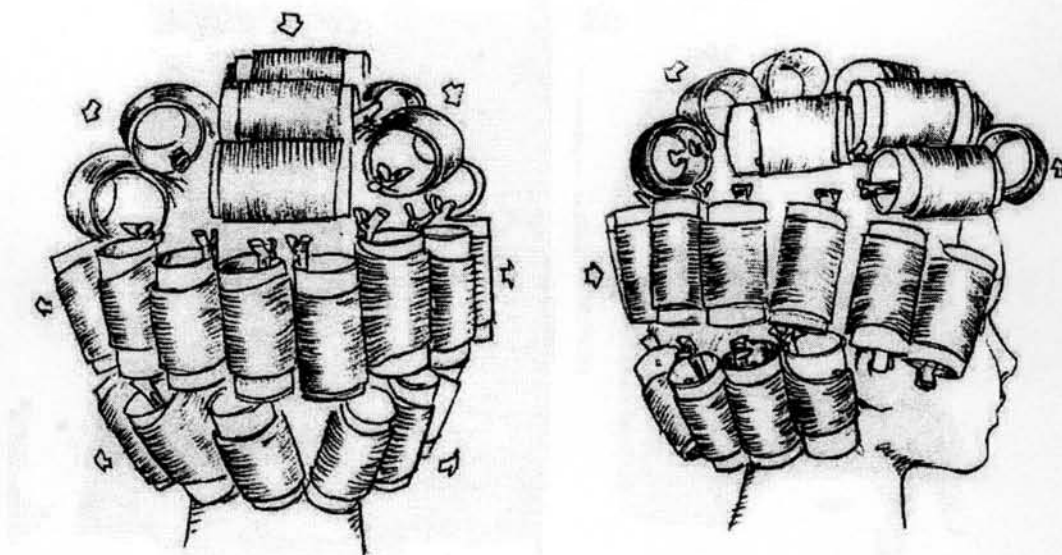

แสดงทรงผมที่เกิดจากการม้วนโรลล์แบบบ็อบ

การม้วนโรลล์แบบม็อค

สำหรับผมม็อคทั้งสั้นและยาว ผมจะดูเป็นคนตื่นสวยกว่า

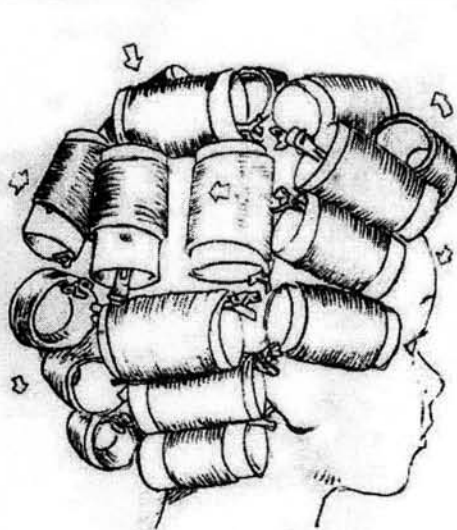
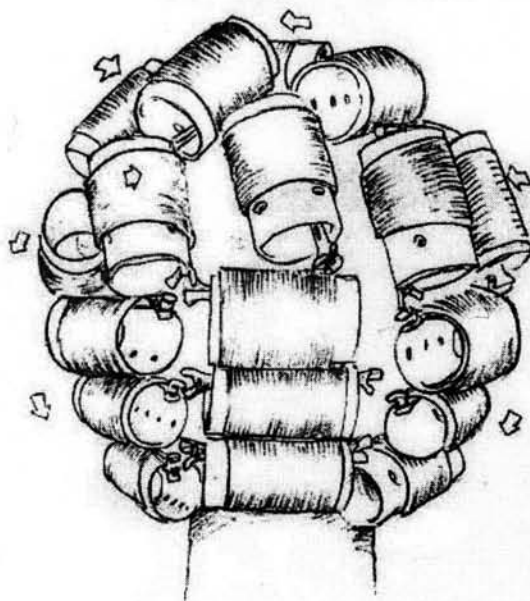
แสดงการม้วนโรลล์แบบม็อค

แสดงทรงผมที่เกิดจากการม้วนโรลล์แบบม็อค

การม้วนโรลล์จับลอน

สำหรับผมยาวทุกประเภท ที่ต้องการลอนใช้โรลล์ขนาดเล็ก ลอนจะถี่และเล็ก โรลล์ขนาดใหญ่ ก็จะดูลอนใหญ่ขึ้น แต่ข้อสำคัญของการม้วนแบบสุดท้ายนี้คือ ต้องม้วนให้แน่น เพื่อได้ลอนที่เด่นและชัดมาก

แสดงวิธีการม้วนโรลล์จับลอน

แสดงทรงผมที่เกิดจากการม้วนโรลล์จับลอน

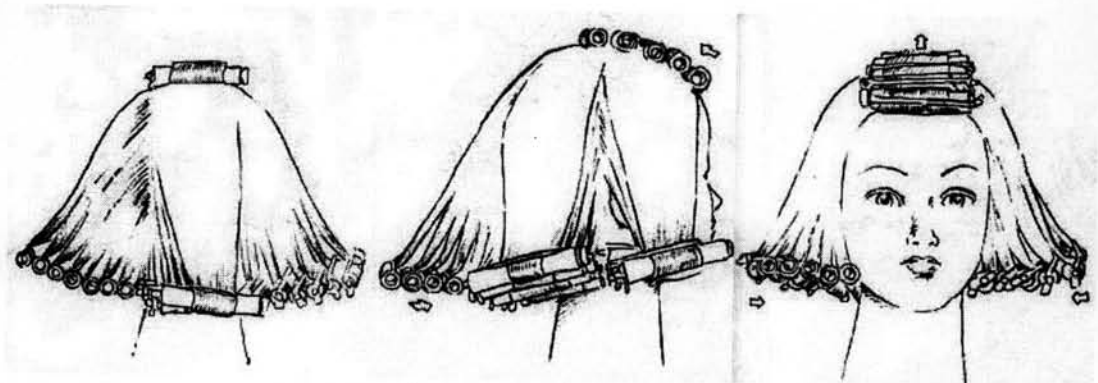
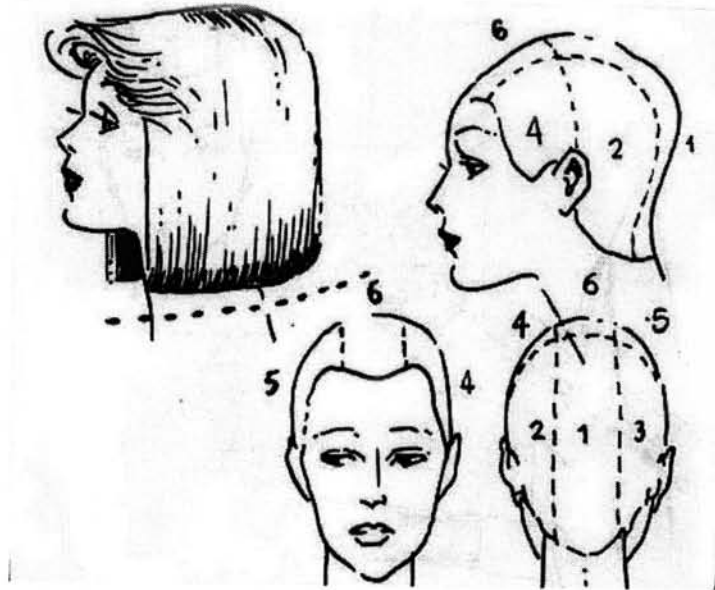
4. การม้วนแกนตัดเป็นลอน

โดยปกติการม้วนแกนเป็นแถว คุณจะได้ผมเป็นลอนโดยตัวของมันเอง ลอนที่ได้มักเล็กเพราะแกนตัดเล็ก ถึงจะใช้แกนใหญ่ก็ไม่สามารถได้ลอนใหญ่เท่ากับการม้วนด้วยโรลล์ ในกรณีที่ต้องการผมที่เป็นลอนที่คงทน เราจะตัดให้เป็นลอนด้วยวิธีนี้

การม้วนแกนตัด 8 แบบ ได้แก่

1. **แบบบ็อบเสมอ** ผมบ็อบเสมอ เป็นผมที่ไม่มีตะเข็บเลย จึงตัดเฉพาะปลายผมเท่านั้น เพราะเวลาไตรผมจะเป็นเส้นตรงตลอด และจุ่มเข้าเฉพาะปลายเท่านั้น ยิ่งใช้แกนมาก ผมก็ยิ่งหยิกมาก ยากแก่การไตร ใช้แกนน้อยผมจะหยิกน้อยลง ทำให้ไตรได้ง่ายขึ้น ผมจะมีเชื้อจุ่มลงเท่านั้น

การตัด เริ่มแบ่งข้อผมออกเป็น 6 ข้อ และเริ่มตามหมายเลขที่กำหนดหากต้องการเสียให้ม้วนตามแบบในภาพ

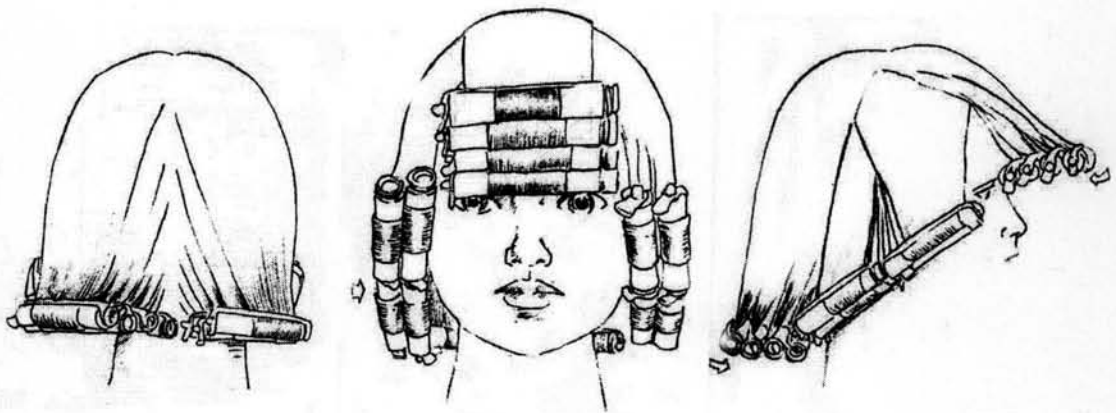
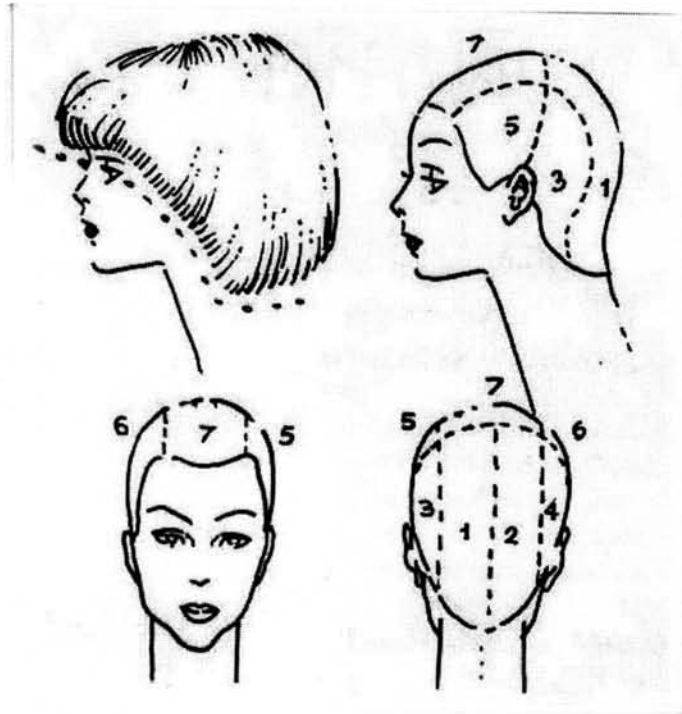

แสดงการแบ่งผมและการม้วนแกนแบบบ็อบเสมอ

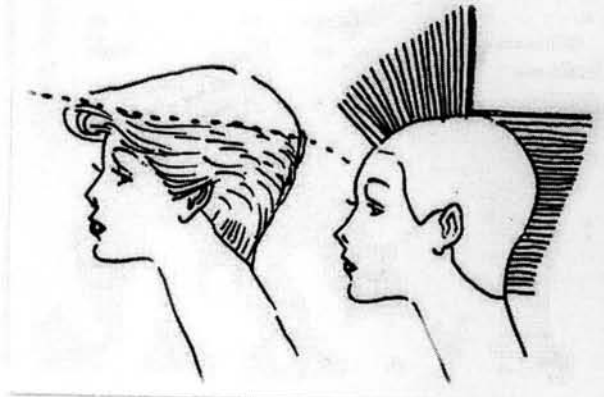
2. แบบม็อดสั้น ทรงนี้มีลักษณะเหมือนบ๊อบเสมอมาก ผิดกันตรงที่เส้นกรอบของม็อดจะตกลง และตัดเฉพาปลายเท่านั้น เพราะผมไม่มีตะเข็บ และด้านหน้าม้วนคว่ำลง เป็นหน้าม้า

การตัด แบ่งช่อผมออกเป็น 7 ช่อ โดยเริ่มตามหมายเลขที่กำหนดไว้ ด้านหลังจะแบ่งเป็น 3 ช่อ เพื่อให้ทั้งศีรษะถูกแบ่งออกเป็น 6 ช่อก็ได้ แต่ต้องเริ่มจากตรงกลางก่อนเสมอ

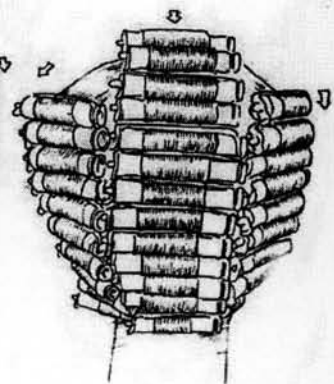
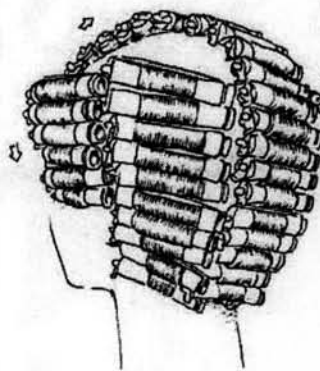
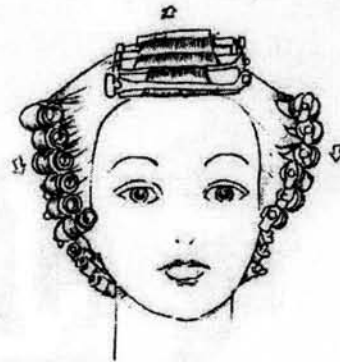
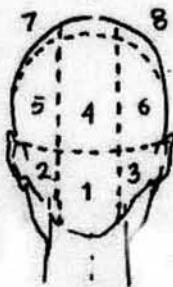
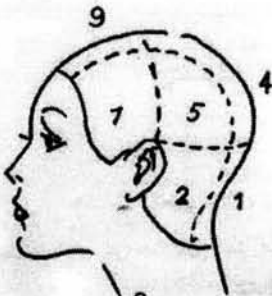

แสดงการแบ่งผมและการม้วนแกนแบบม็อดสั้น

3. **แบบบ็อบทรงสูง** ผมแบบนี้ มักมีเส้นกรอบ ทั้งด้านหน้าด้านข้างและด้านหลัง สั้นกว่าเส้นกำหนด ตรงกลางศีรษะเสมอ เวลาเซ็ทผม หรือไดร์ผม ผมช่วงเหนือตะเข็บจะเป็นเส้นเกือบตรง จึงไม่จำเป็นต้องตัดติดโคน ส่วนเส้นกรอบมีความสั้น จึงจำเป็นต้องตัดติดโคน และห่างโคนออกตามลำดับ

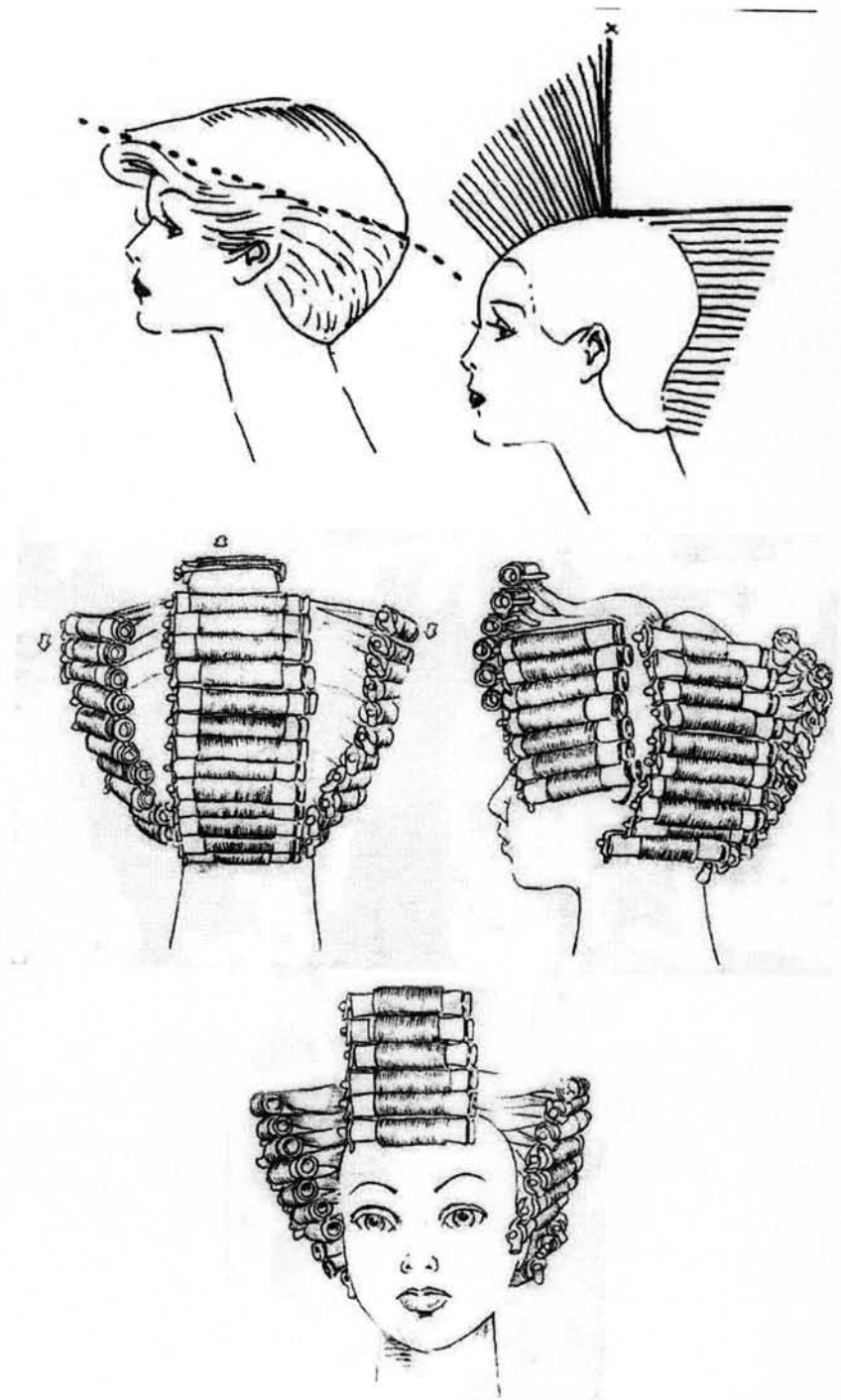

การตัด แบ่งผมออกเป็น 9 ซอ (แบบประเพณีนิยม) แล้วเริ่มตัด ตามหมายเลขที่กำหนดไว้ ซอที่ 9 ตัดติดโคนแล้วค่อยห่างออกในกรณีที่ต้องการผมช่วงบนศีรษะเลย

แสดงการแบ่งผมและการม้วนแกนแบบบ็อบทรงสูง

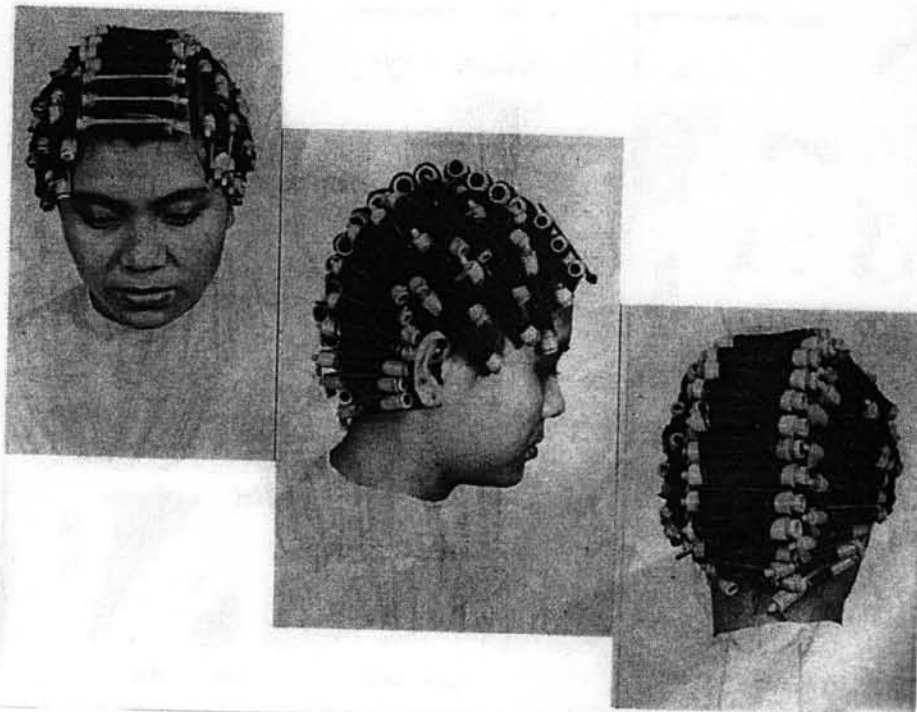
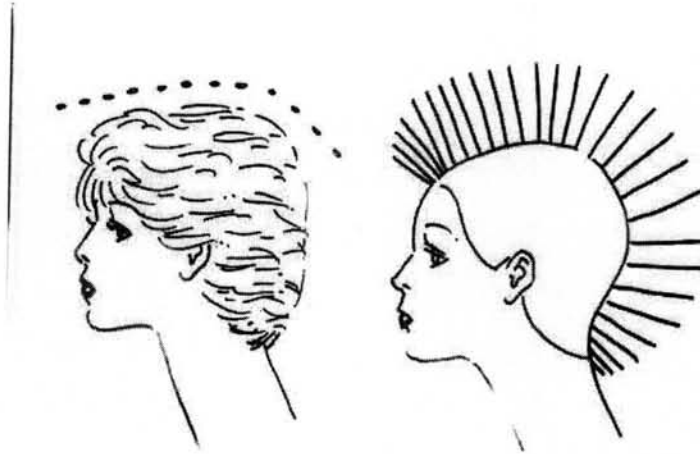
4. แบบบ็อบสปอร์ต เป็นผมประเภทเดียวกัน เพียงแต่มีเส้นกำหนดที่ยาวกว่า และตะเข็บผมต่ำลง การทำงานเหมือนกันกับการตัดบ็อบทรงสูง ผิดกันที่ ข้อสุดท้ายของบ็อบสปอร์ตม้วนไม่ติดโคน

แสดงการแบ่งผมและการม้วนแกนแบบบ็อบสปอร์ต

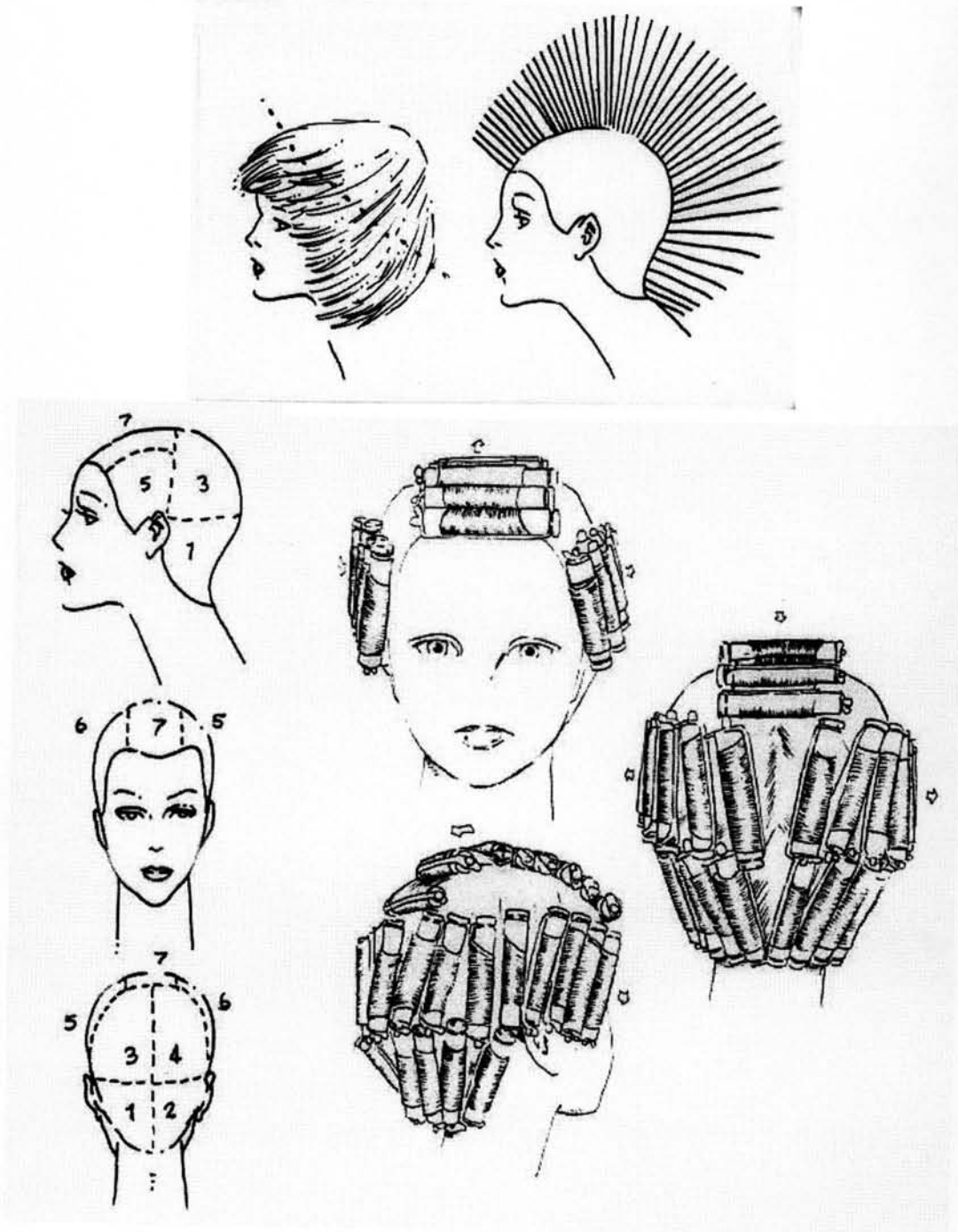
5. **แบบทรงเสย** หรือเรียกอีกอย่างว่า บ็อบทวย เมื่อเส้นกำหนดถูกตัดให้สั้นขึ้น ๆ สภาพของทรงก็จะเปลี่ยนไป ตะเข็บผมจะสูงขึ้น ๆ และเมื่อเส้นกำหนดถูกตัดเสมอเส้นกรอบ ผมก็จะกลายเป็นผมเสย เวลาได้ผมจะปิดไปหมด จึงจำเป็นต้องตัดติดโคน

การตัด สามารถเริ่มตัดจาด้านบนได้เลย เพราะผมสั้น หรือจะเริ่มจากจุดกึ่งกลางศีรษะ ลงมาท้ายทอย โดยแบ่งซอผมเป็น 9 ซอ

แสดงการแบ่งผมและการม้วนแกนแบบทรงเสย

6. แบบพวงมาลัยสั้น หรือผมฟาราห์สั้น ดัดแบบนี้ โดยมากเพื่อต้องการให้ผมปิดไปด้านหน้า การตัดแบ่งผมเป็น 7 ซ่อ ตามหมายเลขที่กำหนด

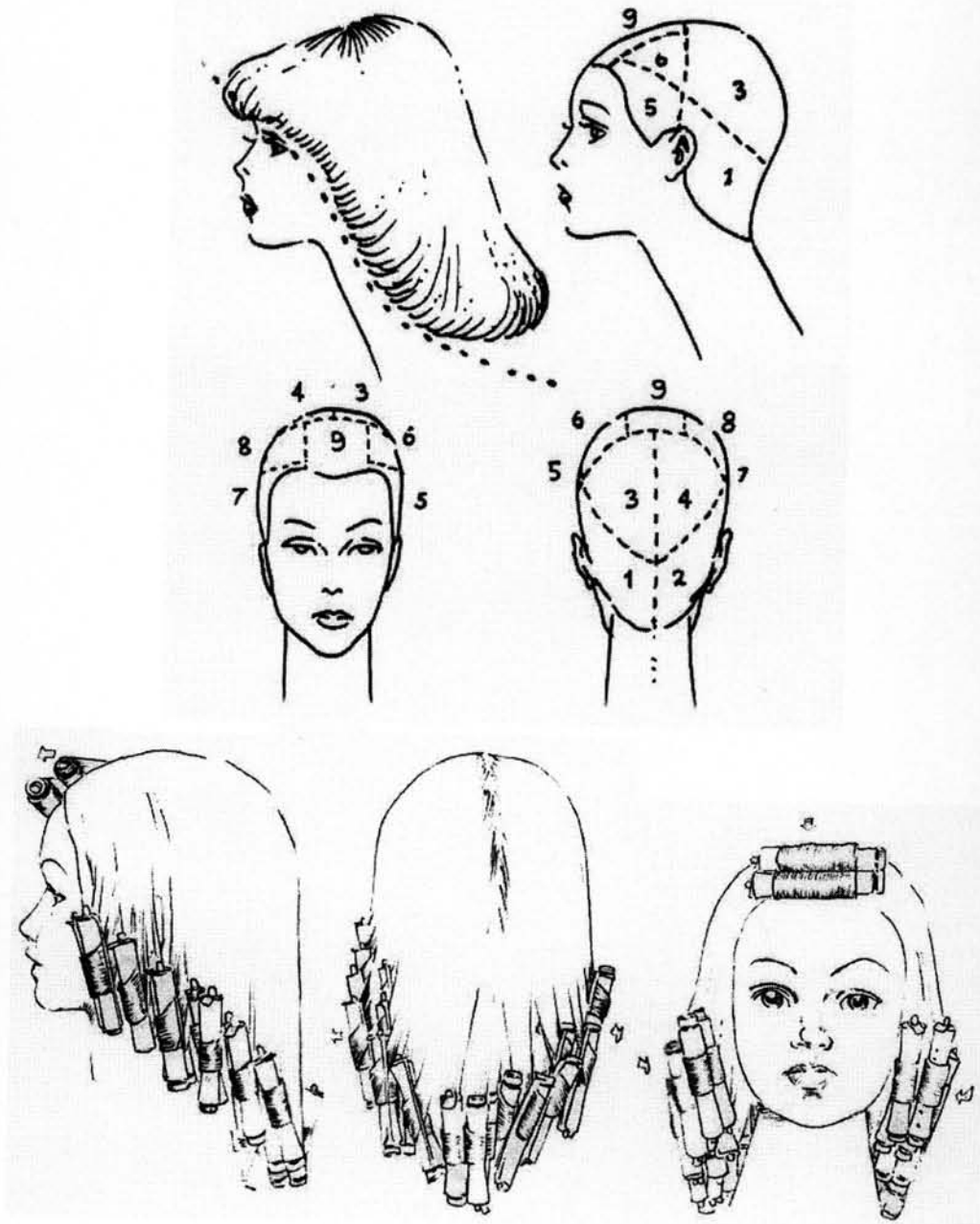

แสดงการแบ่งผมและการม้วนแกนแบบพวงมาลัยสั้น

7. แบบม้อดยาว ผมที่ไม่มีตะเข็บ และมีเส้นกรอบที่เฉียงจากสันด้านหน้าไปหายาวด้านหลัง จึงจำเป็นต้องวางแกนเรียงลง ตามเส้นกรอบด้วย สำหรับการม้วนหากจะม้วนโดยการวางแกนนอนก็ได้ แต่ผลลัพธ์ย่อมต่างกัน การวางแกนลักษณะนี้ผมจะเป็นเกลียว

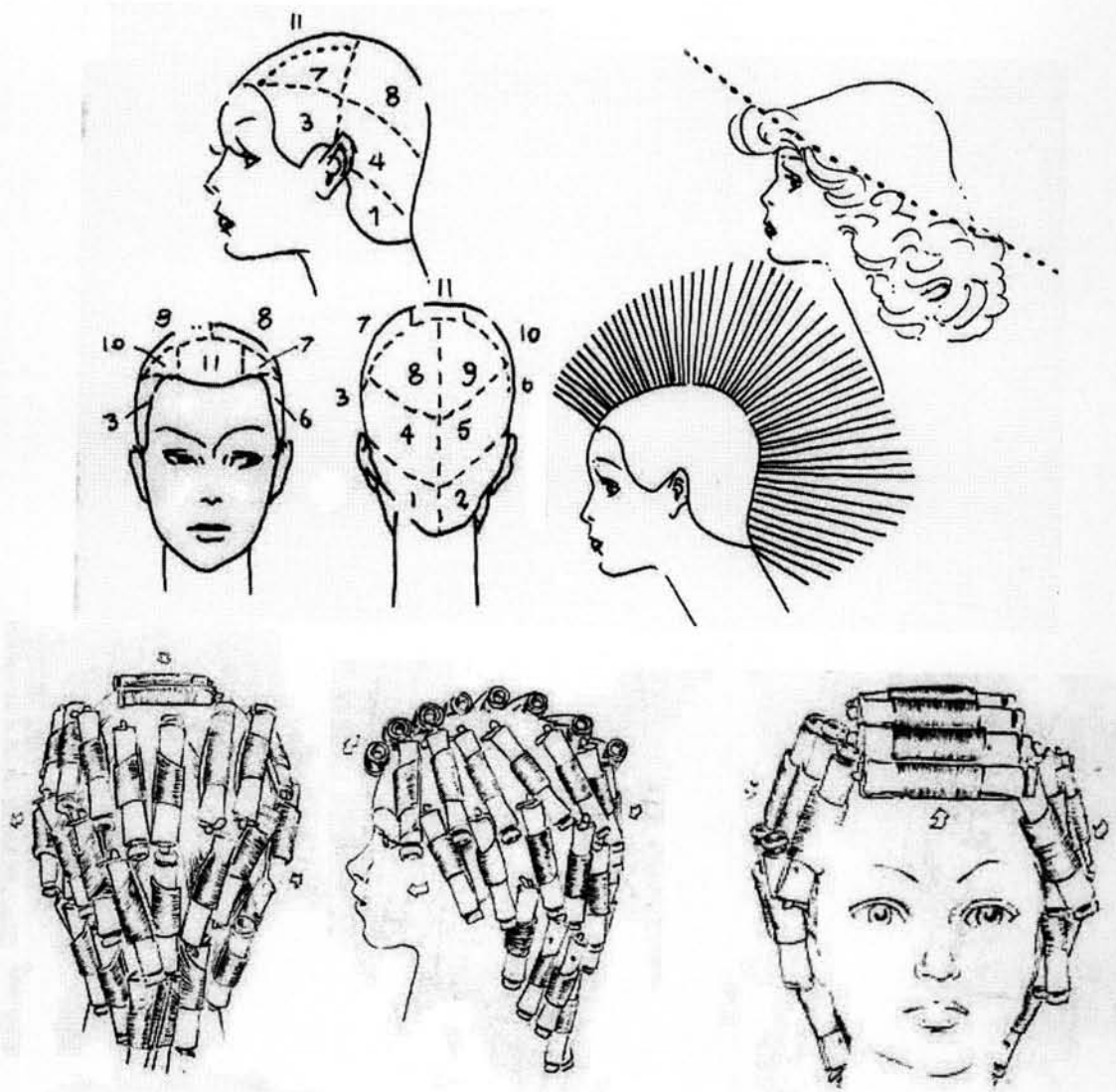
การตัด แบ่งซอผม เป็น 9 ซอ แล้วตัดตามหมายเลข ในการตัดจะตัดเป็น 2 แถว หรือ 3 แถว หรือแถวเดียวก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่า ต้องการผมหยิกมากหรือน้อยอย่างไร

แสดงการแบ่งผมและการม้วนแกนแบบม้อดยาว

8. แบบพวงมาลัยยาว คือ ผมกรอบม็อคที่ถูกกดลงให้เกิดตะเข็บ เมื่อผมถูกลดเป็นชั้น จึงจำเป็นต้องตัดเป็นชั้นด้วย โดยไม่ต้องตัดจนชิดโคน

การตัด เริ่มตัดตามหมายเลขที่กำหนด 11 ชั้น

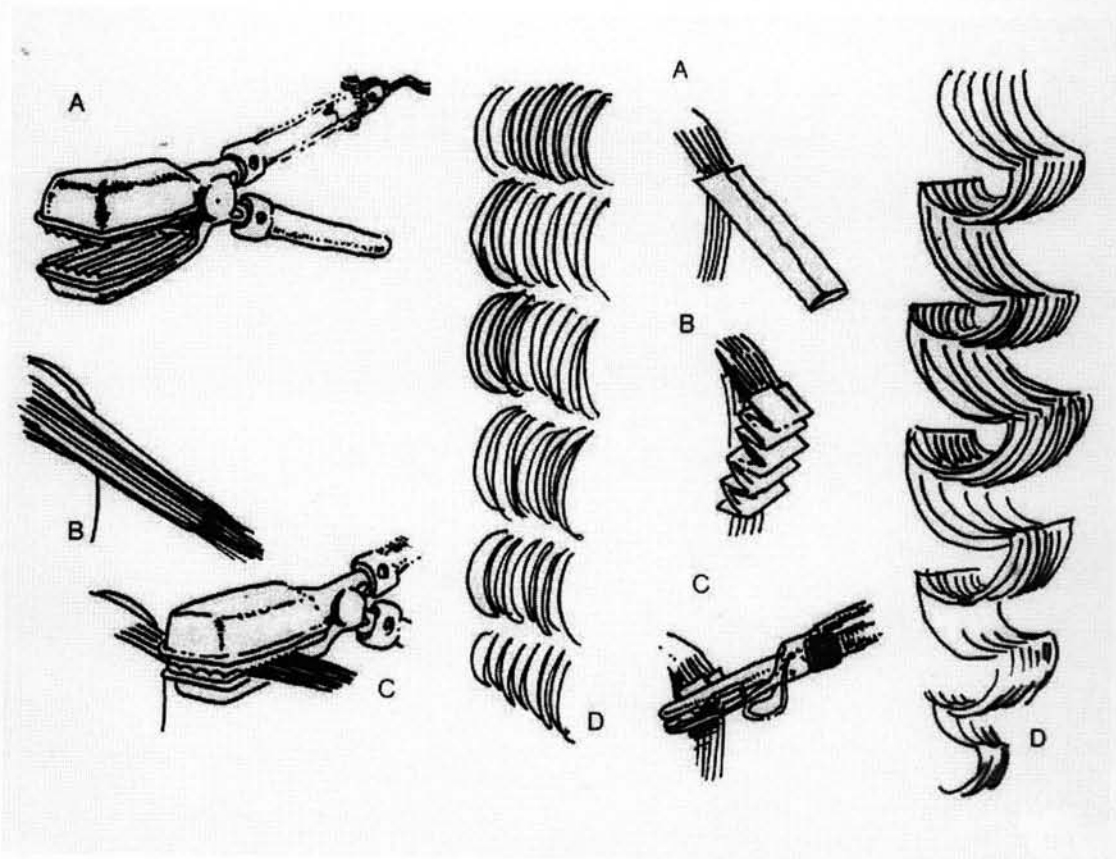
แสดงการแบ่งผมและการม้วนแกนแบบพวงมาลัยยาว

5. การจับลอนด้วยเหล็กกร้อน

เหล็กกร้อนนี้ถูกค้นคิดโดย Marcel ชาวฝรั่งเศส การจับลอนด้วยวิธีนี้นับว่าสะดวก และรวดเร็วที่สุด แต่ต้องอาศัยความชำนาญพอสมควร ลอนที่ได้จะสวยและชัด วิธีสุดท้ายจะทำกับผมแห้งเท่านั้น การจับลอนด้วยเหล็กกร้อนนี้เป็นวิธีการที่เก่าแก่ที่สุด แต่ถูกดัดแปลงให้กลายเป็นนวัตกรรมใหม่ได้ในยุคปัจจุบัน เพื่อให้ทันสมัยและใช้ได้ง่าย สะดวกสบายขึ้น

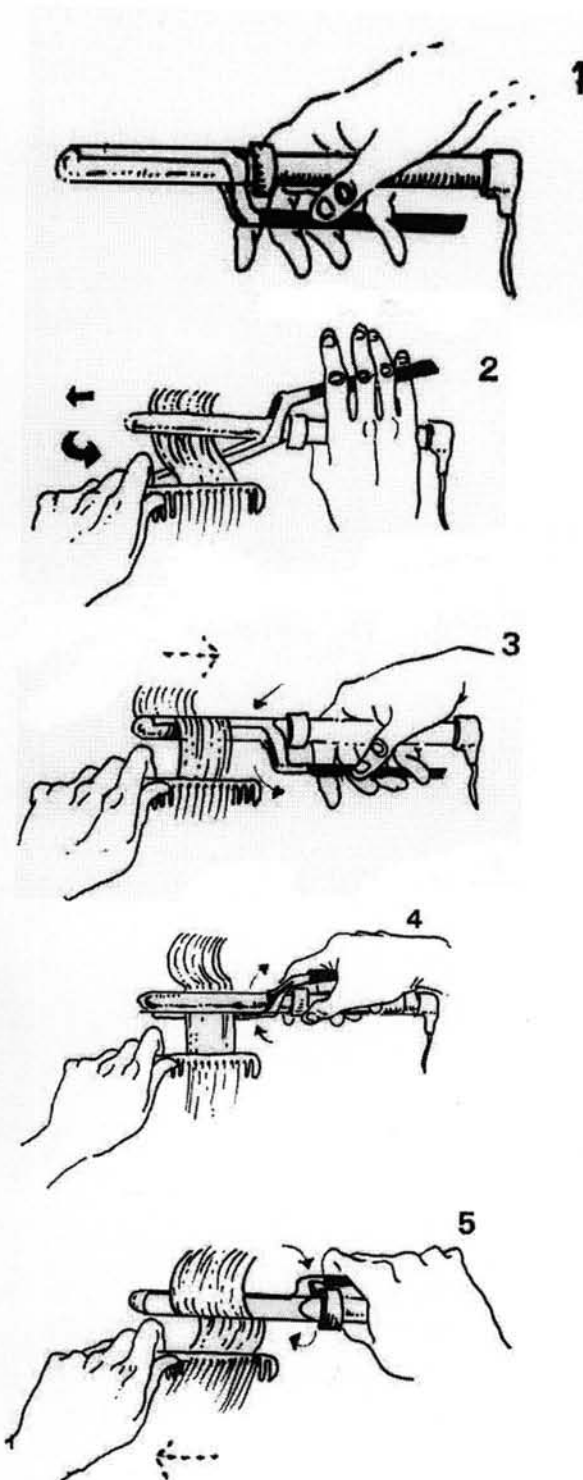
การใช้เหล็กจับลอนสามารถทำได้ 3 วิธีคือ

วิธีแรก ใช้จับลอนธรรมดา วิธีที่สอง ใช้เหล็กกร้อนชนิดที่หนีบให้เกิดลอน แต่ลอนที่ได้จะมีลักษณะตามแบบ วิธีที่สาม ใช้กระดาษตะกั่ว ห่อผมไว้ แล้วพับทบไปมา ใช้เหล็กกร้อนหนีบอีกครั้ง ลอนที่ได้จะมีลักษณะเกือบเป็นสามเหลี่ยม

แสดงลักษณะ และวิธีการใช้เหล็กกร้อนในการดัดผม

วิธีการตัดด้วยเหล็กרון

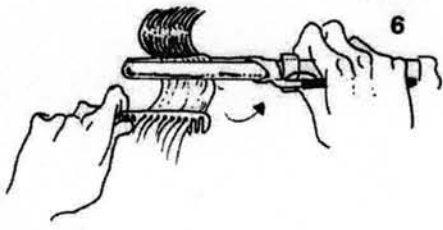
1. ภาพแสดงการจับที่ถูกต้องวิธี
  - ด้ามจับอยู่ข้างบน
  - ขาหนีบ (อันเล็ก) อยู่ด้านล่าง

2. เริ่มต้นโดยหงายมืองดภาพ ถ้าขาหนีบออก ด้ามถือจะอยู่ด้านล่าง และขาหนีบจะอยู่ด้านบน หวีผมให้โค้งไปทางขวา และดันให้เหล็กרוןออกไปทางซ้าย รูดลงจนกว่าจะได้ความกว้างของลอนที่ต้องการ

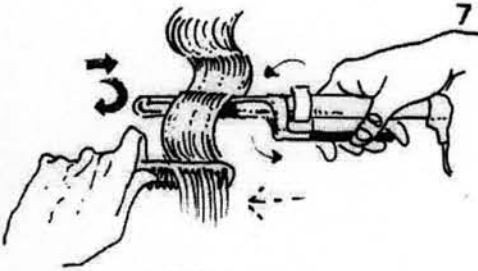
3. คว่ำมือลง หนีบให้แน่น คราวนี้ ขาหนีบจะอยู่ด้านล่าง ส่วนด้ามถือจะอยู่ด้านบน

4. พลิกเหล็กרוןคืนมา จนขาหนีบกลับมาอยู่ด้านบนอีก ถ้าขาหนีบ แล้วเลื่อนลงหนีบได้สันลอน

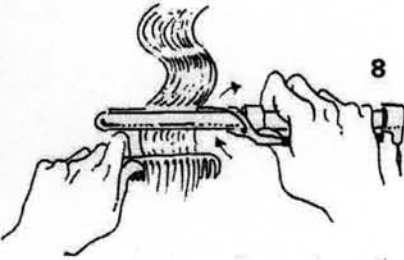
5. พลิกเหล็กרוןเข้าหาตัว หนีบผมให้แน่น คราวนี้ขาหนีบจะอยู่ด้านล่าง และด้ามถือจะอยู่ด้านบน

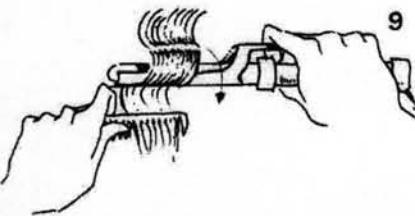
6. คืบเหล็กร้อนกลับมา จนกระทั่งด้ามถืออยู่ด้านล่าง และขาหนีบอยู่ด้านบน

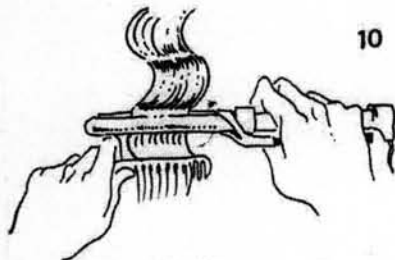
7. ไม่ต้องเปิดขาหนีบ ยังคงหนีบผมอยู่ ดึงเหล็กร้อน ไปทางขวาและรูดลงจนได้ความกว้างของลอน ดันเครื่องเหล็กร้อนเข้าเล็กน้อย พลิกเหล็กร้อนออกจากตัว ขาหนีบจะอยู่ด้านล่าง และด้ามถือจะอยู่ด้านบน

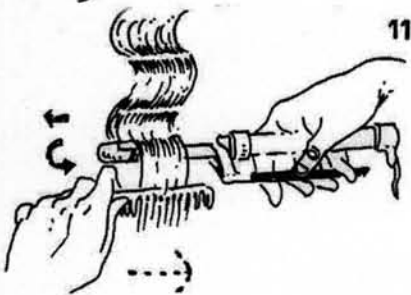
8. คืบเหล็กร้อนกลับมา เลื่อนลงโดยอ้าขาหนีบออกก่อน แล้วหนีบใหม่ที่ได้สันลอนขาหนีบอยู่บนด้ามถืออยู่ล่าง

9. พลิกเหล็กร้อนเข้าหาตัว จนกระทั่งขาหนีบอยู่ล่างด้านถืออยู่บน

10. คืบเหล็กร้อนกลับมา จนขาหนีบอยู่อยู่บนด้ามถืออยู่ล่าง อ้าขาหนีบออก หนีบใหม่ที่ได้สันลอน

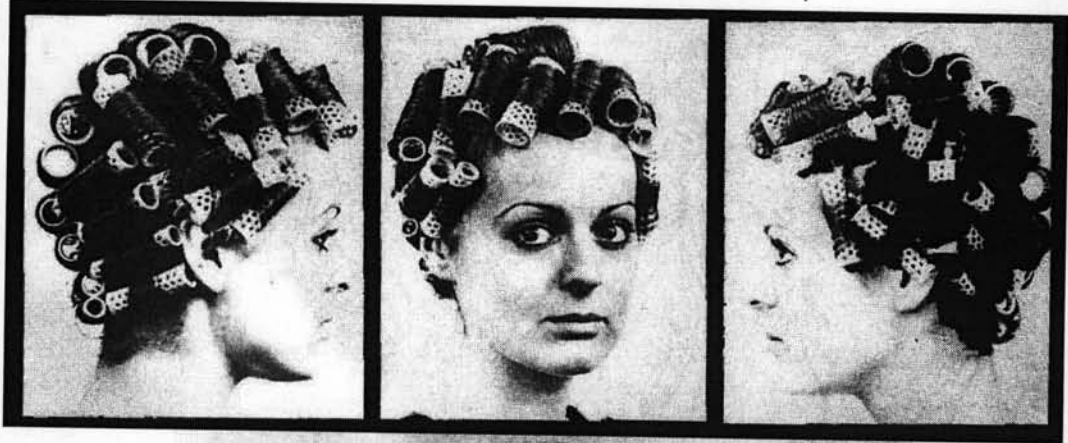

11. หวีผมให้เกิดส่วนโค้งไปทางขวาในขณะเดียวกันให้ ดันเหล็กร้อน ไปทางซ้ายรูดลงจนได้ความกว้างของลอนที่ต้องการกลับมาขาหนีบผมให้แน่น พลิกเหล็กร้อนออกจากตัวให้ขาหนีบ อยู่ล่างด้ามและวนเวียนเช่นนี้ จนได้ลอนที่ต้องการตลอดถึงปลายผม

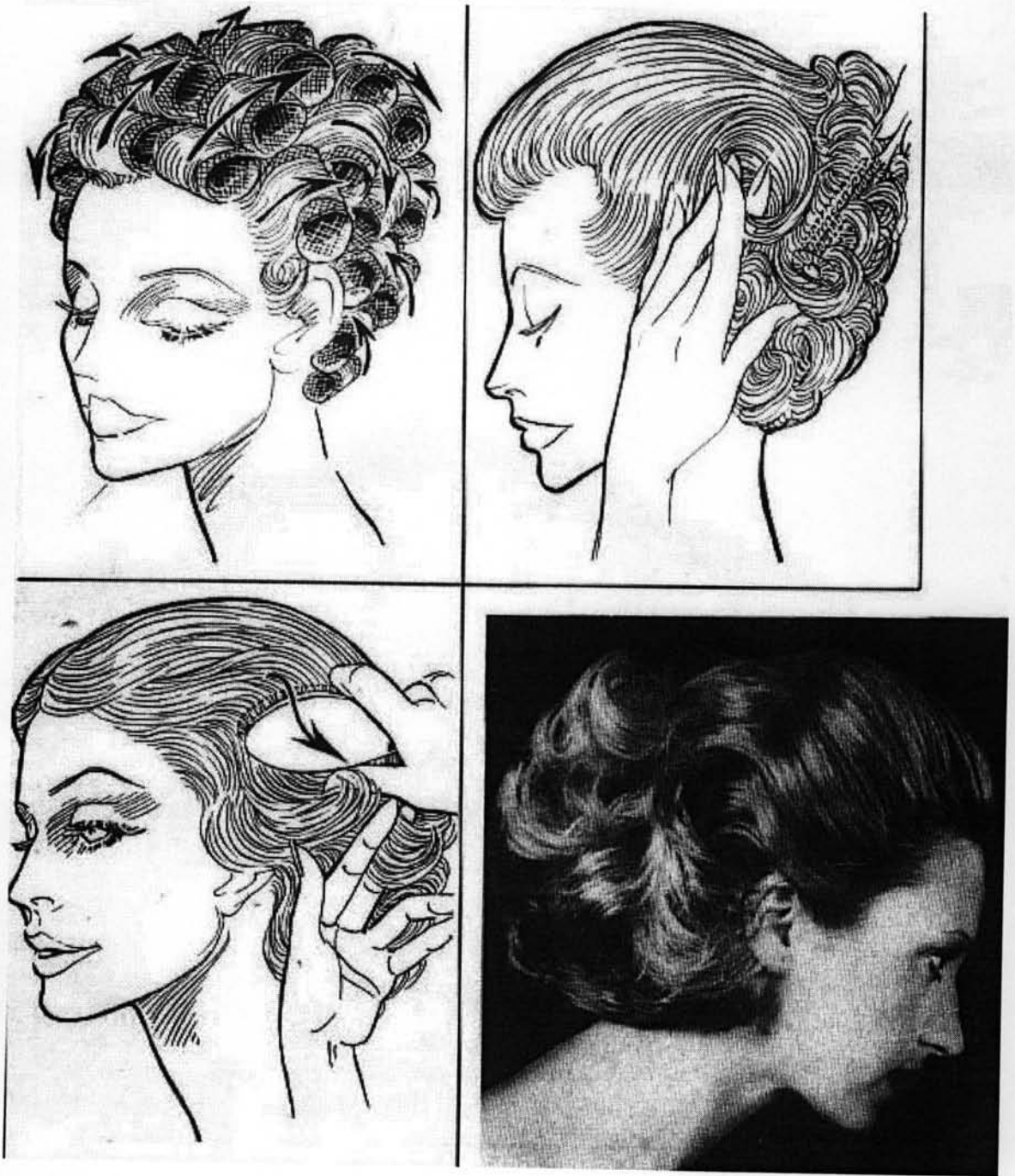

การเซ็ทผม

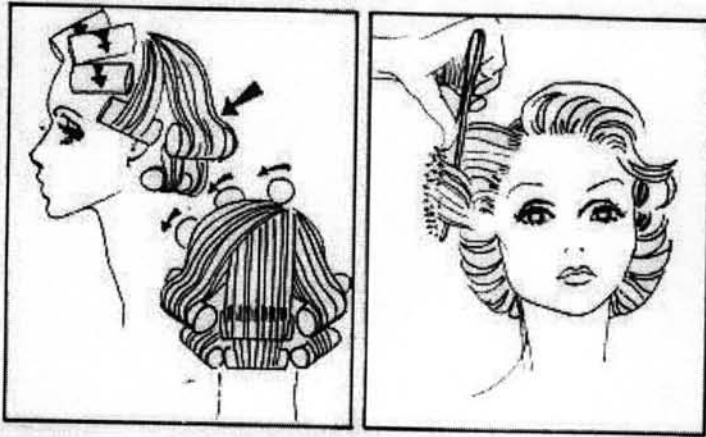
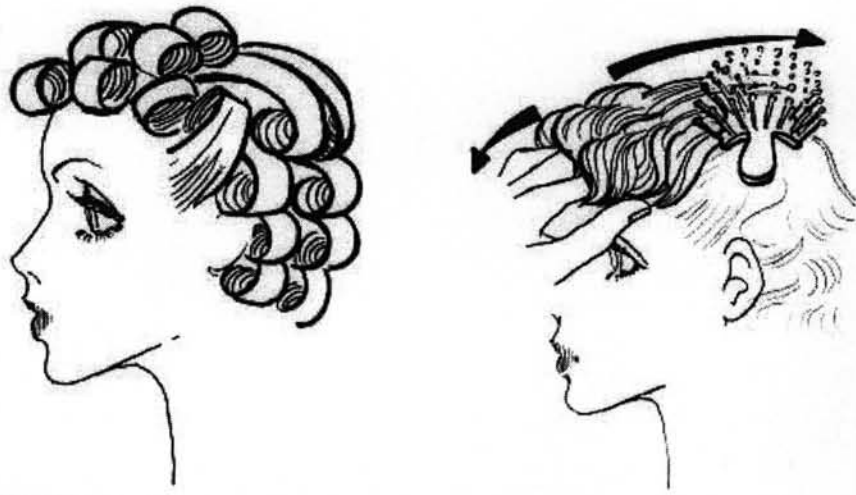
การเซ็ทผมเป็นการจัดแต่งทรงผม เพื่อให้อยู่ทรงตามที่ต้องการ หลังจากที่รู้วิธีการม้วนโรลล์แบบต่าง ๆ แล้ว จะต้องรู้วิธีการเซ็ทผมเพื่อให้ได้ทรงผมแบบต่าง ๆ

แสดงการม้วนโรลล์และผมเซ็ท

แสดงขั้นตอนการม้วนโรลล์และการเช็ทผม

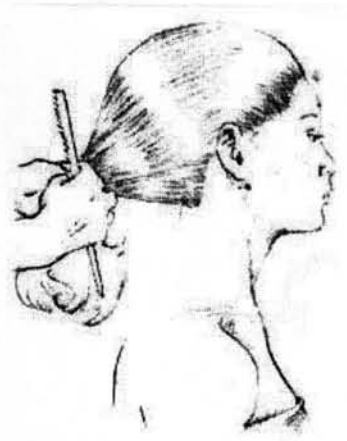
แสดงขั้นตอนการม้วนโรลล์และการเซ็ทผม

การเกล้าผม

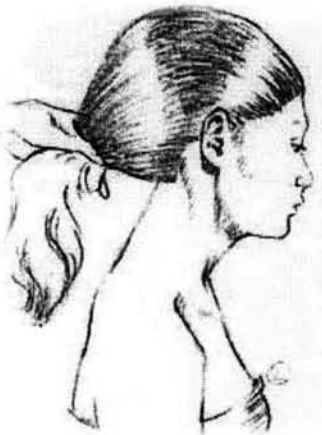
การเกล้าผม ถือเป็นศิลปะบนเรือนผมที่ละเอียดอ่อน เอกลักษณ์ของประเทศไทยก็คือ การเกล้าผมที่มีมาแต่โบราณ เมื่อมีอิทธิพลจากตะวันตกเข้ามาความคิดของคนไทยจึงเปลี่ยนไป และการเกล้าผมได้ประยุกต์ เพื่อให้เหมาะสมกับกาลเทศะ จึงเกิดเป็นการเกล้าผม 2 ลักษณะ คือ การเกล้าผมแบบยืผม กับการเกล้าผมโดยไม่ยืผม

การเกล้าผมมีพื้นฐานอยู่ 5 แบบ เมื่อช่างฝึกฝนจนเกิดความชำนาญแล้ว ก็จะสามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อดัดแปลงเป็นทรงผมให้เหมาะสมต่อไป

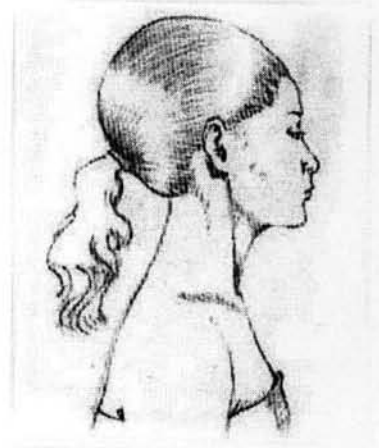
มวยหลักแบบที่ 1

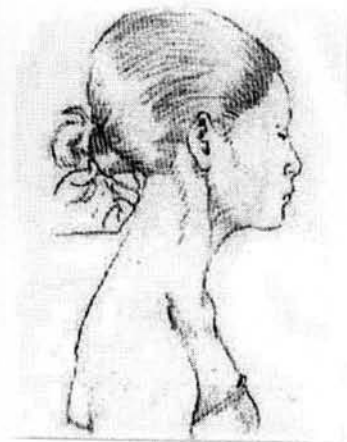
1. หลังจากยืผมทั้งศีรษะแล้ว แปรผมรวบมาไว้ที่ท้ายทอย

2. ใช้กิ๊บยางคล้องเตรียมรัดผมที่จับไว้แน่นแล้ว

3. รัดผมให้แน่น

4. ขมวดปลายผมเป็นจุกเล็ก ๆ ไว้ที่ท้ายทอย

5. ซ่อนปลายให้หมด และใช้กิ๊บยึดผมให้แน่น

มวยหลักแบบที่ 2

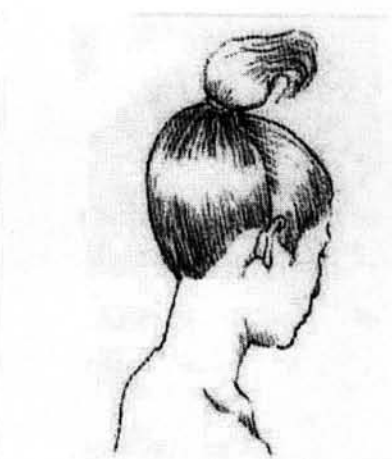
1. หลังจากยี่ผมจนแน่นแล้ว แบ่ง
ผมหลังใบหูตั้งในภาพ

3. ยกผมด้านหลังขึ้นหัวให้เรียบ

4. ใช้หนังยางคล้องก๊ีบแล้วมัดไว้
ให้แน่น

5. มัดยางคล้องก๊ีบ ยึดไว้ให้มั่น
ปลายผมที่เหลือให้ขมวดเป็นจุก
แล้วซ่อนปลายให้มิดชิด

มวยหลักแบบที่ 3

1. แยกผมข้างซ้ายลึกระมาณ 2 นิ้ว

2. แบ่งผมครึ่งหน้า และหลัง

3. รวบผมกลางศีรษะ

4. แล้วมัดยาง

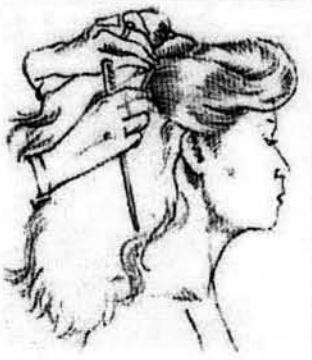
5. มัดยางให้แน่น

6. สร้างลอนที่ด้านหน้า

7. ใช้ตัวหนีบยึดไว้

8. ผมด้านข้างหวีไปด้านหลังยึดตัวหนีบไว้

9. ผมอีกข้างจับเป็นลอนเหมือนกัน

10. หวีผมด้านข้างไปเหน็บไว้ที่ด้านหลัง

11. หวีผมด้านหลังขึ้นให้เรียบ

12. รัดยางไว้ให้แน่น

13. แบ่งผมที่มัดไว้กลางศีรษะเป็น 5 ซอ เริ่มยี่ซอที่ 1 และวนปลายผมมาทางด้านซ้าย หนีบตัวหนีบให้แน่น

14. ทำซอที่สองเช่นเดียวกัน แต่

15. ซอที่สามวนมาทางซ้าย

ให้วนปลายผมจากซ้ายมาขวา

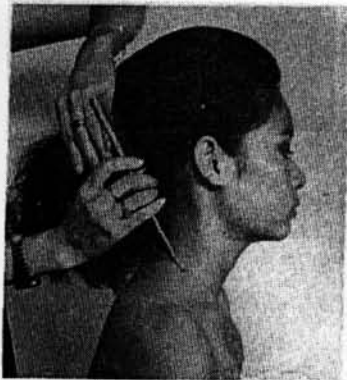
16. ซอที่สี่ยกขึ้นทับทั้ง 3 ซอ

17. ซอที่ 5 วนปลายลงมาทางด้านขวา ติดกับไว้กับจุกให้แน่นทุกซอ

มวยหลักแบบที่ 4

1. หลังยี่แล้วแปรงผมแล้วหวีผมเฉพาะผิวไปด้านหลัง

2. ยึดไว้ด้วยกิ๊บ

3. หวีผมด้านซ้ายไปทับด้านขวาที่ท้ายทอย

4. ใช้ตัวหนีบยึดผมไว้

5. ผมด้านหลังจะมีลักษณะดังภาพ เตรียมหวีซอผมที่เหลือ

6. หวีซอผมที่เหลือด้านบน ให้เป็นรูปโค้งลงด้านล่าง

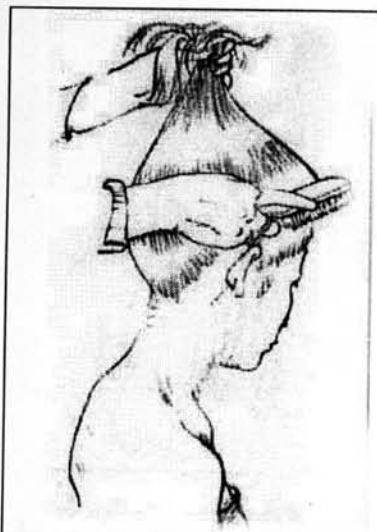
7. ตัดตัวหนีบไว้

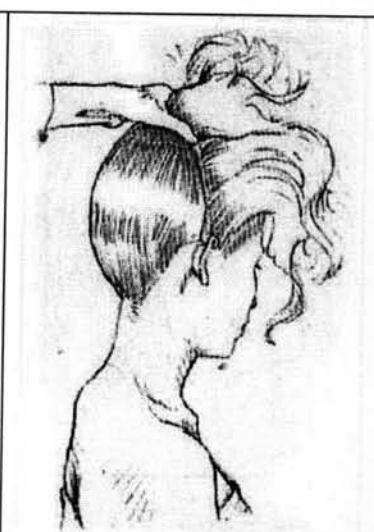
8 และ 9 ผมที่เสร็จแล้ว

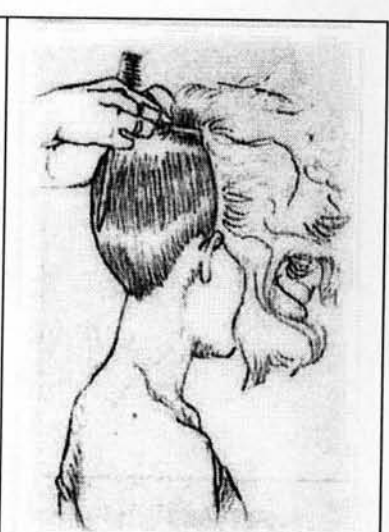
มวยหลักแบบที่ 5

1. ยึดผมให้ทั่วศีรษะ แปรงผมเฉพาะผิวนวดไว้ตรงกลาง

2. ใช้ตัวหนีบติดจุดไว้ดังภาพ

		
	<p>3. ยึดผมช่วงบนมากๆ แล้วเริ่มช่อที่ 1</p>	<p>4. หลังจากวางช่อที่ 1 ไปทางซ้าย แล้วติดกับ ช่อที่สอง ให้แบ่งครึ่งของช่อที่หนึ่ง</p>
		
<p>5. วางซ้อนกันไปในทิศทางเดียวกัน ทีละช่อจนครบ 5 ช่อ</p>	<p>6. ส่วนผมตรงกลางที่เหลือยี่ เข้าให้แน่น แบ่งเป็น 3 ช่อ</p>	<p>7. แล้ววางในลักษณะเดียวกัน กับช่อฐานจนเสร็จ</p>
		
<p>8. แล้ววางในลักษณะเดียวกัน กับช่อฐาน</p>		

การไถ่ผม

เป็นงานที่สำคัญสำหรับอาชีพช่างผม ก็คือ การไถ่ผม มีลูกค้าจำนวนมากที่ไม่ตั้งใจฝีมือการไถ่ผมของช่าง เมื่อช่างซอยผมไม่ดี แต่การไถ่ผมดี ก็ยังสามารถเรียกคะแนนนิยมจากลูกค้าได้เป็นอย่างดี เพราะหากช่างซอยผมสวย แต่ไถ่ผมไม่ดี คุณค่าของงานที่สร้างสรรค์ก็หมดไป การไถ่ผมเป็นงานที่มีพื้นฐานมาจากหลักการมันนี่เอง

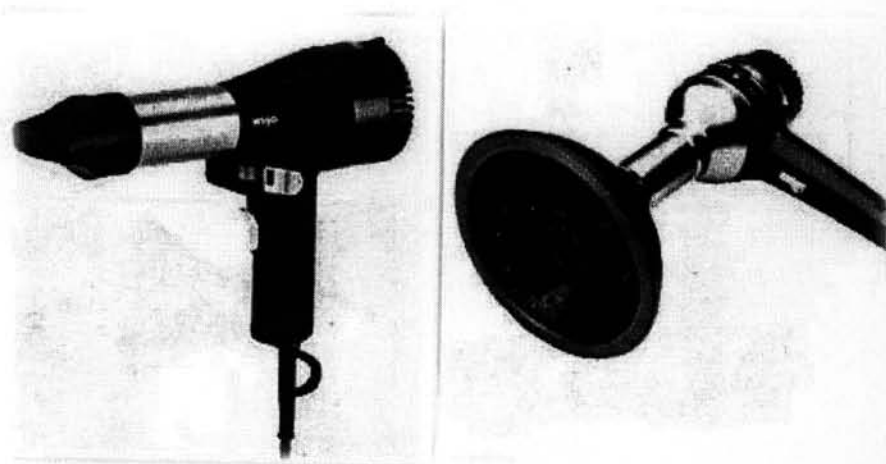
1. อุปกรณ์สำหรับการไถ่ผม

1. **เครื่องเป่าผม** มักพบเห็นในราคาและลักษณะที่แตกต่างกัน ทั้งยังใช้งานต่างกัน ดังต่อไปนี้ คือ

ก. เครื่องเป่าผมแบบมีเสียงดัง เครื่องเป่าผมชนิดนี้มีลมแรง และหากเป็นชนิดที่มีสวิตช์ปรับความแรงลม และความร้อนได้จะดีมาก เหมาะที่สุดสำหรับการใช้ในการไถ่ผม สามารถเปลี่ยนปากไถ่ได้ ปากไถ่มีอยู่ 2 ชนิด คือ

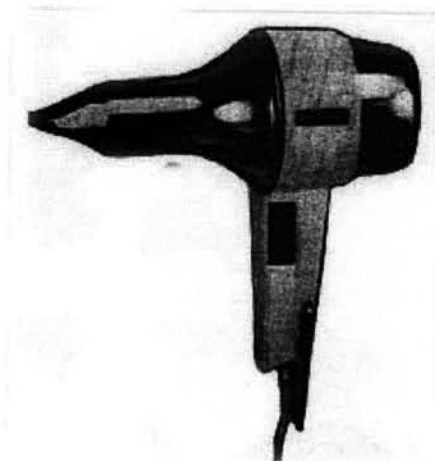
- ชนิดบังคับลม ปากไถ่นี้จะแคบที่ปลาย ลมจะถูกบังคับให้ออกมาเป็นทาง ตามความยาวของแปรงกลม ลมที่ถูกบังคับจะยิ่งแรงขึ้น และถูกผมที่อยู่ในแปรงพอดี

- ชนิดกระจายลม ปากไถ่นี้จะกระจายลมออก ทำให้ความร้อนลดลง เหมาะสำหรับผมประเภทที่เป็นธรรมชาติมากๆ เช่น ผมดัด หรือใช้เวลาที่ต้องการถอนอายุเส้นผม

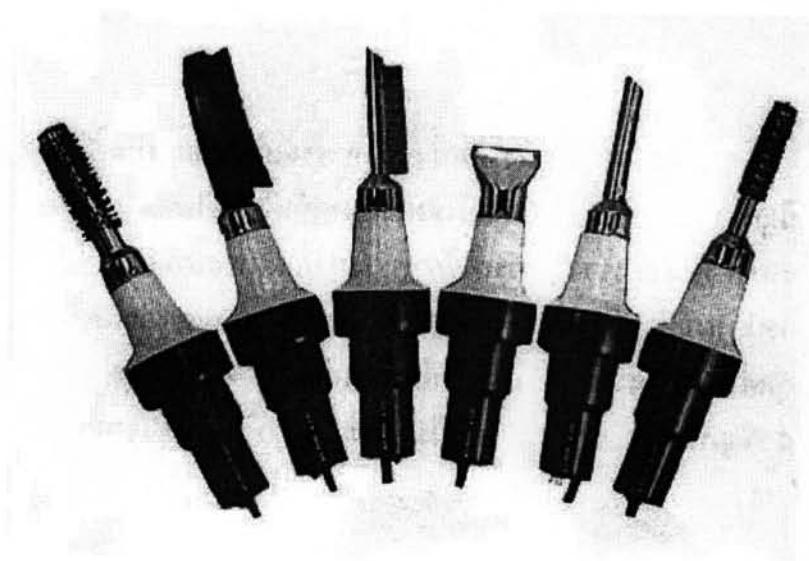
แสดงเครื่องเป่าแบบมีเสียงดัง ชนิดบังคับลม และชนิดกระจายลม

ข. เครื่องเป่าผมชนิดไม่มีเสียง เครื่องเป่าผมนี้ลมจะไม่แรง แต่มีความร้อนที่สูงมากแทน เหมาะสำหรับการทำให้ทรงผมอยู่ทน โดยการฉีดสเปรย์ก่อน แล้วใช้ไดร์ชนิดนี้ไล่นผม ผมจะถูกสตัฟตีให้เป็นรูปทรงตามที่ต้องการ หากนำมาใช้ในการทำผมเปียกให้แห้ง ความร้อนจากไดร์ชนิดนี้จะทำลายเส้นผมได้

แสดงเครื่องเป่าผมชนิดไม่มีเสียง

ค. เครื่องเป่าผมชนิดเป็นแปรงอยู่ในตัว ใช้ง่ายสะดวก คล่องตัว เหมาะสำหรับแต่งทรงผมเล็ก ๆ น้อย หรือติดตัวเมื่อเดินทางไกล

แสดงเครื่องเป่าผมชนิดเป็นแปรงอยู่ในตัว

ง. เครื่องเป่าผมในลักษณะของดวงไฟ (INFARED LAMP) ให้ความร้อนที่อ่อนนุ่มกว่า
เหมาะสำหรับผมตัด

แสดงเครื่องเป่าผมในลักษณะของดวงไฟ

2. **แปรงกลม** แปรงกลมมีมากมายหลายชนิด ตามสภาพของเส้นผม โดยสรุปทั่วไป จะพบเส้นผมอยู่ 4 ประเภทด้วยกัน คือ

- ก. ผมเส้นใหญ่มีเชื้อ (มีสปริงตามธรรมชาติ)
- ข. ผมเส้นใหญ่ไม่มีเชื้อ
- ค. ผมเส้นเล็กมีเชื้อ
- ง. ผมเส้นเล็กไม่มีเชื้อ

ลักษณะแปรง

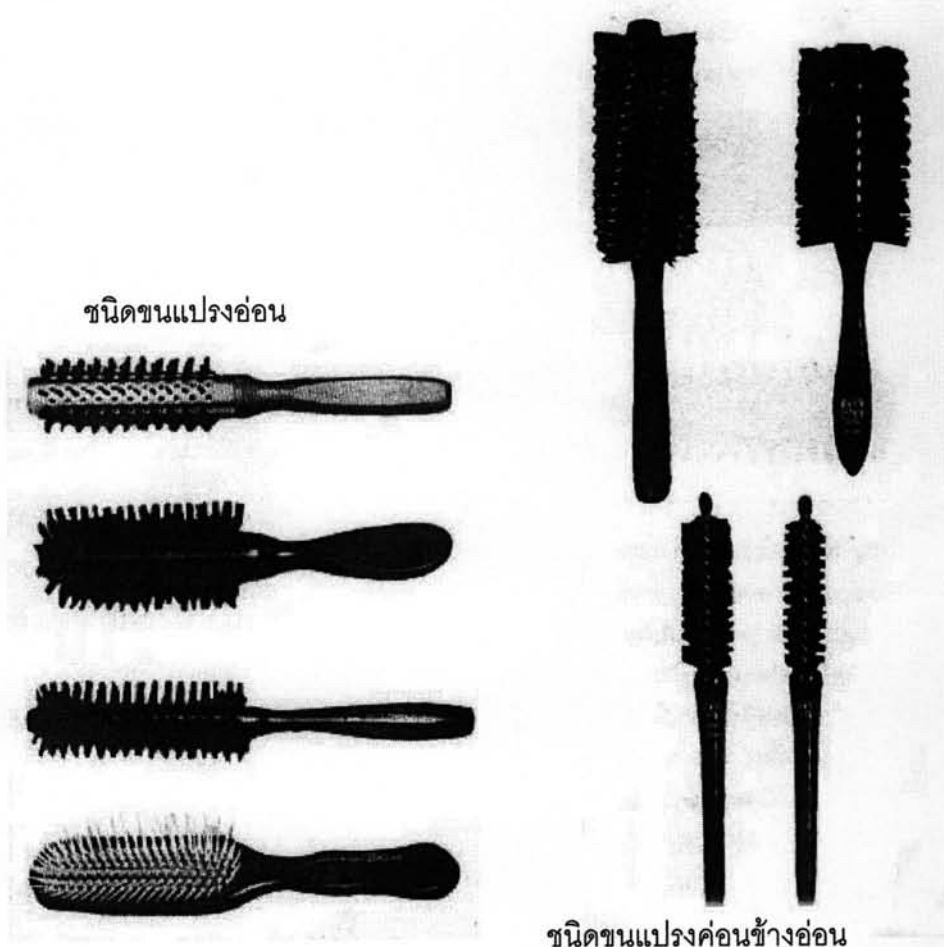
แปรงกลมชนิดขนแปรงอ่อนนุ่ม วิธีดู และเลือกซื้อทำได้ง่าย โดยกำแปรงที่สงสัยไว้ในมือ จะรู้สึกว่ ขนแปรงอ่อนนุ่มมาก และยุบลงตามแรงกำ ขนแปรงมักจะทำจากขนหมูป่า เหมาะสำหรับผมประเภทเส้นเล็กไม่มีเชื้อ หรือผมที่ถูกทำลายมาก ๆ

แปรงกลมชนิดขนแปรงค่อนข้างอ่อน เมื่อกำจะรู้สึกว่ไม่อ่อนเหมือนแปรงชนิดแรก มักทำจากขนหมูป่า แซมด้วยพลาสติกอ่อน เหมาะกับผมชนิดเส้นเล็กที่มีเชื้อ ผมเส้นใหญ่ที่ถูกทำลายมาก ๆ ก็สามารถใช้ได้เหมือนกัน

แปรงกลมชนิดขนแปรงค่อนข้างแข็ง มักทำจากพลาสติก แซมด้วยขนหมูป่า หรือพลาสติกที่เลียนแบบขนหมูป่า แซมด้วยพลาสติกแข็ง เหมาะกับผมเส้นใหญ่มีเชื้อ

แปรงกลมชนิดขนแปรงแข็ง ทำจากขนพลาสติกแข็ง หรือโลหะ เหมาะกับผม ประเภทเส้นใหญ่ไม่มีเชื้อเลย

อย่างไรก็แล้วแต่ นี่ไม่ใช่กฎ เพราะฉะนั้น หากลองทำงานแล้วพบว่า แปรงไม่กินผมก็ควร เปลี่ยนแปรงที่กินผมมากกว่า ข้อแนะนำก็คือ อย่าใช้แปรงที่มีขนแปรงแข็งเกินไปกับผมที่ถูก ทำลายมาก ๆ หรือผมที่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์

แสดงลักษณะชนิดขนแปรงอ่อนและชนิดขนแปรงค่อนข้างอ่อน

3. แปรงสำหรับแปรงผม เมื่อได้ผมเสร็จก็ต้องแปรงผมจัดทรงให้ผมเข้ารูป แปรง สำหรับแปรงผม มีอยู่หลายประเภทด้วยกัน และสำหรับใช้งานต่างกัน ดังนี้คือ

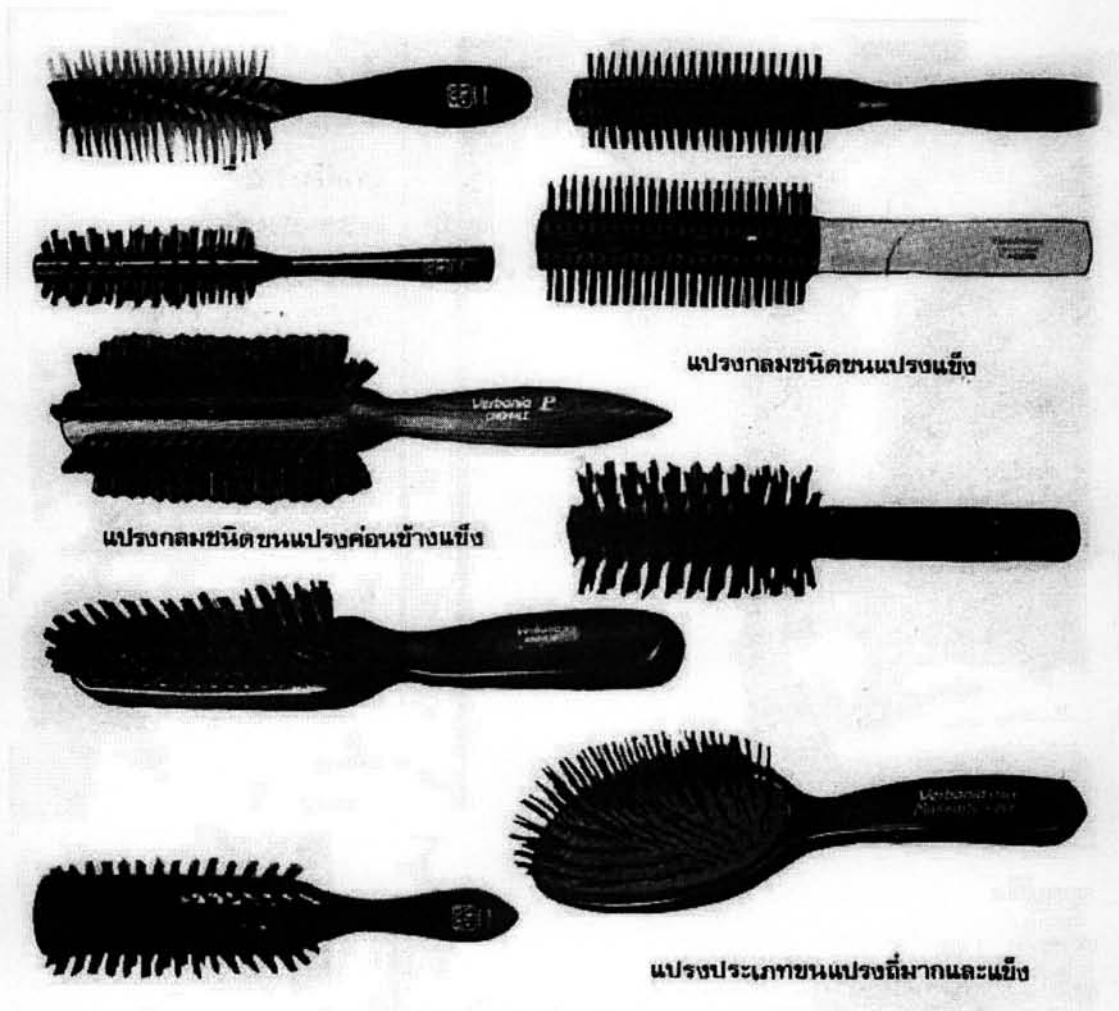
ก. แปรงประเภทขนแปรงถี่มากและแข็ง เช่น แปรงเซ็ท ยิ่งขนแปรงมากก็ยิ่งยัดให้เป็น เส้นตรงมากขึ้น หากผมที่ไม่มีเข็้อยู่แล้ว หากแปรงด้วยแปรงประเภทนี้ ผมจะยัดหมดไรผมจะไม่มี เป็นผิวเรียบ

ข. แปรงประเภทขนแปรงถี่น้อยลง และขนแปรงอ่อนกว่า เช่น แปรงของ VIDAL หรือ DEN-MAN เมื่อแปรงผมแล้ว ผมก็ถูกดึงให้ยัดได้มากที่สุดทีเดียว หากผมไม่มีเข็้อยู่แล้วจะยัดได้ จะใช้ แปรงได้ดีกับผมประเภทขี้มด หรือ ผมประเภทตะเข็บดำ ไรผมที่ได้จะถี่มาก

ค. แปรงประเภทขนแปรงห่าง เช่น แปรงกระดุก เมื่อแปรงแล้วจะไม่ยัด ผมมาก แต่หากผมไม่มีเชื้อเลย ก็ไม่ควรใช้ ไรผมจะพริ้วและเป็นซี่ห่าง มองดูเป็นธรรมชาติมาก

ง. แปรงประเภทขนแปรงน้อยและถี่มาก เช่น หัวซ่อม ใช้ตะกุกผมเวลาไม่ต้องการให้ผมยัดจนเกินไป

จ. เมื่อเวลาผมไม่มีเชื้อมากๆ และต้องการได้ไรผมที่พริ้วมากๆ แทนที่จะใช้แปรง สามารถใช้มือแปรงผม โดยกางนิ้วออกมา และสางผมเหมือนใช้แปรง ผมที่ได้จะพริ้วมาก ดูเป็นธรรมชาติ

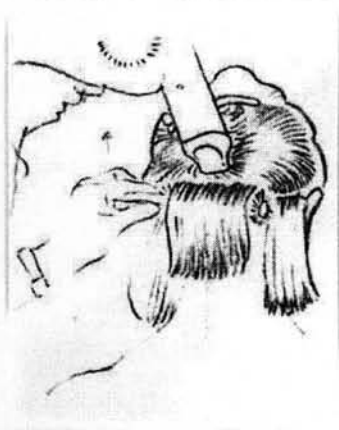
แสดงลักษณะแปรงสำหรับแปรงผม

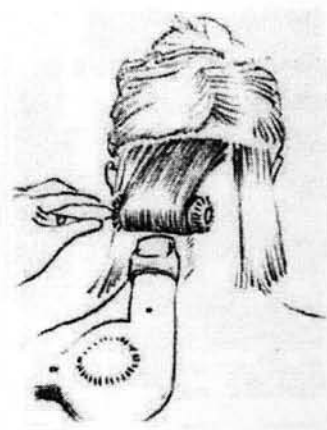
หลักพื้นฐานของการไคร้ม

1. คำนึงถึงหลักการม้วนเสมอ
2. ยกโคนผมขึ้นทุกซอ ตั้งแต่แนวกรอบศีรษะจะได้รูป ไม่แบนจนเกินไป แนวกรอบจะได้รับน้ำหนักของผมชอบนได้
3. เริ่มไคร้จากแนวกรอบก่อนทุกครั้ง
4. เลือกใช้แปรงให้เหมาะสมกับสภาพเส้นผม
5. หากต้องการไคร้ผมหยิกใช้แปรงที่ฟันผมได้มากกว่า 1 รอบ และหากต้องการไคร้ผมเป็นโรสสวยใช้แปรงกลมที่ฟันผมได้อย่างมาก 1 รอบเท่านั้น
6. ก่อนปล่อยผมออกจากแปรงควรรอให้ผมเย็นในแปรงสักครู่ก่อน
7. การปล่อยผมออกจากแปรง มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ
  - ก. การปล่อยผมเป็นหลอดในกรณีที่ต้องการผมมีสปริงแน่น หรือหยิก
  - ข. การปล่อยโดยบิดผมไปในทิศทางที่ต้องการ เมื่อต้องการผมสวย
8. เมื่อม้วนผมไว้ในแปรงแล้ว เวลาเป่าให้เป่าทั้งด้านนอกแปรงและด้านในแปรงทุกครั้ง การเป่าด้านนอกผมจะโค้งตามรูปร่างของแปรง การเป่าด้านในคือการเป่าปลาย ปลายผมจะเกาะกันเป็นรูปทรงที่คงทนและนานกว่า
9. อย่าปล่อยผมโดยกระซอกโดยแรง และไม่ควรรออย่างแข็งบิดผมไปในทิศทางที่ต้องการขณะที่ใช้ไดร์ไล่ตามไปด้วย
10. การเป่าให้ผมแห้งครั้งหนึ่งก่อน แล้วจึงจัดเป็นรูปทรง ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเสียก่อน เพราะผมบางชนิดไม่เหมาะที่จะทำเช่นนั้น เช่น ผมประเภทไม่มีเขี้ยวเส้นใหญ่
11. ในกรณีไคร้ให้ผมทำยทอยชนกัน หากไม่ต้องการให้เกิดแอ่ง ควรไคร้ผมแถวตรงกลางคว่ำลงตลอด
12. การบิดผมโดยการวางแปรงตะแคงตลอด จะทำให้ผมเกิดเป็นแอ่ง วิธีแก้คือ ยกโคนผมขึ้น โดยเอียงแปรงเล็กน้อย แล้วบิดผมไปด้านหลัง
13. แม้ตีนผมจะสั้นมาก ก็ไม่ควรปล่อยให้ชี้ พยายามใช้แปรงกลมอันเล็กที่สุด หรือใช้หวีช่วยจนกว่าจะดีขึ้น
14. ในบางครั้ง ผมที่จะไคร้เป็นผมที่ไม่มีเขี้ยวเลย และเส้นเล็กมาก การปล่อยผมออกเป็นหลอด ก็ยังไม่พอ ควรใช้ตัวหนีบ หนีบแต่ละหลอดไว้ก่อน ทิ้งผมที่หนีบตัวหนีบทิ้งศีรษะนี้จนกว่าจะเย็น จึงแปรงด้วยแปรงกระดูกหรือมือ
15. อย่าย่ำผมช่อเดียวกันหลายครั้งเกินไป
16. ควรวางแปรงตามลักษณะของเส้นกรอบทุกครั้ง
17. ระวังอย่าให้ปลายผมหักและต้องให้ปลายผมอยู่กลางแปรงทุกซอ

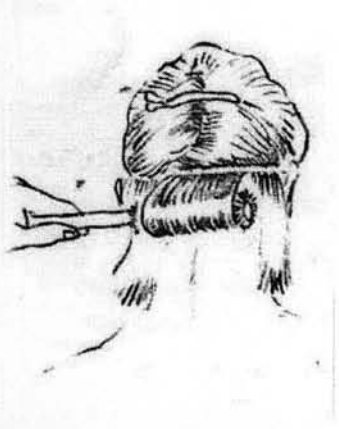
วิธีไถร์ผมจุ่มลง

1. เริ่มต้นจากช่อกรอบโดยยกโคนขึ้น

3. ม้วนปลายผม และเป่าที่ปลาย

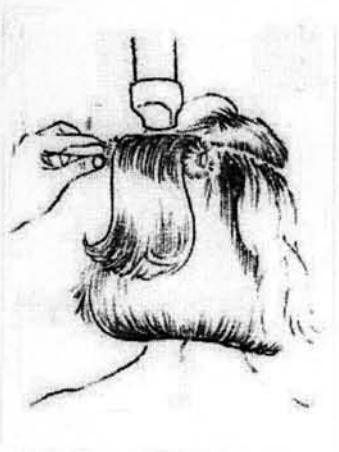
4. ทิ้งให้ผมเย็นในแปรงสักครู่

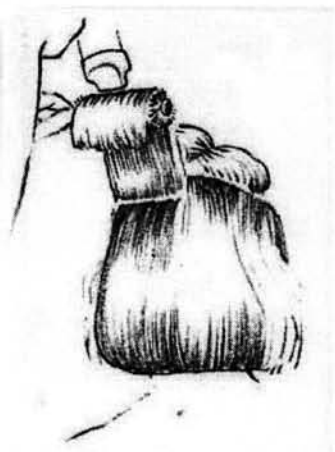
5. แล้วปล่อยผมออกจากแปรงวางแปรงในลักษณะเดียวกับกับกรอบ

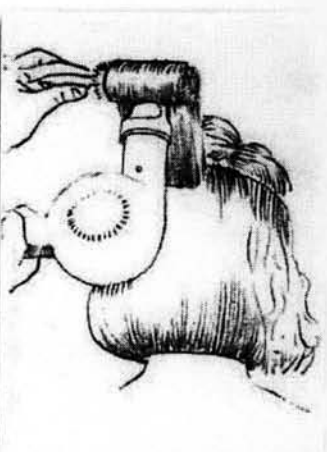
6. เมื่อช่อกรอบถูกไถร์หมดแล้ว

7. ช่อต่อไปให้ไถร์ในลักษณะเดียวกัน

8. ลากให้สุดปลาย

9. เป่าที่ปลาย เป่าทีละช่อดังนี้ตลอดจากด้านหลังถึงด้านข้าง

10. ทิ้งให้เย็น แล้วเวลาจะปล่อยผมออกจากแปรง ให้นุ่มแปรงด้วย ผมที่เย็นตัวจะรุ่มลงตามลักษณะกลมของแปรง

11. เมื่อไดร์เสร็จแล้ว ทั้งด้านหลังและด้านข้าง

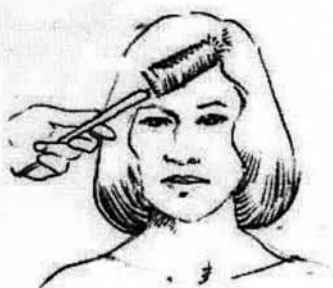
12. ผมหน้าม้าที่แบ่งเป็นสามเหลี่ยมไว้ ให้เริ่มไดร์โดยยกแปรงไปด้านหน้า

13. เป่าที่ละซอ ดั่งนี้จนหมดทั้งด้านหน้า โคนจะถูกยกขึ้น

14,15 ย้ายปลายผม ทิ้งให้เย็น ปล่อยผมออกในทิศทางที่ต้องการ

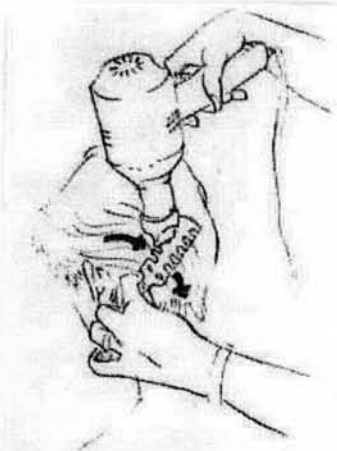

16,17 ปิดผมอีกครั้ง เพื่อให้ผมสลวย

18. เมื่อไดร์เสร็จแล้วทั้งศีรษะ หวีแต่งให้เข้ารูป

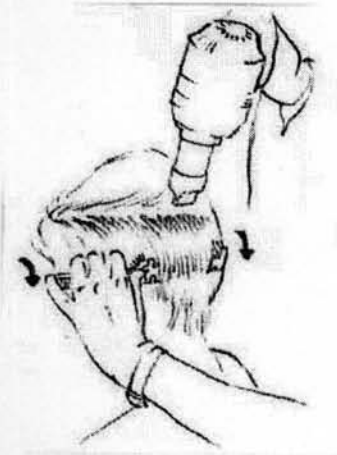
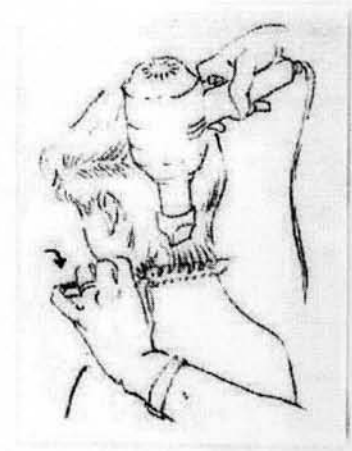
วิธีไดร์ผมมีตะเข็บ

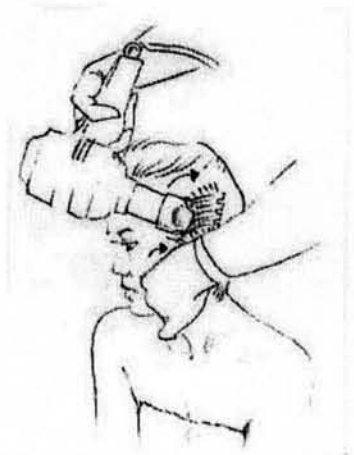
1. ใช้แปรงกระดูกแปรงผมให้เป็นรูปทรงที่ต้องการ

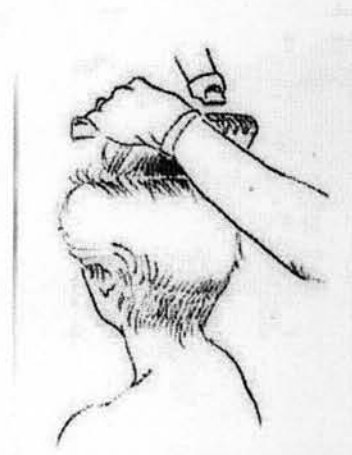
2,3 เมื่อแปรงถึงเส้นกรอบ ให้พลิกมือ แปรงจะทำให้เส้นผมโค้งงุ้มลง

4. ซอต่อไปได้ในลักษณะเดียวกัน

5. ผมข้างหูให้ซ้อนผมจากด้านใต้แล้วปิดไปด้านหลัง การไดร์ในลักษณะผมจะไม่เป็นแอ่ง

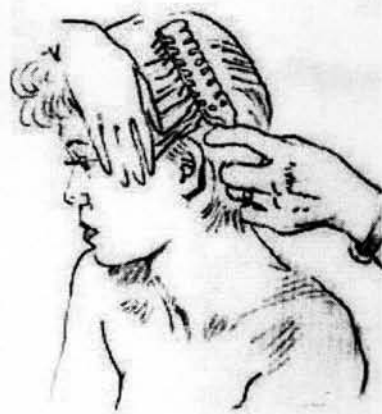
6. ผมชอบน พยายามยกโคนให้มาก บังคับมืองุ้มลง

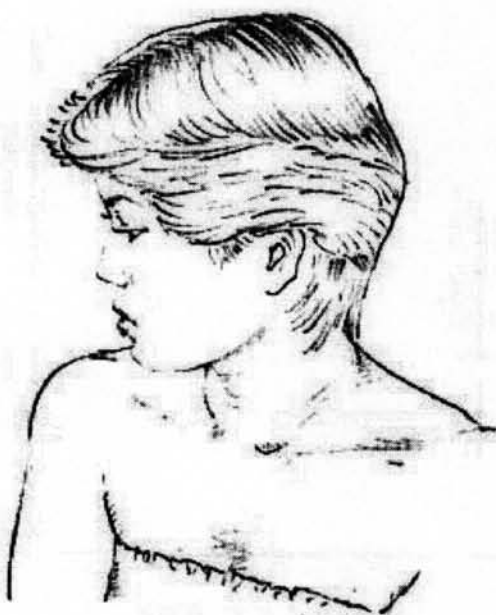
7. ผมนด้านหน้า ให้โยกมา
ด้านหน้ามากๆ และทิ้งให้ผม
เย็นสักครู่

8. จากนั้น ปิดไปด้านหลัง

9. เมื่อไดร์เสร็จ ใช้แปรงกระดุก
แปรงผม

การไต่ริมยาวบัดขึ้น

1. เริ่มจากแนวรอบก่อน ดึง
ผมจนสุดปลายอย่าให้ปลาย
หัก ม้วนผมเข้าไปในแปรงเป่า
ให้แห้งและร้อน

2. ม้วนจนสุดโคน เป่าอย่าปลาย
และเป่าโคน

3. ปิดออก เมื่อผมเย็นแล้ว

4. ดึงผมช่อต่อไป และ ไต่
เช่นเดียวกัน

5. ช่อต่อไปทำลักษณะเดียวกัน

6 และ 7 ไต่จนกระทั่งเสร็จ
ครึ่งขวา สังเกตว่าเป่าผมทั้ง
ด้านนอกและด้านใน

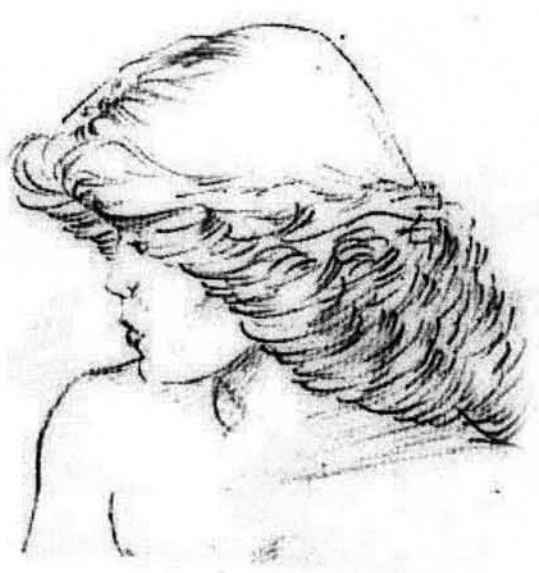

8. ปล่อยผมออก

9. เริ่มจากอีกข้างมาหา
ด้านหลัง

		
<p>10. เป่าผมทั้งด้านนอกและด้านใน</p>	<p>11. ทิ้งให้เย็นสักครู่</p>	<p>12. ปล่อยออก</p>
		
<p>13,14. ช่อตอๆ ไปด้วยไปตักลงมาเป่าที่ ละช่อจนเสร็จ</p>		<p>15. ตักผมระหว่างแฉกรวมไว้ใน แปรง โยกมาด้านตรงข้าม แล้ว บิดไปในทิศทางที่ต้องการ</p>

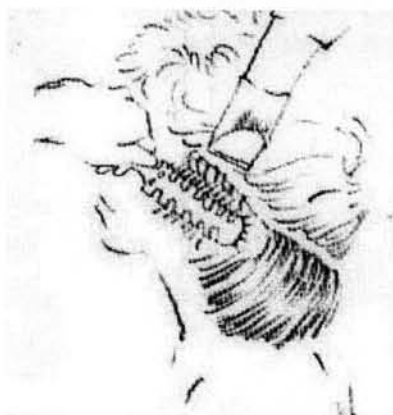

เมื่อเสร็จแล้ว

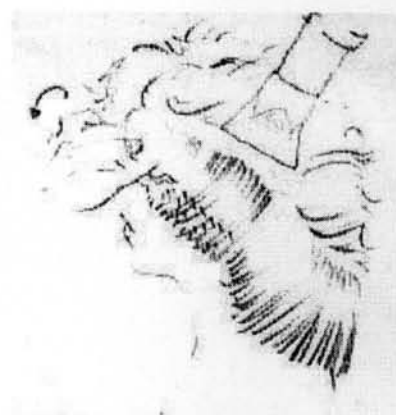
วิธีไถร์ผมปิดมาด้านหน้า

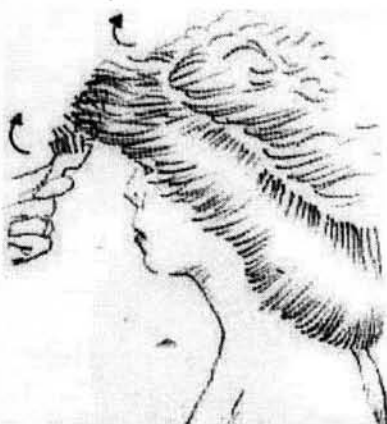
1. ใช้แปรงกระดูกในการไถร์ผม เริ่มจากช่อรอบด้านหลัง

2. ค่อยๆ จุ่มลงมาจากด้านหลังมาหาด้านหน้า

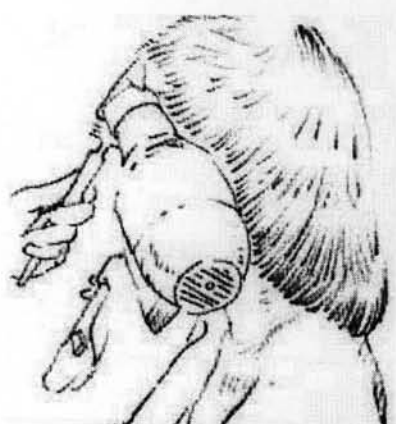
3. พลิกมือ เพื่อให้ผมจุ่มลง

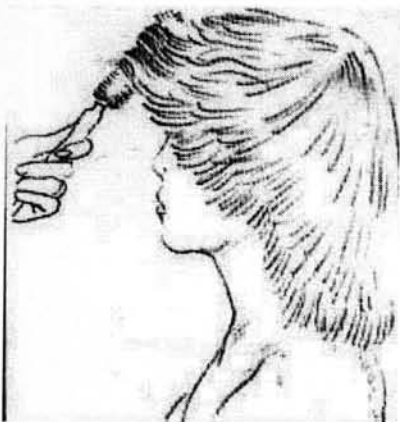
4. ด้านหน้าปิดไปตามขั้ว

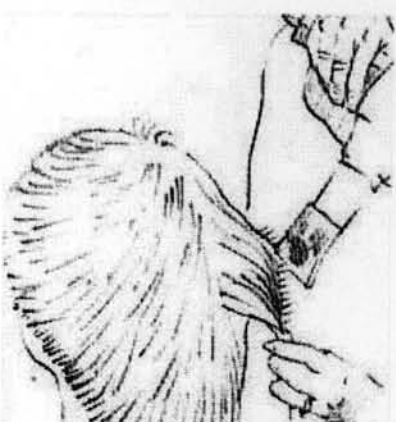
5. ไถร์ทีละช่อ ในลักษณะเดียวกัน

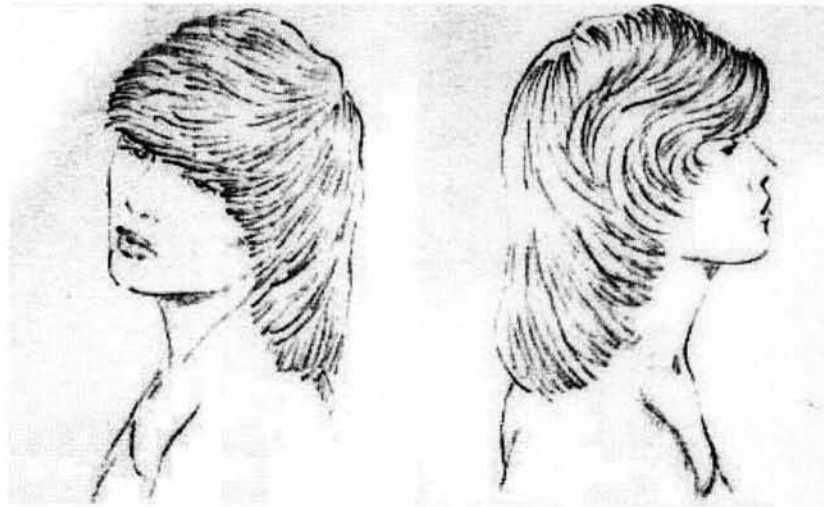
6. ใช้แปรงกลมแต่งช่อข้างหน้า เพื่อให้ปิดมากยิ่งขึ้น

7,8 ปิดผมไปในทิศทางที่ต้องการ หลังจากทิ้งให้เย็นแล้ว

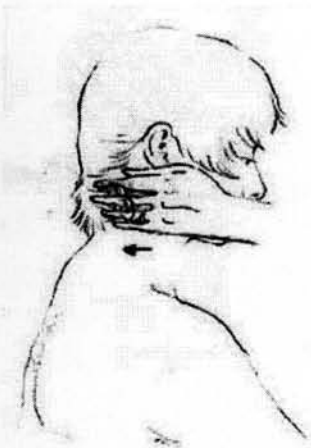

9. อีกด้านไถร์ลักษณะเดียวกัน

10,11 เมื่อเสร็จแล้ว

การไดร์ผมด้วยมือ และแต่งปลายตัวเหล็กร้อน

1. กางนิ้วออกสอดนิ้วเข้าให้แนบ
ศีรษะที่สุด

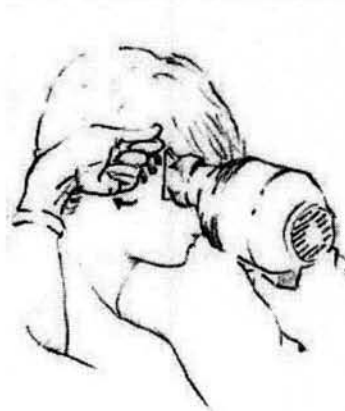
2. หนีบผมไว้ ดึงเข้าหาตัว อย่า
ปล่อยผม

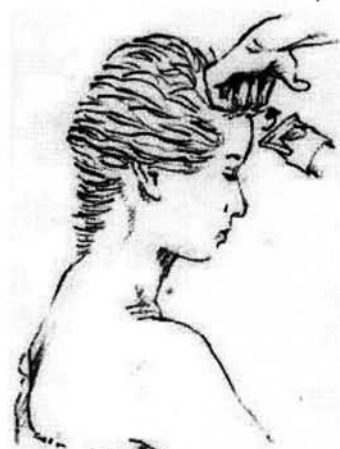
3. โดยไม่ปล่อยผม พลิกมือนั่ง
ภาพ ใช้ไดร์เป่า เวลาปล่อยผม
อย่าใช้ไดร์ไล่ตาม โดยไม่ต้อง
ดึง

4. ทำลักษณะเดียวกันนี้ ทีละซอ

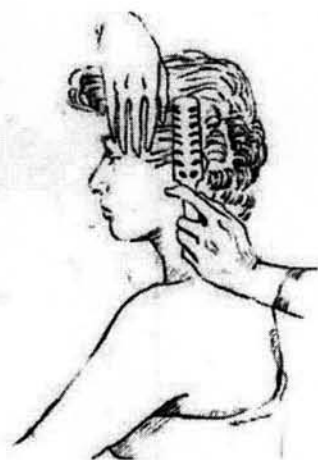

5,6 พยายามโยกโคนผมมาก ๆ เพื่อช่วยรูปศีรษะ

7-8 ด้านหน้า ปิดไปด้านหลังให้โยกซอผมด้านตรงข้าม ย้ำปลายให้แน่น และปล่อยปิดออก

9. เมื่อเสร็จแล้วทั้ง 2 ข้าง จะได้ผมที่นุ่มสลวย หากย้ำปลายด้วย เหล็กร้อนจะได้ผลอีกอย่าง

10. เมื่อย้ำปลายผมทั้งศีรษะแล้ว แปรงโดยใช้แปรงกระดูก

11. ผมที่ได้จะแน่นกว่า

การตัด

การตัดผมคือการทำให้ผมหยิกได้รูปตามต้องการ เพื่อให้ทรงผมอยู่ทนยิ่งขึ้น ในวงการเสริมสวย การตัดผมเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะนอกจากผู้หญิงจะประหยัดเวลาดูแลทรงผมให้กับตนเองอย่างมากแล้ว ยังทำให้ทรงผมอยู่ตัวมากยิ่งขึ้น การตัดผมอย่างอ่อน ๆ ยังทำให้คุณสาว ๆ สมัยใหม่ดูสวยน่ารักอีกแบบหนึ่งด้วย

การตัดผมเป็นงานที่ละเอียดและสำคัญทุกขั้นตอน เพื่อให้การตัดผมได้ผลลัพธ์ ตามความประสงค์ ช่างผมทุกคนควรระลึกถึง

4.3.6.1 การศึกษาลักษณะของเส้นผม เพื่อการเลือกใช้แกนตัด แชมพู และน้ำยาตัดผมจะหยิกเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับการศึกษาลักษณะของเส้นผมก่อน ช่างที่ฉลาดต้องรู้จักสังเกต

ก. *สภาพผิวหนัง* ผิวหนังที่ถลอกหรือเป็นแผลเมื่อโดนน้ำยาตัดจะเกิดอาการเจ็บ แสบ ร้อน หากหลีกเลี่ยงการตัดได้จะดี จนกว่าผิวหนังจะเป็นปกติ

ข. *ความโปร่งของเส้นผม* ความโปร่งของเส้นผมมีอิทธิพลต่อการตัดที่สุด ผมจะหยิกเร็วมากหากผมโปร่งมาก เพราะน้ำยาซึมเข้าในเส้นผมอย่างรวดเร็ว สาเหตุของผมโปร่งมาจากสุขภาพของผู้เป็นเจ้าของเส้นผม สภาพดิน ฟ้า อากาศ แสงแดด และสายลม ความชื้นของอากาศ ธรรมชาติของผมที่แข็งแรงเกินไป การตัด การกัดสีผม เป็นต้น การตรวจสภาพโปร่งของเส้นผม ทำได้โดยการตรวจผมที่ใดที่หนึ่งในผมสามบริเวณ คือ ซอหน้า ซอจอน และกลางกระหม่อม จับซอหนึ่งขึ้นมา ดึงปลายให้ตึงแล้วใช้อีกมือรูดผมจากปลายเข้าไปหาโคน หากรูดมือเข้าได้ยากหรือผมพันกันยุ่ง แสดงว่าผมโปร่ง ยิ่งผมยุ่งมากแสดงว่าผมโปร่งมาก นอกจากวิธีตรวจแบบนี้แล้วยังมีวิธีอื่นอีก คุณจะรู้ว่า ผมโปร่งก็ต่อเมื่อ

- ตัดผมแห้งสักซ่อ จะตัดได้ง่าย
- กอบผมไว้ในมือ หากรู้สึกว่ามันนุ่มและไม่มีสปริง
- ทำให้ผมเปียก แม้จะใช้กระบอกฉีดน้ำห่าง ๆ ผมก็จะเปียกได้ง่าย
- เมื่อทำให้ผมแห้ง จะแห้งช้ากว่าผมธรรมชาติ

ค. *ความหนาบางของเส้นผม* ผมหนามากจะดูดซึมน้ำยาตัดโดยใช้เวลานานกว่าผมบาง หากผมหนาแต่โปร่ง ก็สามารถดูดซึมน้ำยาตัดได้เร็วกว่า หรืออาจจะพอ ๆ กับผมบาง ๆ

ง. *ความยืดหยุ่นของเส้นผม* ผมที่มีความยืดหยุ่น หรือที่เราเรียกกันว่า สปริงมากก็จะหยิกได้ดีกว่า ทนกว่าผมที่ไม่มีสปริง วิธีตรวจผมว่ามีสปริง หรือไม่ด้วยการจับผมขึ้นมาเส้นหนึ่ง แล้วลองดึงดู หากผมหดกลับไปเมื่อปล่อยแสดงว่ามีสปริงดี แต่หากว่าขาดเสียก่อนก็แสดงว่าโปร่ง และขาดสปริงเกินไป ผมประเภทนี้เรียกว่า "ผมไม่มีเชื้อ" ผมไม่มีเชื้อนี้หยิกไม่สวย เวลาตัดจึงต้องเลือกน้ำยาตัดเฉพาะ ความยืดหยุ่นของผมนี้ขึ้นอยู่กับความชื้น อุณหภูมิ แชมพูที่ใช้สเปร์ย์ และสายลม แสงแดด ผมที่โปร่งมากจะเสียความยืดหยุ่น ไวกว่าผมที่โปร่งน้อย

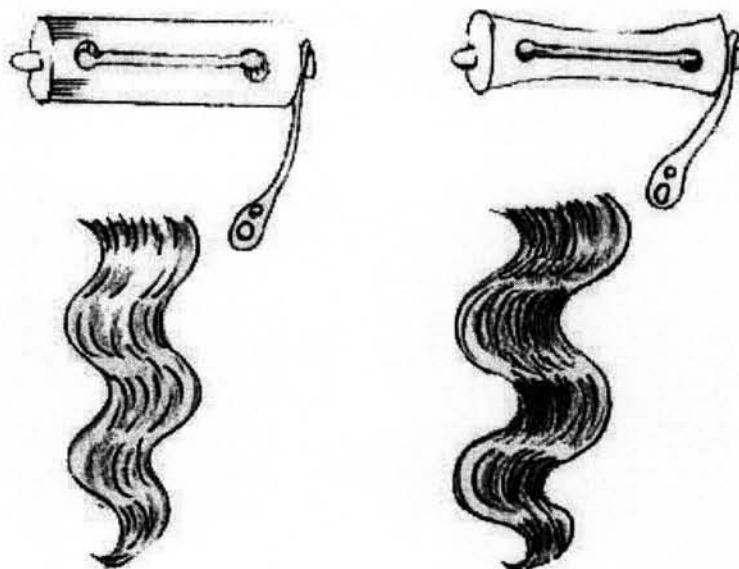
จ. ผมมากหรือผมน้อย ข้อนี้ไม่ได้เกี่ยวกับการเลือกใช้น้ำยาตัด แต่เกี่ยวกับการเลือกใช้แกน หากผมน้อยต้องการหยิกสลวย ก็อาจต้องดักซ่อมผมให้หนาหน่อย หรือในกรณีต่างกันข้าม หากต้องการผมที่หยิกมากหน่อยก็ต้องดักซ่อมผมให้บางลง

ฉ. ความยาวของเส้นผม ความยาวของเส้นผมมักทำให้ความหยิกเปลี่ยนไป แม้จะใช้แกนขนาดเดียวกันผมยาวก็หยิกน้อย ผมสั้นก็หยิกมากกว่า ดังนั้นควรประมาณความหยิกเสียก่อนว่าต้องการขนาดไหน แล้วจึงเลือกใช้แกนตัดให้เหมาะสมกับความยาวของเส้นผม

การตัด ก่อนชอยควรต้องเผื่อความหยิกไว้ด้วย เช่นว่าผมยาว 6 นิ้วต้องการผมหยิกสลวย และต้องการชอยให้เหลือแค่ 3 นิ้ว ก็ต้องเผื่อให้ผมหยิกไว้กว่าที่ต้องการเล็กน้อย แล้วเวลาชอยออกจะเหลือผมที่มีความหยิกตามต้องการ

การเลือกแกนตัด

แกนตัดที่ใช้ต้องขึ้นอยู่กับความหยิกที่ต้องการ เลือกใช้ขนาดและชนิดของแกนตัดตามความเหมาะสมของงาน แกนตัดสมัยใหม่ได้เปลี่ยนแปลงรูปร่างไปมาก เพื่อให้เหมาะกับงานที่ใช้ (ดูภาพประกอบ ภาพที่ 67) แกนธรรมดาเท่าที่ใช้กันทุกวันมีลักษณะแตกต่างกัน คือ แกนตรงกับแกนคอด และผลลัพธ์ที่เกิดจากแกนต่างชนิดกันก็ให้ผลต่างกัน

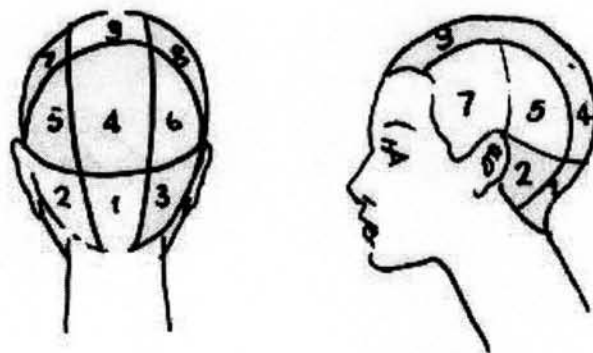

แสดงลักษณะของแกนตัด แบบแกนตรงและแกนคอด

การแบ่งซ่อมผมและการดักซ่อมผมแต่ละช่อ

สมัยก่อนเรามักแบ่งซ่อมผมออกเป็น 9 ช่อ ที่เรียกกันว่า การแบ่งแบบประเพณีนิยม แล้วมันคว่ำลงตลอด แต่ปัจจุบันผมได้เปลี่ยนแปลงไปมาก การแบ่งซ่อมผมก็ควรกระทำตามทรงที่ต้องการด้วย เพื่อให้ได้ผลตามที่คาดหวังไว้

การตักผมม้วนแต่ละช่อต้องคำนึงถึงขนาดของความหยิกที่ต้องการ ขนาดของแกน และช่อผมที่ตักย่อมมีความสัมพันธ์กัน เช่น ช่อผมบางกับแกนขนาดเล็กผมจะหยิกช่อผมหนาแต่แกนเล็กผมจะหยิกน้อยลง เป็นต้น

แสดงการแบ่งผม 9 ช่อ แบบประเพณีนิยม

การม้วนแกนตัด

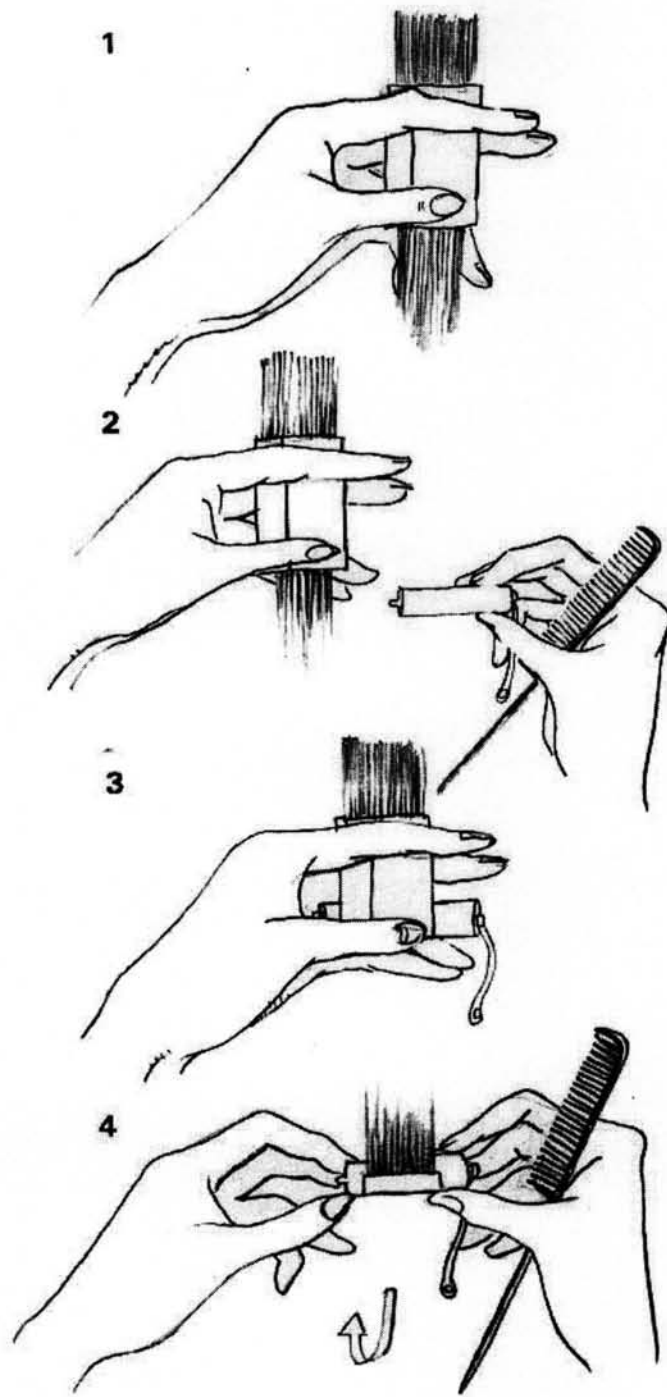
ควรเป็นไปอย่างเรียบร้อย โดยเริ่มตัดผมผมจากท้ายทอยก่อนเสมอ เพราะผมช่อท้ายทอยเป็นช่อที่อยู่ในโซนเย็นที่สุดของศีรษะ ส่วนช่อที่อยู่กลางกะหม่อมจะหยิกเร็วที่สุด เนื่องจากอยู่ในโซนร้อนของศีรษะเมื่อน้ำยาดัดถูกความร้อนจากกะหม่อมจะยิ่งทำงานไวขึ้น ในขณะที่ท้ายทอยเย็นเกินไป หากเริ่มตัดช้า ๆ จากด้านหน้าลงมาทำให้ผมด้านหน้าโดยเฉพาะตรงกลางศีรษะหยิกก่อนได้

การใช้กระดาษช่วยในการม้วน

กระดาษที่ใช้เพื่อให้การม้วนง่ายขึ้น และได้เส้นผมเรียบในขณะเดียวกันกระดาษยังช่วยให้น้ำยาดัดไม่ไหลออกจากเส้นผมเร็วเกินไป ทำให้ปลายผมซึ่งหยิกช้ากว่าเปียกน้ำยาดัดตลอดเวลา เปิดโอกาสให้หยิกได้พร้อมกัน (โคนผมได้รับความร้อนจากศีรษะ แต่ปลายผมไม่ได้ ทำให้ปลายผมหยิกช้ากว่าโคน)

การใช้กระดาษช่วยม้วนปลายมืออยู่ 3 วิธี คือ

- ก.กระดาษพับครึ่ง
- ข.กระดาษแผ่นเดียว
- ค.กระดาษสองแผ่นประกบกัน (ดูภาพประกอบ ภาพที่ 69)

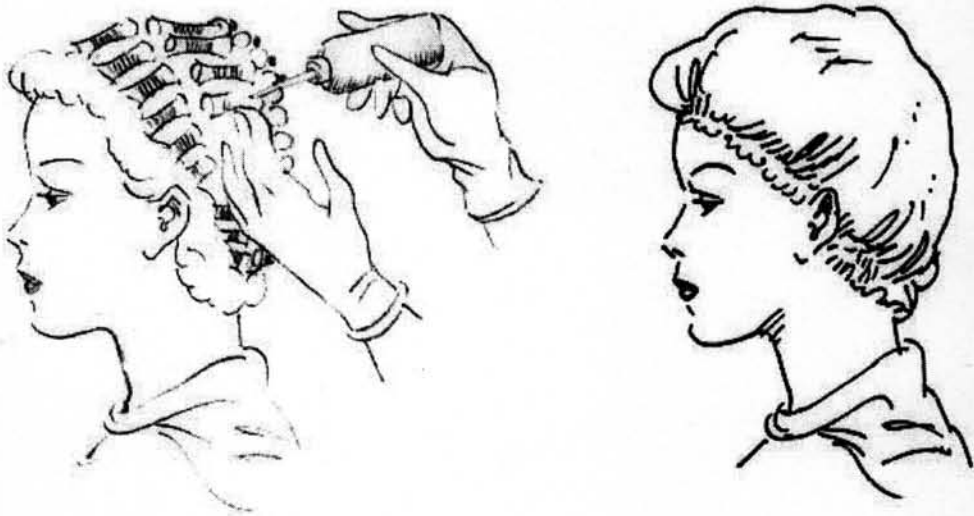

แสดงวิธีการม้วนแกนดัด

การอาบน้ำยาตัดให้ทั่วเส้นผม

เมื่อเริ่มต้นคำนวณสมมุติว่าผมยาว 1 จากแบบผมประเพณีนิยม ควรใส่น้ำยาตัดทั้งข้อที่ 1 และผมที่ละแกน ไม่ควรใส่น้ำยาตัดที่ละแกนแล้วผม เพราะการใส่ที่ละแกนมือเราจะไม่สม่ำเสมอ แกนไหนได้น้ำยาตัดมากก็หยิกมาก แกนไหนได้น้ำยาน้อยก็หยิกน้อย เป็นสาเหตุให้ผมหยิกไม่ทั่วถึงได้ เมื่อตัดจนครบ 9 ข้อแล้วก็ทำการชโลมน้ำยาตัดบนเส้นผมให้ครบทุกแกนอีกทีเพื่อเป็นการทำให้ผมทุกเส้นอมน้ำยาตัดจริงๆ ใช้ล้าลือคลุมรอบศีรษะไว้ก่อน กันน้ำยาตัดไหลลงหน้าลูกค้ำ เมื่อตัดจนเสร็จแล้วควรมีไม้หรือแท่งพลาสติกขัดยางแต่ละอันไว้ดังในภาพ เพื่อไม่ให้เส้นผมถูกยางรัดจนโคนหัก และเพื่อให้แกนอยู่ชิดโคนจริง ๆ

การคลุมหมวกพลาสติกไว้ก็เพื่อป้องกันการระเหยของน้ำยาตัด และเพื่อให้ความร้อนจากศีรษะทำปฏิกิริยากับน้ำยาตัดอย่างเต็มที่ ไม่ควรคลุมผมด้วยผ้าอย่างเดียว ผ้าจะดูดซึมน้ำยาตัดจากเส้นผมไปหมด ทำให้ผมไม่หยิกได้

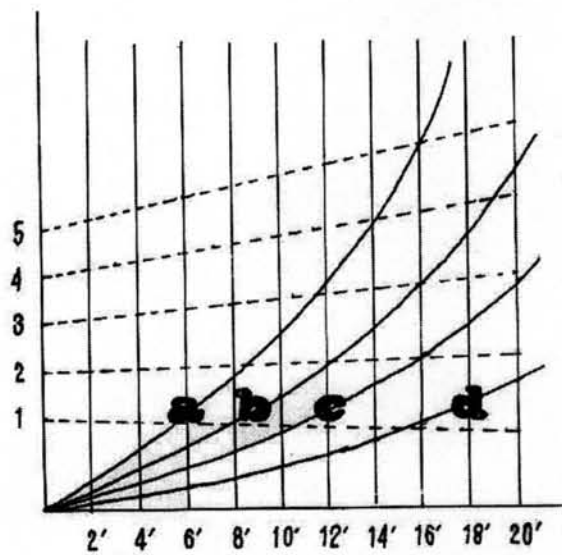

แสดงวิธีการใส่น้ำยาตัดผม

เวลาพัก

เวลาพัก หมายถึง เวลาที่น้ำยาตัดใช้ในการทำให้ผมหยิก มีผู้รู้กล่าวไว้ว่า น้ำยาตัดมีช่วงปฏิกิริยาการทำงานที่จำกัด แล้วแต่ชนิดของน้ำยาตัด อย่างเช่นว่า น้ำยาตัดจะเริ่มทำปฏิกิริยานับจาก 0 นาที ที่ถูกเส้นผมไปเรื่อยจนถึงอย่างมาก 40 นาที แล้วจะหยุดการทำงานระยะหนึ่ง จากนั้นจะกลับมาเป็น 0 ใหม่ นั่นคือผมจะไม่หยิกเลย แล้วค่อยๆ หยิกมากขึ้นๆ จนกระทั่งหยิกที่สุด จะคงหยิกที่สุดอยู่อย่างนั้น แล้วกลับถอยมาเป็นเส้นตรงเหมือนเดิม

แสดงกราฟเวลาพักขณะใส่น้ำยาตัด

จาก 2' - 20' คือช่วงเวลาพัก

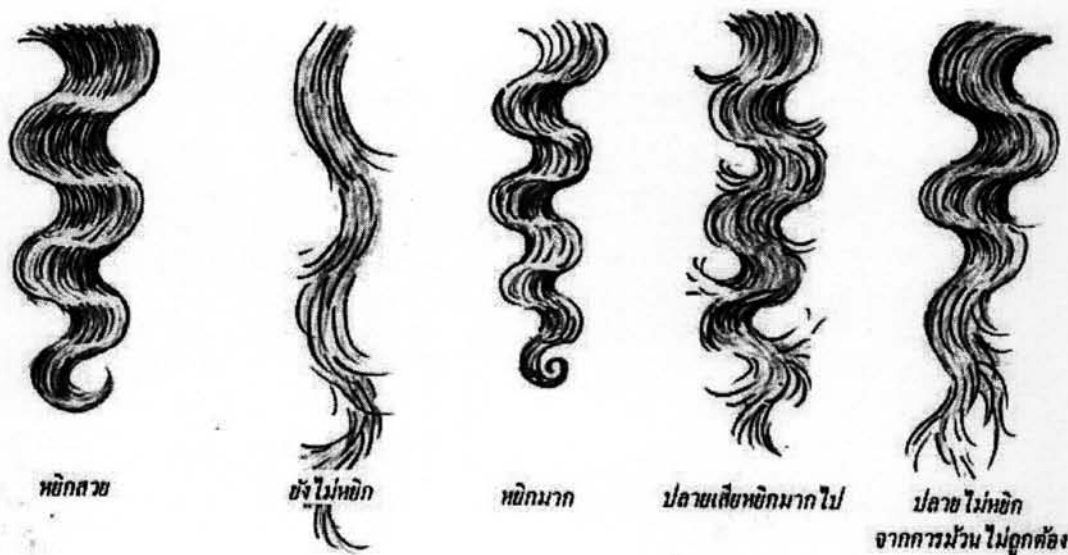
1	=	เริ่ม	A	=	น้ำยาตัดแรง
2	=	ช่วงหยิก	B	=	น้ำยาตัดธรรมดา
3	=	หยิกสวย	C	=	น้ำยาตัดอ่อน
4	=	หยิกมาก	D	=	น้ำยาตัดอ่อนมาก
5	=	ยึด			

การตรวจผม

เนื่องจากเหตุผลดังกล่าว เพื่อให้ผลลัพธ์เป็นบวก เมื่อมีวนเสร็จควรตรวจแกนแรกที่ม้วนทันทีแล้วทิ้งไว้ หมั่นตรวจผมทุก 5 นาที สำหรับผมหยิกง่าย และ 10 นาทีแรกสำหรับผมหยิกยาก หลังจาก 10 นาทีแล้วให้หมั่นตรวจผมทุก 5 นาทีเหมือนกัน ควรตรวจทำให้รู้ว่าควรเบรกหรือเร่งเวลาอย่างไร หากตรวจผมแล้วพบว่ายังไม่หยิกอาจเกิดสาเหตุดังนี้ คือ

- ก. การระเหยของน้ำยาตัด
- ข. ซิลิโคนผมน้อยเกินไปครั้งแรก
- ค. เลือกน้ำยาตัดไม่ถูกชนิดกับเส้นผม
- ง. ไม่ปฏิบัติตามใบแนบในกล่องของน้ำยาตัดแต่ละชนิด

หากเกิดเหตุดังนี้ขึ้น ให้ซิลิโคนเส้นผมให้อิ่มตัวไม่อีกครั้งแล้วทิ้งไว้อีกสักครู่ตรวจ หากไม่หยิกอีก ให้เร่งความร้อนด้วยเครื่องอบไอน้ำ หรือตะเกียงแสงอินฟราเรดสัก 5 นาที - 7 นาที แล้วโกรกบริเวณที่ควรตรวจผมให้ดูในภาพประกอบ การตรวจผมทำได้โดยการคลายผมออกจากแกนครึ่งหนึ่ง แล้วดันกลับผมจะเป็นรูปตัว S ดังในภาพ

แสดงการตรวจผม

การล้างน้ำยาตัด

เมื่อผมหยิกได้ที่แล้ว ให้ล้างทั้งแกนแล้วซับให้แห้งน้ำยาตัดอยู่ในสถานะเป็นต่าง มีส่วนประกอบของแอมโมเนียไฮดรอกไซด์โคเลต หรือที่เรียกว่า "ไฮโอ" สารประกอบนี้ได้มาจากการรวมกันระหว่างแอมโมเนียกับกรดไฮดรอกไซด์โคลิด น้ำยาตัดจะเปิดเปลือกเส้นผมเข้าไปด้านใน เปลี่ยนสภาพโครงสร้างของเส้นผมด้วยการตัดสะพานกำมะกัซึ่งเชื่อมธาตุต่างๆ ภายในเส้นผมไว้ด้วยกัน เส้นผมขาดรูปร่างก็จะยึดรูปร่างใหม่ คือรูปร่างของแกนตัด การทำให้น้ำยาตัดหยุดทำงาน จึงจำเป็นต้องล้างน้ำยาตัดออกจากเส้นผมก่อน

การโกรก

1. การโกรกครั้งแรก

โกรกทั้งแกน น้ำยาโกรกมีส่วนผสมของพีโรซายด์ ลาโนลิน และส่วนประกอบอย่างอื่นอีกมีสถานะเป็นกรด น้ำยาโกรกไม่สามารถเปิดเปลือกเส้นผมเข้าไปภายในของเส้นผมได้เอง แต่อาศัยที่น้ำยาตัดเปิดเปลือกเอาไว้แล้วไม่ปิด น้ำยาโกรกจึงเข้าไปด้านใน ทำหน้าที่ยึดรูปทรงใหม่นี้ไว้ ทำให้ผมอยู่ในสภาพหยิก โกรกครั้งแรกทิ้งไว้ 10 นาที วิธีโกรกใส่น้ำยาโกรกลงในภาชนะ แล้วใช้สำลีหรือฟองน้ำทำให้เกิดเป็นฟอง แล้วค่อยใส่บนศีรษะ วิธีนี้จะดีกว่าใส่โดยตรง ตรงที่การใส่โดยตรง น้ำยาโกรกจะไหลลงข้างล่างหมด

2. การโกรกครั้งที่สอง

แกะแกนออกโดยไม่ถึง เพราะเส้นผมยังไม่ถูกยึดเข้ากับรูปร่างใหม่สนิทดี จะคลายตัวได้ โกรกครั้งที่สองให้ทั่วถึง เพื่อให้แน่ใจว่าแม้แต่ปลายผมก็ยังถูกโกรก ทิ้งไว้ 5 นาที

3. ล้างน้ำยาโกรกและนวดครีม

ล้างน้ำยาโกรกจนแน่ใจว่าสะอาดแล้วจึงนวดครีม เพื่อให้เปลือกผมที่ถูกเปิดทิ้งไว้ปิดลง หลังจากนั้นปฏิบัติขั้นตอนของการชอย หรือเซ็ทต่อไป

ข้อควรระวังในการตัด

1. ทุกครั้งที่ตัดผมให้ปฏิบัติตามขั้นตอนทุกขั้นตอน
2. สอบประวัติการตัดผมของลูกค้าว่าเคยมีปัญหาใดหรือเปล่า
3. ป้องกันเสื้อผ้าลูกค้าด้วยผ้าคลุมหรือผ้าขนหนูคลุมไหล่
4. ให้ลูกค้าถอดแว่นตา สายสร้อยหรือตุ้มหู
5. สระผมด้วยแชมพูอย่างอ่อนก่อน 1 ครั้ง อย่าเกาศีรษะ หรือนวดแรง
6. ทาครีมทาผิวบริเวณเส้นขอบของศีรษะ และคอก่อนตัด
7. ป้องกันน้ำยาตัดหรือน้ำยาโกรกไหลลงใบหน้า ตา หรือคอลูกค้า ด้วยสำลีหรือผ้าขนหนู
8. ใส่ถุงมือในการทำงานป้องกันมือแตก เล็บกัด ลายมือหาย และอาการแพ้ต่างๆ
9. ภาชนะที่ใช้ใส่น้ำยาตัดและโกรก ต้องสะอาดและไม่ใช่โลหะ
10. อย่าหยอดน้ำยาตัดบนหนังศีรษะลูกค้า
11. เมื่อน้ำยาตัดเข้าตา ให้รีบล้างน้ำเย็นโดยเร็ว แล้วพาไปหาหมอ
12. อย่ากัดสี โกรกสี หรือทำสีในวันเดียวกับการตัด หากจำเป็นจริงๆให้ตัดก่อน
13. อย่าตัดผมให้ลูกค้าที่เคยแพ้ยาตัดมาแล้ว
14. อย่าให้ลูกค้านั่งใกล้แอร์จนเกินไป
15. อย่างปล่อยให้ลูกค้าคนเดียวในขณะที่ตัดผมทิ้งไว้
16. จดรายละเอียดและเวลาที่ใช้ของลูกค้าแต่ละคนไว้ เพื่อเป็นบันทึก

อันตรายที่มาจากการตัด

ความเสียหายของเส้นผมอันเกิดจากการที่ปล่อยน้ำยาตัดไว้นานจนเกินไป เส้นผมตัดเนื่องจากจำนวนน้ำยาตัดที่มากจนเกินไป ตามธรรมชาติแล้วน้ำยาตัดจะไม่ทำให้ผมร่วง นอกจากจำนวนจะมากจนทำให้ไปทำลายทางออกของเส้นผมจนหลุดร่วง

อาการคันของผิวหนังเกิดขึ้นเสมอเพราะส่วนผสมของน้ำยาตัดมีสารที่ทำให้คัน การแพ้ น้ำยาตัดไม่ปรากฏบ่อยนักกับน้ำยาตัดประเภทร้อน แต่จะพบมากในน้ำยาตัดประเภทเย็น อาการ

ที่ปรากฏ คือ อาการคันและเป็นผื่นแดงตามบริเวณเส้นขอบของศีรษะอาการจะเริ่มแสดงขึ้นหลังจากถูกน้ำยาดัดไม้กี่ชั่วโมงหรือเกือบทันที แต่อาการที่แท้จริงมักเกิดกับมือของช่างตัดเอง เช่น การที่เล็บสึกกร่อนไป อุ้งมือแดง คันตามมือ และผิวหนังแตกเป็นต้น

การขอยืม

งานหลักและถือได้ว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุด ของอาชีพเสริมสวย ได้แก่ การขอยืม ช่างที่ประสบความสำเร็จ เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ก็เพราะกิตติศัพท์ของการขอยืมที่ดี การเรียนรู้การขอยืมไม่ใช่ของง่าย แต่ก็ไม่ถึงกับเรียกว่ายากเลยทีเดียว ขอเพียงมีความตั้งใจจริงที่จะรู้ทุกสิ่งและเรียนทุกอย่าง

คุณสามารถสร้าง หรือเปลี่ยนแปลงลูกค้าของคุณ จากเด็กผู้หญิงให้กลายเป็นผู้ชายหรือกลายเป็นหญิงสาวหรือคนมีอายุ จากผู้หญิงไม่สวยให้แลดู หวาน สดใส และน่ารัก ก็ด้วยอาศัยการขอยืม งานขอยืมจึงถือได้ว่าเป็นงานช่างเสริมสวยโดยแท้จริง แต่ความสามารถในการขอยืมอย่างเดียวนั้นไม่พอ ความเข้าใจในทรงผมอย่างถ่องแท้ ความเข้าใจในเส้นผม รูปหน้า ขวัญ รอยเว้า รอยแหว่ง รอยรูปศีรษะ การออกแบบทรงผม นับว่ามีความสำคัญเท่าเทียมกันหมด ก่อนรู้จักกับการขอยืมที่แท้จริง ควรได้เอาใจใส่ต่อสิ่งเหล่านี้ด้วย คือ

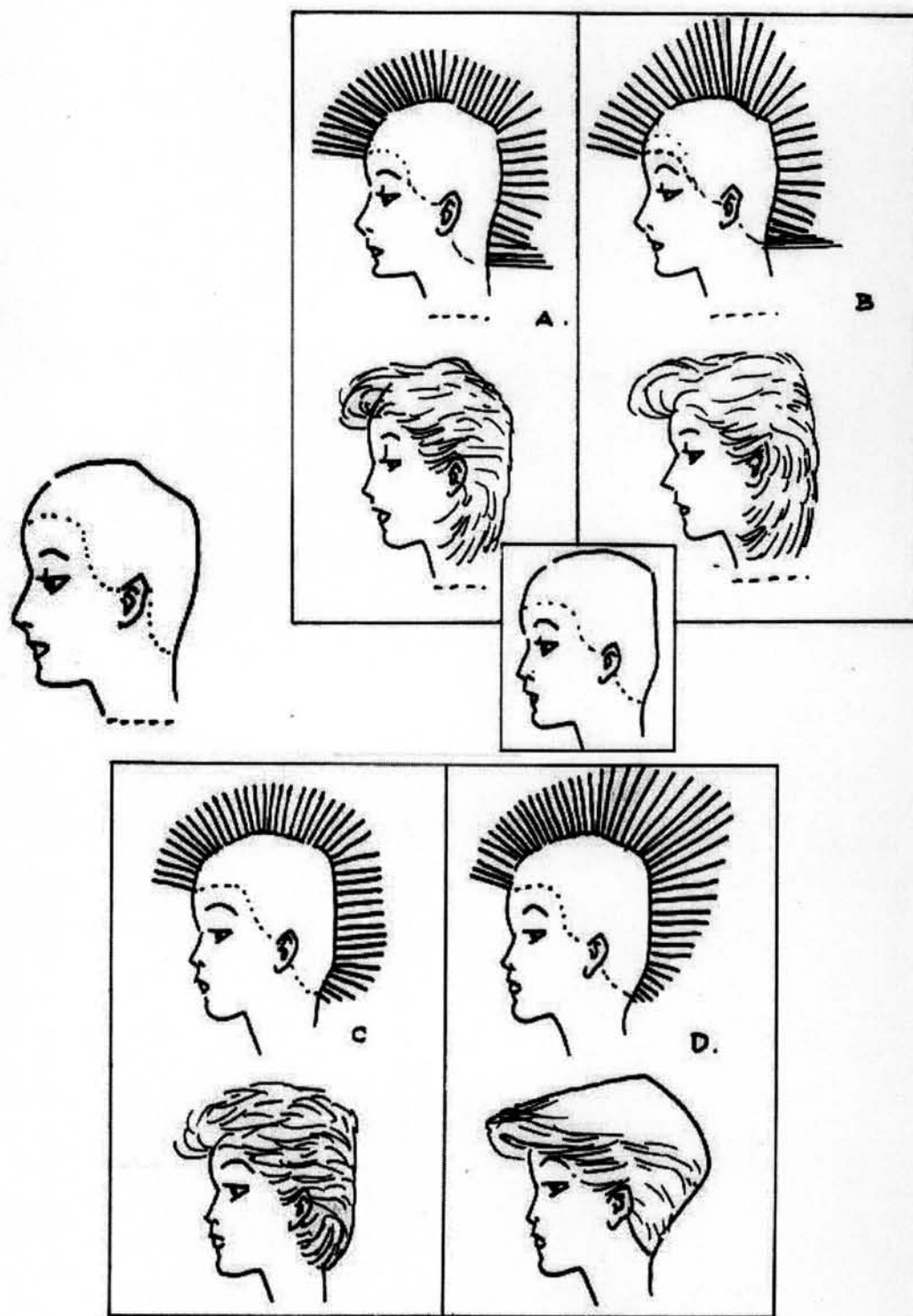
1. โครงร่างรูปศีรษะ
2. เส้นแนวของศีรษะ
3. ทฤษฎีสมดุล
4. เส้นกรอบและการสร้างเส้นกรอบ
5. ผมขอยืมพื้นฐาน แบบต่างๆ และการอ่านจากผม
6. หลักพื้นฐานของการขอยืม

1. โครงร่างรูปศีรษะ

รูปศีรษะของคนเราแต่ละคนนั้นจะแตกต่างกันออกไป ซึ่งนั้นย่อมหมายความว่า การที่จะขอยืมทรงเดียวกันให้กับทุกๆคนนั้น ย่อมเป็นไปได้ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ให้เข้าใจถึงรูปศีรษะต่าง ๆ ทั้งหมดนั้นจดจำรูปลักษณะ เฉพาะของลูกค้าแต่ละคน เพื่อเวลาขอยืมจะได้แก้ไขจุดบกพร่องของลูกค้าคนนั้น ๆ ได้

ลองดูภาพประกอบ A และ B จะเห็นว่าศีรษะลูกค้าแบนมาก เมื่อขอยืมช่วงเสมอประเภทเสีย จะเน้นให้ศีรษะแบนมากขึ้น จึงจำเป็นต้องอำพรางด้วยการขอยืมช่วงที่เหนือจากส่วนที่แบนของศีรษะให้ยาวกว่า แม้จะต้องการผมเสมอก็ตาม เมื่อผมตกลงมาก ก็จะไล่กันดู

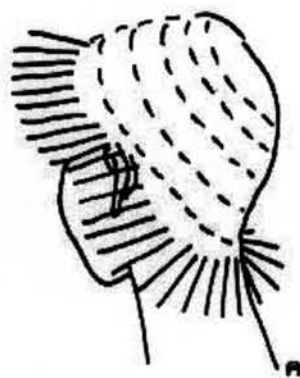
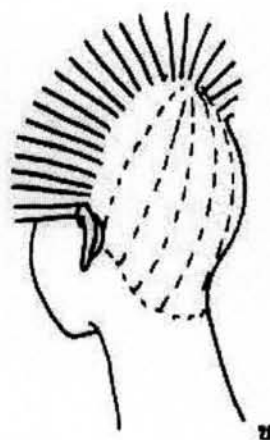
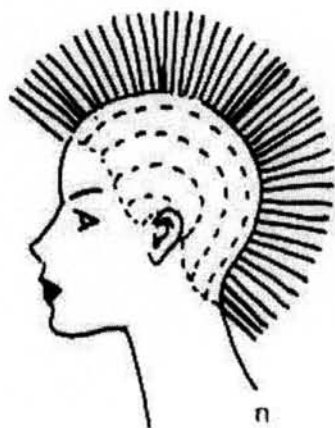
เหมือนกัน อีกตัวอย่างหนึ่ง ดูภาพประกอบ C เนื่องจากลูกค้ำ มีวงศีรษะด้านหลังที่แบนมาก ผม
 เสยจะไม่ช่วยอะไรได้ กลับเห็นชัดอีก ภาพ D ผมทุยจะช่วยได้มากกว่า

แสดงโครงร่างรูปศีรษะ

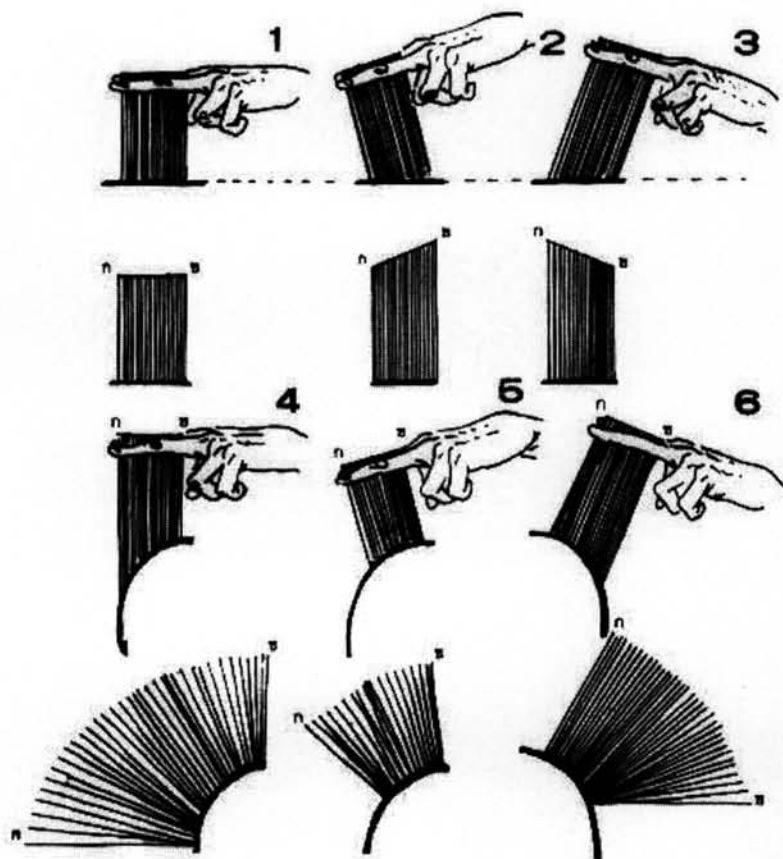
ศีรษะของคนเราก็คคล้ายกับกะซอนคั้นกะทิ ซึ่งมีรูพรุนไปหมด แต่ละรูกี้จะมีผมออกมาถูละ
เส้น รูปศีรษะที่เป็นรูปกลมนี้เองที่ก่อให้เกิดปัญหาเวลาชอยผมจำได้เสมอว่า ศีรษะกลมไม่ใช่แบน
หากยกเส้นผมทุกเส้นให้ตั้งตรง จะพบว่าผมเรียงเป็นแถวในลักษณะ ก, ข, ค หรือ ง ก็ได้ผมทุกเส้น
จะต่อกัน

แสดงลักษณะศีรษะที่คล้ายกะซอน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปกลมของศีรษะ กับการตัดผม

หากรูปศีรษะของคนเราเป็นเส้นระนาบ เมื่อตัดผมขึ้นไปตัด ดังภาพที่ 1 คือ คีบผมตั้งจนเส้น ก. และข. เป็นเส้นฉาก เมื่อตัดแล้วผมจะเสมอกันหมด และความยาวจะขนานกับหนังศีรษะทุกเส้น การเอียง หรือเอนนิ้วไปด้านซ้ายดังในภาพที่ 2 เมื่อตัดแล้วเส้น ข. จะยาวกว่าเส้น ก. เนื่องจาก การเอนผมจากด้านหนึ่งไปอีกด้านหนึ่ง ภาพที่ 3 เมื่อเอนผมไปทางขวาแล้วตัดบ้าง เส้น ข. จะสั้นกว่าเส้น ก. ตัวอย่างทั้งสามนี้จะเกิดขึ้นเมื่อตัดผมบนส่วนของศีรษะที่เป็นเส้นระนาบ แต่หากคีบผมในลักษณะเดียวกัน แต่ในบริเวณที่เป็นส่วนโค้งของศีรษะพอดี ผลจะต่างไป เช่นภาพที่ 4 ตัดผมเหมือนดังภาพที่ 1 แต่ผลที่ได้จะเปลี่ยนไป คือ แทนจะได้ เส้น ก ข เท่ากัน คราวนี้กลับได้เส้น ก ยาวกว่า ข ภาพที่ 5 ตัดผมเหมือนภาพที่ 2 แต่ผลที่ได้ แทนที่เส้น ก. จะสั้นกว่า ข. กลับเป็นเสมอกัน ภาพที่ 6 จับผมตัดเช่นเดียวกับภาพที่ 3 แต่เส้น ข กลับยาวกว่า ก ซึ่งตรงกันข้ามกับ ผลที่ได้ในภาพที่สาม เหตุที่เป็นเช่นนี้ ด้วยเพราะรูปศีรษะของคนเรานั้น โค้งกลมนั่นเอง เพราะฉะนั้น จำไว้เสมอว่า รูปศีรษะ กลมไม่ใช่แบน การเรียนรู้และทำความเข้าใจกับรูปร่างของศีรษะจะทำให้คุณสามารถแก้ไขปัญหาได้ และชอยผมได้สวยงาม ไม่ผิดพลาด

แสดงลักษณะการชอย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นาย สมศักดิ์ ชลาชล

ประวัติการศึกษา

- ระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) รุ่น3 มหาวิทยาลัยรามคำแหง

-ระดับปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

- ประธานกรรมการ บริษัท ชลาชล จำกัด

- เจ้าของธุรกิจในเรื่องของชลาชล กรุ๊ป ประกอบด้วย

* ชลาชล ซาลอน 7 สาขา

* คิวคัท 6 สาขา

* ซาลอน เดอ บีเคเค 1 สาขา

* ซาลอน ดู ดู 1 สาขา (ถ.นิมมานเหมินท์ 1 จ.เชียงใหม่)

* Sak by Chalachol 1 สาขา (ชั้น2 ห้อง230 แพนทิวทัศน์ โชน สยามพารากอน)

- ไทยริจินอล แอมบาสเดอร์ ชวาร์สคอฟ โปรเฟสชันแนล คนแรกประจำ

ประเทศไทย

- ประธานที่ปรึกษาโครงการ "เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ และสร้างโอกาสทางการตลาดของธุรกิจเสริมสวย" กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์

- คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ.2546 ประเภทวิชาคหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีความงามของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

- กรรมการที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ Thailand Privilege Card Co.,Ltd.